

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

Is de financiële ondersteuning van het kind door de overheid neutraal ten opzichte van de samenlevingsvorm waarin het opgroeit?

Linde Straetmans

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Elly VAN DE VELDE

De transnationale Universiteit Limburg is een uniek samenwerkingsverband van twee universiteiten in twee landen: de Universiteit Hasselt en Maastricht University.

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

www.uhasselt.be
Universiteit Hasselt
Campus Hasselt:
Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt
Campus Diepenbeek:
Agoralaan Gebouw D | 3590 Diepenbeek

2022
2023

Maastricht University

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

Is de financiële ondersteuning van het kind door de overheid neutraal ten opzichte van de samenlevingsvorm waarin het opgroeit?

Linde Straetmans

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Elly VAN DE VELDE

Samenvatting

Gezinnen vormen de hoeksteen van onze maatschappij. Het begrip gezin is in de laatste jaren wel enige verandering ondergaan. We zijn afgestapt van het klassieke beeld van een gezin met twee ouders die trouwen en vervolgens nooit uit elkaar gaan. In onze huidige maatschappij zien we steeds meer alleenstaanden en nieuw samengestelde gezinnen. Met deze masterscriptie wil ik inzoomen op de kinderen die opgroeien in deze verschillende samenlevingsvormen en meer specifiek naar de financiële ondersteuning van deze kinderen door de overheid. Zijn er verschillen in deze ondersteuning waardoor kinderen in bepaalde samenlevingsvormen voordelen hebben ten opzichte van andere kinderen in andere samenlevingsvormen?

Kinderen zijn de ouders van de toekomst, het kan niet zo zijn dat ze mogelijk tegengehouden worden in hun mogelijkheden van opgroeien alleen maar door inadequate financiële ondersteuning door de overheid. Er is al zeer veel onderzoek gevoerd naar de neutrale belasting van de verschillende samenlevingsvormen in onze huidige maatschappij. Zelden wordt er in die onderzoeken rekening gehouden met de positie van de kinderen.

Mijn centrale onderzoeksvraag is bijgevolg

Is de financiële ondersteuning van het kind door de overheid neutraal ten opzichte van eender welke samenlevingsvorm waarin het kind opgroeit?

Als subonderzoeksvragen tracht ik een overzicht te geven van de verschillende soorten kinderen in onze maatschappij en de verschillende soorten financiële regimes met kinderen als ankerpunt. Daarnaast ga ik na hoe deze financiële systemen uitwerking krijgen en wat de gevolgen hiervan zijn voor de verschillende kinderen in de verschillende samenlevingsvormen.

Daarna wil ik naar de toekomst kijken, is er in de nieuwe toekomstvisie van minister van Peteghem en de grote fiscale hervorming die hij wil doorvoeren aandacht voor de positie van de kinderen?

Zelf heb ik in de zomer van 2022 één maand stage gevolgd in Zuid-Afrika. Daar heb ik op doortastende wijze kennis kunnen maken met een nieuw rechtssysteem. Daarom heb ik ervoor gekozen om mijn onderzoek ter vergelijken met het gehanteerde systeem in Zuid-Afrika. Zuid-Afrika heeft een veel jonger rechtssysteem. Kan België iets leren van het systeem dat gehanteerd wordt in Zuid-Afrika?

Woord vooraf

Hoofdstuk I van mijn thesis geeft een algemeen overzicht over de positie van het kind in onze maatschappij enerzijds en de verschillende financiële regimes anderzijds. In dit hoofdstuk ga ik dieper in op de veranderende tendensen van samenwonen met kinderen in onze maatschappij. Daarnaast ga ik in dit hoofdstuk ook dieper in op de verschillende financiële regimes met kinderen als een ankerpunt.

Vervolgens bevat Hoofdstuk II een korte uiteenzetting over hoe het begrip "kind" invulling krijgt in onze personenbelasting.

Verder valt Hoofdstuk III uiteen in drie grote subhoofdstukken: de biologische kinderen, pleegkinderen en de kinderen in een nieuw samengesteld gezin. Voor elk van deze kinderen ga ik kijken naar wat hun positie is in eender welke samenlevingsvorm, daarom is elk subhoofdstuk nog een onderverdeeld in vier subhoofdstukken: het huwelijk en wettelijke samenwoning, de feitelijke samenwoning, het fiscaal co-ouderschap en de alleenstaande ouder. Binnen elk van deze subhoofdstukken geef ik een overzicht van de positie van het kind in elk fiscaalrechtelijk regime.

In Hoofdstuk IV kijk ik naar de toekomst en de eventuele aanpassingen die naar de toekomst genomen moeten worden. Welke aandachtspunten er zijn en of met die aandachtspunten al rekening wordt gehouden met de fiscale hervorming en in de memorie van toelichting.

Als laatste ga ik in Hoofdstuk V een vergelijking maken met het systeem van financiële ondersteuning door de overheid in Zuid-Afrika en of België iets kan leren van Zuid-Afrika.

In Hoofdstuk VI volgt een algemeen besluit van mijn bevindingen in deze masterthesis.

Inhoudsopgave

Samenvatting I

Woord vooraf II

Hoofdstuk I. De positie van het kind als deel van een gezin: Wat is het fiscaal beleid?	7
A. Inleiding.....	7
B. Inleiding in ons fiscaalrechtelijk systeem.....	14
C. Overzicht van de verschillende fiscaalrechtelijke systemen	17
Hoofdstuk II. Hoe worden kinderen gedefinieerd in het fiscaal recht?	29
Hoofdstuk III. Grondig onderzoek naar de positie van het kind in de verschillende fiscale en financiële systemen	31
A. Biologische kinderen.....	31
a) Huwelijk en wettelijke samenwoning	31
Belastingvrije som.....	35
Onderhoudsgeld	35
Kinderopvang.....	37
Groepakket	39
Erfrecht.....	41
b) Feitelijke samenwoning	44
Belastingvrije som.....	44
Onderhoudsgeld	44
Kinderopvang.....	45
Groepakket	46
Erfrecht.....	46
c) Fiscaal co-ouderschap.....	47
Belastingvrije som.....	48
Onderhoudsgeld	52
Kinderopvang.....	52
Groepakket	53
Erfrecht.....	53
d) Alleenstaande ouder	54
Belastingvrije som.....	55
Onderhoudsgeld	56
Kinderopvang.....	56

Groeipakket	57
Erfrecht.....	57
e) Wat moet u onthouden van de biologische kinderen.....	58
B. Pleegkinderen	59
a) Huwelijk en wettelijke samenwoning	60
Belastingvrije som.....	60
Onderhoudsgeld	63
Kinderopvang.....	63
Groeipakket	66
Erfrecht.....	66
b) Feitelijke samenwoning.....	66
Belastingvrije som.....	66
Onderhoudsgeld	67
Kinderopvang.....	67
Groeipakket	69
Erfrecht.....	69
c) Fiscaal co-ouderschap.....	69
Belastingvrije som.....	69
Onderhoudsgeld	70
Kinderopvang.....	70
Groeipakket	71
Erfrecht.....	71
d) Alleenstaande pleegouder.....	72
Belastingvrije som.....	72
Onderhoudsgeld	72
Kinderopvang.....	73
Groeipakket	73
Erfrecht.....	74
e) Wat moet u onthouden over de pleegkinderen	74
C. Kinderen in een nieuw samengesteld gezin.....	74
a) Huwelijk en wettelijke samenwoning	75
Belastingvrije som.....	75
Onderhoudsgeld	76

Kinderopvang.....	76
Groei pakket	77
Erfrecht.....	77
b) Feitelijke samenwoning.....	78
Belastingvrije som.....	78
Onderhoudsgeld	79
Kinderopvang.....	79
Groei pakket	80
Erfrecht.....	80
c) Fiscaal co-ouderschap.....	81
Belastingvrije som.....	81
Onderhoudsgeld	81
Kinderopvang.....	82
Groei pakket	82
Erfrecht.....	82
d) Wat moet u onthouden over kinderen in een nieuw samengesteld gezin	83
Hoofdstuk IV. Is er in de nieuwe toekomstvisie aandacht gegeven aan kinderen?.....	85
Hoofdstuk V. Kunnen we iets leren van Zuid-Afrika?.....	93
A. What is the income tax system in South-Africa.....	93
Hoofdstuk VI. Besluit.....	97
Lijst van geraadpleegde werken.....	101
A. WETGEVING.....	101
a) Artikelen	101
b) Wetgeving en parlementaire voorbereidingen	102
B. RECHTSPRAAK	103
a) Hof Van Cassatie.....	103
b) Gewone Hoven en Rechtbanken.....	103
C. RECHTSLEER.....	104
D. TIJDSCHRIFTEN.....	107
E. ONLINE BRONNEN en HYPERLINKS	108

Hoofdstuk I. De positie van het kind als deel van een gezin: Wat is het fiscaal beleid?

A. Inleiding

1. *Inleiding* - Het gezinsbeleid van onze overheden heeft een enorme impact op een grote groep mensen uit onze samenleving. De meeste mensen maken immers deel uit van een gezin, hetzij als ouder hetzij als kind. Gezinnen hebben verschillende functies in onze samenleving.¹ Zo hebben gezinnen een voortplantingsfunctie die het voortbestaan van de samenleving waarborgt.² Daarnaast socialiseren ze kinderen via opvoeding en ontstaan er tussen gezinsleden duurzame relaties onder andere op het vlak van zorg en ondersteuning.³ Gelet op hun vitale functie in de samenleving is het dan ook niet vreemd dat er in vele landen een uitgebreid gezinsbeleid is om het welzijn van de gezinnen in de samenleving te bevorderen.⁴ In deze scriptie focus ik op het fiscale en financiële ondersteunende beleid door de overheid met een specifieke focus op de kinderen binnen dit beleid dat de overheid heeft vooropgesteld.

Naast de fiscale en financiële ondersteuning bestaat er ook de gezinsondersteuning door de overheid in de vorm van Kind en Gezin; zo zijn er de medisch-preventieve zorg via regioteams Kind en Gezin en de consultatiebureaus.⁵ Daarnaast is er ook regelgeving en coördinatie opvoedingsondersteuning via de Huizen van het kind en de ondersteuning van kwetsbare gezinnen, onder andere via erkenning en subsidiëring.⁶ Als laatste is er nog de organisatie en het beleid van voorschoolse kinderopvang via Kind en Gezin.⁷ Er is dus in onze wetgeving naast de fiscale en de financiële maatregelen nog een heel scala aan andere maatregelen die jonge en kwetsbare gezinnen maar ook kinderen specifiek bijstaan.⁸ Dit dient tijdens het lezen van deze scriptie in het achterhoofd gehouden te worden; ik ga hier wel niet dieper op in.

¹B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 31-33.

²B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 31-33.

³B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 31-33.

⁴B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 31-33.

⁵B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 31-33, <https://www.kindengezin.be/nl/kind-en-gezin-diensten>.

⁶B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 32-34; <https://www.kindengezin.be/nl/kind-en-gezin-diensten>; <https://www.kindengezin.be/nl/professionelen/sector/consultatiebureau>.

⁷B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 32-34; <https://www.kindengezin.be/nl/kind-en-gezin-diensten>; <https://www.kindengezin.be/nl/professionelen/sector/consultatiebureau>.

⁸B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 34-36.

2. *Statistieken* - Voor ik aan mijn onderzoek begin vind ik het opportuun om me even te verdiepen in een aantal statistieken met betrekking tot onze Vlaamse gezinnen. Aangezien dat laatste de fundamentele hoeksteen is waarop deze scriptie steunt.

Zo werden er in 2021 maar liefst 12.031 huwelijken ontbonden door echtscheiding, in datzelfde jaar werden 25.896 huwelijk beëindigd doordat één van de echtgenoten overleed.⁹ Hieruit kunnen we concluderen dat één op de drie huwelijken in Vlaanderen beëindigd wordt door een echtscheiding.¹⁰ Daarnaast werden er in 2021 ongeveer 4.900 wettelijke samenwoningen ontbonden door een scheiding en ongeveer 1.100 door het overlijden van één van de wettelijke samenwonende partners. Helaas zijn er geen cijfers beschikbaar over de feitelijke samenwoningen (omdat deze niet geregistreerd moeten worden bij de burgerlijke stand).¹¹ In deze statistieken zien we al dat het aantal echtscheidingen zowel binnen huwelijken als binnen wettelijke samenwoning exponentieel stijgt, dat wil dus ook zeggen dat er veel meer alleenstaande ouders en ouders in co-ouderschap ontstaan.¹²

Begin 2022 waren er in het Vlaams Gewest 2.89 miljoen private huishoudens.¹³ Gemiddeld genomen bestond een privaat huishouden uit 2.29 personen^{14,15} Dit is een daling die is ingezet sinds 2000 want dan bestonden de private huishoudens nog gemiddeld uit 2.45 personen. Begin 2022 waren de drie meest voorkomende private huishoudtypes: alleenwonenden (33%), gehuwde paren zonder inwonende kinderen (22%) en gehuwde paren met één of meer kinderen (21%).¹⁶ Hier opnieuw zien we een daling tussen 2000 en 2022. Zo daalde het aantal gehuwde paren met één of twee inwonende kinderen van 33% naar 21%.¹⁷ Toch steeg het aantal huishoudens van ongehuwde paren met inwonende kinderen tussen 2000 en 2022 van 2% naar 8%.¹⁸ Het aandeel alleenwonenden steeg over diezelfde periode van 27% naar 33%.¹⁹ Opmerkelijk is dat er in het Vlaams Gewest meer eenpersoonshuishoudens zijn dan gehuwde paren met kinderen.²⁰

⁹<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/echtscheidingen>, 2022.

¹⁰<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/echtscheidingen>, 2022.

¹¹<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/echtscheidingen>, 2022.

¹²<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/echtscheidingen>, 2022.

¹³<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes>; 2022.

¹⁴Sinds 2000 steeg het aantal private huishoudens sneller dan het aantal inwoners.

¹⁵<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes>; 2022.

¹⁶www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

¹⁷<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#iets-meer-jongere-ongehuwd-samenwonende-paren-met-kinderen-dan-zonder-kinderen>, 2022.

¹⁸<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#iets-meer-jongere-ongehuwd-samenwonende-paren-met-kinderen-dan-zonder-kinderen>, 2022.

¹⁹<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#iets-meer-jongere-ongehuwd-samenwonende-paren-met-kinderen-dan-zonder-kinderen>, 2022.

²⁰www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

Tussen 2000 en 2022 is er een tendens naar jongere huishoudens en vooral naar jongere gehuwde paren^{21,22}. Daarbovenop heeft 76% van de jongere gehuwde paren inwonende kinderen. Bij ongehuwde jonge paren is dit 58%.²³ Ruim één op de tien jongere huishoudens is een eenoudergezin.²⁴ Bij oudere huishoudens²⁵ zien we dat de gehuwde paren zonder inwonende kinderen begin 2022 overheersen met 42% samen met de alleenwonenden ook of 42%.²⁶ Het is dus niet onlogisch om van de overheid te verlangen dat er een degelijk ondersteunend gezinsbeleid is.²⁷

Begin 2022 wonen in zes op de tien private huishoudens de partners samen, binnen deze private huishoudens zijn er drie op de vier gehuwd.²⁸ Er zijn iets meer gehuwde paren zonder inwonende kinderen dan met en opmerkelijk bij de ongehuwde paren is het dan net omgekeerd. Hoe komt het dat er meer ongehuwde koppels met kinderen zijn? Is dat aantrekkelijker? In bijna vier op de tien private huishoudens (37%) woonden één of meer kinderen.²⁹ In ruim de helft (56%) van deze gezinnen zijn de ouders gehuwd, in 21% van de gezinnen zijn de partners ongehuwd.³⁰ Ruim één op de vijf (22%) van de gezinnen is een eenoudergezin.³¹ Dat wil zeggen dat in ruim vier op de tien gezinnen (44%) minstens één kind inwonend was.³² Gemiddeld genomen is dat 1.8 kind per gezin. Bij eenoudergezinnen ligt dat percentage nog hoger met zes op de tien eenoudergezinnen waar minstens één kind inwonend is.³³ Bij 42% van de gehuwde en ongehuwde paren woonden twee kinderen in³⁴. Gemiddeld woonden begin 2022 bij gehuwden paren 1.91 kinderen in, en bij ongehuwde paren 1.77 kinderen.³⁵

²¹Ik zie dit ook in mijn eigen omgeving veel van mijn vrienden die dezelfde leeftijd hebben of jonger zijn, zijn al verloofd.

²²www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

²³www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

²⁴www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

²⁵Huishoudens waarvan de referentiepersoon 60 jaar of ouder is.

²⁶www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

²⁷www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022.

²⁸<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#gehuwde-paren-en-gehuwde-ouders-blijven-in-de-meerderheid>, 2022.

²⁹<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#gehuwde-paren-en-gehuwde-ouders-blijven-in-de-meerderheid>, 2022.

³⁰<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#gehuwde-paren-en-gehuwde-ouders-blijven-in-de-meerderheid>, 2022.

³¹www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022.

³²<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#ruim-4-op-10-gezinnen-met-1-inwonend-kind>, 2022.

³³<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#ruim-4-op-10-gezinnen-met-1-inwonend-kind>, 2022.

³⁴Bij ongehuwde paren woonde iets vaker één kind, bij gehuwde paren vaker meer dan twee kinderen; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#ruim-4-op-10-gezinnen-met-1-inwonend-kind>, 2022.

³⁵<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#ruim-4-op-10-gezinnen-met-1-inwonend-kind>;

Begin 2022 woonden 3.3 miljoen inwoners in het Vlaamse Gewest samen met een partner, al dan niet met inwonende kinderen.³⁶ Daarnaast woonden 1.9 miljoen inwoners als kind bij één of twee ouders of bij één ouders en zijn/haar nieuwe partner.³⁷ Bijna 950.000 personen woonden alleen en bijna 238.000 personen waren alleenstaande ouders. Het percentage inwoners dat begin 2022 met een partner en zonder kinderen woonde was even groot als het percentage dat met partner en met één of meer kinderen woonde (beiden 25%).³⁸ Opmerkelijk is dat we in de statistieken zien dat het aandeel volwassenen dat samenwoont met een partner en kinderen daalt, evenals het aandeel kinderen dat bij twee ouders inwoont.³⁹ Dat wil dus zeggen dat er sinds 2000 een tendens is naar het alleenstaand opvoeden van kinderen. Naar schatting zal het aantal huishoudens met alleenstaande ouders tussen 2020 en 2030 toenemen met 7%.⁴⁰ Ondanks de tendens naar het alleenstaand opvoeden van kinderen blijven gehuwde ouders in het Vlaamse Gewest nog steeds het meest voorkomend.⁴¹ Van de nul tot zeventienjarigen wonen er begin 2022 bijna zes op de tien bij een gehuwd paar. 26% woont bij een ongehuwd paar en 15% bij een alleenstaande ouder.⁴²

3. *Conclusie* - Uit bovenstaande statistieken kunnen we een aantal zaken concluderen. Eerst en vooral zien we dat het aantal echtscheidingen zowel binnen huwelijken als binnen wettelijke samenwoningen exponentieel gestegen is de laatste jaren.⁴³ Dat wil dus zeggen dat er steeds meer alleenstaande ouders zijn in Vlaanderen, het aantal alleenwonenden steeg met 6% tussen 2000 en 2022.⁴⁴ Een tweede observatie die kan gemaakt worden is dat het aantal ongehuwde partners met inwonende kinderen tussen 2000 en 2022 met 6% gestegen is.⁴⁵ Een derde observatie is dat er over de jaren heen een enorme verjonging is opgetreden van ouders in onze Vlaamse gezinnen, zo zien we dat maar liefst 76% van de jongere gehuwde paren inwonende kinderen heeft, bij jonge ongehuwde paren is dit 58%.⁴⁶ Daarbovenop is één op de tien jongere huishoudens een éénoudergezin.⁴⁷ Als laatste observatie kan

³⁶<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden#minder-samenwonenden-met-partner-en-kinderen>, 2022.

³⁷www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022;

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

³⁸<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden#minder-samenwonenden-met-partner-en-kinderen>, 2022.

³⁹<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden#minder-samenwonenden-met-partner-en-kinderen>, 2022.

⁴⁰<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudensvooruitzichten-huishoudens-met-kinderen>, 2022.

⁴¹<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden#gehuwde-partners-en-gehuwde-ouders-nog-steeds-meest-voorkomend>, 2022.

⁴²<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudensvooruitzichten-huishoudens-met-kinderen>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden#gehuwde-partners-en-gehuwde-ouders-nog-steeds-meest-voorkomend>, 2022.

⁴³<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking/echtscheidingen>, 2022.

⁴⁴<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#iets-meer-jongere-ongehuwd-samenwonende-paren-met-kinderen-dan-zonder-kinderen>, 2022.

⁴⁵<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#iets-meer-jongere-ongehuwd-samenwonende-paren-met-kinderen-dan-zonder-kinderen>, 2022.

⁴⁶www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

⁴⁷www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

geconcludeerd worden dat bijna vier op de tien private huishoudens één of meer inwonende kinderen heeft. Ruim één op de vijf gezinnen hiervan is een eenoudergezin.⁴⁸ Dat wil zeggen dat in ruim vier op de tien gezinnen (44%) minstens één kind inwonend was. Gemiddeld genomen is dat 1.8 kind per gezin.⁴⁹ Bij eenoudergezinnen ligt dat percentage nog hoger met zes op de tien eenoudergezinnen waar minstens één kind inwonend is.⁵⁰ Bij 42% van de gehuwde en ongehuwde paren woonden twee kinderen in⁵¹. Gemiddeld woonden begin 2022 bij gehuwden paren 1.91 kinderen in, en bij ongehuwde paren 1.77 kinderen.⁵²

Er is dus een algemene trend tussen 2000 en 2022, enerzijds naar minder huwelijken, doordat er een stijging is in het aantal echtscheidingen en anderzijds naar een diversificatie van samenlevingsvormen in de maatschappij.⁵³ De statistieken tonen ook aan dat in deze samenlevingsvormen in bijna de helft van alle gevallen er altijd minstens één kind inwonend is.⁵⁴ Waarom is het belangrijk om stil te staan bij deze evolutie? Ons wetboek inkomstenbelasting stamt af van het jaar 1992. Toen was ons fiscaal systeem geënt op twee oudergezinnen waarvan de partners ook gehuwd waren.⁵⁵ Nu ruim dertig jaar later kijken we naar een andere maatschappij en moeten we ons afvragen of ons recht maar in het bijzonder onder fiscaalrechtelijke regels nog toereikend zijn. In de afgelopen jaren is er al veel onderzoek gevoerd naar de neutrale belasting van de samenlevingsvormen⁵⁶, een voorbeeld hiervan is het beleidsonderzoek naar de neutraliteit van de samenlevingsvormen door de Antwerp Tax Academy van de Universiteit Antwerpen in 2019 (<https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>). In deze onderzoeken staat de samenlevingsvorm steeds centraal. Wat al te vaak vergeten wordt is dat in veel van die samenlevingsvormen kinderen zitten. In geen enkel onderzoek vraagt de onderzoeker zich af wat de positie van het kind is in deze verschillende samenlevingsvormen terwijl kinderen toch een integraal onderdeel zijn van onze maatschappij.⁵⁷ Kinderen vormen altijd de

⁴⁸www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022; <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#meer-huishoudens-kleinere-omvang>, 2022;

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

⁴⁹<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#ruim-4-op-10-gezinnen-met-1-inwonend-kind>, 2022.

⁵⁰<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#ruim-4-op-10-gezinnen-met-1-inwonend-kind>, 2022.

⁵¹Bij ongehuwde paren woonde iets vaker één kind, bij gehuwde paren vaker meer dan twee kinderen.

⁵²www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken, 2022.

⁵³<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/echtscheidingen>, 2022;

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huwelijken>, 2022;

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes>, 2022.

⁵⁴<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/huishoudtypes#ruim-4-op-10-gezinnen-met-1-inwonend-kind>, 2022.

⁵⁵Denk bijvoorbeeld aan de regeling omtrent de huwelijksquotiënt, een fiscaal systeem om een ouder binnen een huwelijk die minder verdient te ondersteunen. Maar denk ook aan het feit dat de familiaalrechtelijke bescherming voor gehuwden veel groter is dan voor wettelijk samenwonenden of feitelijk samenwonenden.

⁵⁶GWH 11 december 2002, 185/2002, p. 9-10, B.4-B.6, BS 24 Februari 2002; GWH 7 Maart 2007, nr. 36/2007, p7, B.5; GWH 11 december 2002, 185/2002, BS 24 februari 2002; GWH 2 april 2009, 2009/65, NJW 2009, 893; C. AERTS, noot- "moet de keuze van samenlevingsvormen fiscaal neutraal zijn?" *T. FAM*, 2009/6, Kluwer, p. 100-103. Zie ook: B.P.BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, 186-198.

⁵⁷B. PEETERS en K. DE TROEYER, *Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken*, September 2017, Antwerp Taks Academy, p. 183, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>. C. AERTS, noot- "moet de keuze van samenlevingsvormen fiscaal neutraal zijn?" *T. FAM*,

toekomstige generatie. Kinderen moeten noodgedwongen mee met de keuzes die hun ouders maken, daarnaast kan een kind ook niet kiezen in welke samenlevingsvorm het geboren wordt. Met deze scriptie wil ik dan ook de fiscale/financiële positie van het kind nagaan in die verschillende samenlevingsvormen. Worden bepaalde kinderen benadeeld in ons fiscaal systeem, alleen maar als gevolg van de samenlevingsvorm waarin ze opgroeien. Aangezien de huidige maatschappij al lang niet meer overeenstemt met één of twee kinderen die geboren worden in een huwelijk lijkt het me van uiterst belang om ook eens naar de kinderen te kijken in onze maatschappij.⁵⁸

4. *Onderzoek* - Ik wil in mijn scriptie graag een kritische theoretische analyse geven van de verschillende fiscale en financiële systemen met kinderen in ons recht (zie infra rnd. ...). Ik heb gekozen voor een beschrijvende onderzoeksvraag.⁵⁹ Een theoretisch en beschrijvend onderzoek is nodig om eerst een rode draad te schetsen in het kluwen aan wetgeving dat er nu bestaat (zie infra rnd. 6, 7, 10 e.v.). Door die rode draad te schetsen zal het makkelijker zijn om later een vergelijking te maken tussen de verschillende fiscale systemen en de weerslag op de positie van de kinderen in deze systemen. Als laatste ga ik een rechtsvergelijkende analyse maken met het Zuid-Afrikaans recht, om te zien of we iets kunnen leren van hun systeem. Eerst ga ik dieper in op mijn plan van aanpak. In Hoofdstuk II heb ik gekozen voor een verklarende onderzoeksvraag.⁶⁰ Onder dit hoofdstuk ga ik dieper in op wat verstaan kan worden onder de notie "kinderen". In hoofdstuk III heb ik gekozen voor een definiërende onderzoeksvraag⁶¹, in dat hoofdstuk ga ik definiëren welke types van kinderen ik ga onderzoeken in eender welke samenlevingsvorm in elk van de gekozen fiscale of financiële systemen. Vervolgens heb ik geselecteerd welke types van kinderen ik wil behandelen in mijn onderzoek. Ik heb gekozen voor drie types van kinderen: biologische kinderen, pleegkinderen, kinderen in een nieuw samengesteld gezin. Ik heb gekozen om de biologische kinderen te behandelen in mijn onderzoek omdat ik ervan overtuigd ben dat dit de basisgroep is van kinderen. Daarnaast blijkt uit een onderzoek van de studiedienst van de Vlaamse Regering uit 2013⁶² dat vier jaar na echtscheiding of verweduwing het aandeel alleenstaande ouders halveert, zowel bij mannen (26,6%) als bij vrouwen (24%).⁶³ Verder valt het op dat vaders wiens partner overlijdt, in het vierde jaar na verweduwing 2 keer zo vaak gaan samenwonen met een nieuwe partner dan moeders wiens partner overlijdt (23,7% voor mannen en 11,0% voor vrouwen).⁶⁴ Daarom leek het mij ook belangrijk om te kijken naar de fiscale positie van kinderen in nieuw samengestelde gezinnen. Als een extra steekproef van mijn onderzoek wou ik kijken naar een type van kinderen dat noch biologisch noch terecht komt in een nieuw samengesteld gezin. Voor mij waren er dan nog de adoptieve

2009/6, Kluwer, p. 100-103. Zie ook: B.P.BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, 186-198.

⁵⁸<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-naar-positie-in-het-huishouden>, 2022.

⁵⁹P. SCHOUKENS, K. HENDRICKX en E. TERRY (red.), *juridisch schrijven in de praktijk*, ACCO leuven, 2018, p. 18-24; L. KESTEMONT en P. SCHOUKENS, *rechtswetenschappelijk schrijven*, ACCO Leuven, p. 30-34.

⁶⁰P. SCHOUKENS, K. HENDRICKX en E. TERRY (red.), *juridisch schrijven in de praktijk*, ACCO leuven, 2018, p. 18-24; L. KESTEMONT en P. SCHOUKENS, *rechtswetenschappelijk schrijven*, ACCO Leuven, p. 30-34.

⁶¹P. SCHOUKENS, K. HENDRICKX en E. TERRY (red.), *juridisch schrijven in de praktijk*, ACCO leuven, 2018, p. 18-24; L. KESTEMONT en P. SCHOUKENS, *rechtswetenschappelijk schrijven*, ACCO Leuven, p. 30-34.

⁶²<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p. 100-102.

⁶³<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p. 100-102.

⁶⁴<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p. 100-102.

kinderen en de pleegkinderen. Uiteindelijk heb ik dan gekozen voor de pleegkinderen omdat de adoptieve kinderen grotendeels aansluiten bij het regime van de biologische kinderen⁶⁵, en de pleegkinderen vormen eigenlijk een apart type van kinderen. Hier valt al meteen op dat er bepaalde overlappingsen zijn. Zo zijn kinderen van een alleenstaande ouder wellicht ook de biologische kinderen van die ouder. Elk kind groeit altijd op bij een stel ouders of een alleenstaande ouder in een specifieke samenlevingsvorm. Daarom moeten we deze drie types van kinderen in elke mogelijke samenlevingsvorm onderzoeken. Voor mijn onderzoek heb ik een aantal samenlevingsvormen gekozen: het huwelijk, de wettelijke samenwoning, de feitelijke samenwoning, alleenstaande ouder, pleegouder en fiscaal co-ouderschap.

Als laatste heb ik een aantal fiscale systemen uitgekozen waarvan ik het belangrijk vond dat ze eens onder een vergrootglas gelegd worden. Voor mijn onderzoek heb ik een aantal van die systemen zowel in de fiscaliteit als in de parafiscaliteit uitgekozen: de belastingvrije som, onderhoudsgeld, kinderopvang, groeipakket en erfbelasting. Ik behandel al deze systemen voor gezinnen die wonen in het Vlaamse Gewest. De eerste drie fiscale systemen zijn niet aan woonplaats verbonden want je valt terug op federale wetgeving, dus de redenering die daaronder wordt gemaakt kan doorgetrokken worden naar de andere gewesten. Dat is anders voor het groeipakket en de erfbelasting. Het groeipakket bestaat enkel in het Vlaamse Gewest. Omtrent erfbelasting bestaan er tussen de verschillende gewesten verschillende regels, in het licht daarvan heb ik ervoor gekozen om enkel de gezinnen wonende in het Vlaamse Gewest te behandelen. Ik heb gekozen om de belastingvrije som te behandelen omdat er een verhoging is van de belastingvrije som voor kinderen ten laste (zie infra rnd. 10 e.v.). Als tweede systeem heb ik gekozen om de onderhoudsgelden te behandelen omdat deze onderhoudsgelden door de onderhoudsplichtige ouder betaalt worden aan de onderhoudsgerechtigde ouder ter onderhoud van de gemeenschappelijke kinderen (zie infra rnd. 11). Als derde systeem heb ik gekozen voor de fiscale regeling omtrent de kinderopvang, dit omdat je de uitgaven voor kinderopvang in mindering kan brengen van je belastingen (zie infra rnd. 12). Als voorlaatste heb ik gekozen voor een parafiscale regeling, dat wil zeggen dat het een systeem is dat niet puur fiscaalrechtelijk in het wetboek inkomstenbelasting te vinden is (zie infra rnd. 13). Het huidig systeem van het groeipakket werd uitgewerkt door Minister Vandeurzen en trad in werking op 1 januari 2019. Toch vond ik het belangrijk om ook dit systeem te behandelen in mijn scriptie omdat het een integraal onderdeel is van wat ouders van de overheid krijgen ten ondersteuning van hun kinderen (zie infra rnd. 14). Als laatste heb ik gekozen voor het fiscaalrechtelijke systeem rond de erfopvolging omdat kinderen ook een rol spelen in de erfopvolging, met betrekking tot hoe ze tot de nalatenschap van de erflater kunnen komen (zie infra rnd. 15).

Om een goede vergelijking te kunnen maken met de bovenstaande fiscaalrechtelijk systemen moet ik elk systeem vergelijken met elk type van kind in elke mogelijke samenlevingsvorm. Dat wil zeggen dat ik de toegang tot de belastingvrije som moet nagaan voor een biologisch kind in een huwelijk of wettelijke samenwoning, voor datzelfde biologische kind in een

⁶⁵Zie art. 355 OBW j. 356-1 OBW j. art. 356-2 OBW.

feitelijke samenwoning, datzelfde kind in fiscaal co-ouderschap,... . Vervolgens moet ik dezelfde redenering toepassen als het kind in kwestie een pleegkind was of een kind in een nieuw samengesteld gezin was.

In hoofdstuk VI. heb ik opnieuw gekozen voor een beschrijvende onderzoeksvraag.⁶⁶ Ik ga dan een blik werpen op de toekomst, er komt een nieuwe fiscale hervorming aan en ik ga onderzoeken of er in deze nieuwe toekomstvisie er aandacht is voor de positie van de kinderen in de verschillende fiscale en financiële systemen.

In hoofdstuk V heb ik gekozen voor een vergelijkende onderzoeksvraag.⁶⁷ In dit hoofdstuk maak ik een vergelijking met het fiscaal en financieel ondersteunende systeem in Zuid-Afrika en of ons Belgische systeem nog iets kan leren van het Zuid-Afrikaanse.

5. *Waarom is er nood aan fiscale ondersteuning van gezinnen?* – Men zou zich bij dit onderzoek de vraag kunnen stellen waarom er nood is aan financiële en fiscale ondersteuning van gezinnen. Het antwoord is eerder eenvoudig. Zonder enige tussenkomst van de overheid zouden veel gezinnen in de armoede terechtkomen als gevolg hiervan zullen koppels minder geneigd zijn om een gezin te stichten.⁶⁸ Dan mogen we zeker de conclusie die we hoger hebben gemaakt niet uit het oog verliezen, namelijk dat gezinnen een hoeksteen zijn van de maatschappij (zie supra rnd. ...).⁶⁹ Dergelijke ondersteuning is ook nodig opdat het werk gezinsleven voor ouders vergemakkelijkt zou worden. Ouders kunnen gebruik maken van verschillende systemen opgezet door de overheid zoals kinderopvang, verhoging van de belastingvrije som, aftrek van onderhoudsgelden, groeipakket,

B. Inleiding in ons fiscaalrechtelijk systeem

6. *Fiscale wetgeving* - Alvorens ik mijn onderzoeksvragen kan beantwoorden dieper in te gaan op de situatie van verschillende types van kinderen in een aantal samenlevingsvormen geplaatst onder ons Belgische fiscale en financieel systeem moet ik eerst een aantal basisbouwstenen geven. Daarom heb ik ervoor gekozen om eerst een korte inleiding te geven tot de personenbelasting en ons Belgisch fiscaal systeem.
7. *Fundamentele beginselen in ons Belgisch fiscaal recht* – Voor ik startte met mijn onderzoek naar de positie van het kind vond ik het belangrijk om stil te staan bij enkele basisprincipes in ons fiscaal recht. De principes waarop ons volledige fiscale rechtssysteem is gebaseerd.

⁶⁶P. SCHOUKENS, K. HENDRICKX en E. TERRY (red.), *juridisch schrijven in de praktijk*, ACCO leuven, 2018, p. 18-24; L. KESTEMONT en P. SCHOUKENS, *rechtswetenschappelijk schrijven*, ACCO Leuven, p. 30-34.

⁶⁷P. SCHOUKENS, K. HENDRICKX en E. TERRY (red.), *juridisch schrijven in de praktijk*, ACCO leuven, 2018, p. 18-24; L. KESTEMONT en P. SCHOUKENS, *rechtswetenschappelijk schrijven*, ACCO Leuven, p. 30-34.

⁶⁸B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 31-33; J. GHYSELS, J. VANHILLE, en G. VERBIST, Herwaardering van kindertijd in het tweeverdienertijdperk: sociaal-economische evaluatie van een alternatief beleidspakket, Juni 2010, Centrum voor Sociaal beleid UA, p. 6-17, <https://repository.uantwerpen.be/docman/irua/871674/70485f24.pdf>.

⁶⁹B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 31-33; J. GHYSELS, J. VANHILLE, en G. VERBIST, Herwaardering van kindertijd in het tweeverdienertijdperk: sociaal-economische evaluatie van een alternatief beleidspakket, Juni 2010, Centrum voor Sociaal beleid UA, p. 6-17, <https://repository.uantwerpen.be/docman/irua/871674/70485f24.pdf>.

In ons recht spelen een aantal principes een zeer belangrijke rol: gelijkheid, draagkracht en neutraliteit.⁷⁰ Alles lijkt te beginnen bij de fiscale neutraliteit. Maar wat houdt die fiscale neutraliteit precies in?⁷¹ De idee achter fiscale neutraliteit is dat een belasting het economisch gedrag van de belastingplichtige niet mag verstoren.⁷² Het spreekt dus voor zich dat het belangrijk is dat als de wetgever nieuwe fiscale maatregelen aanneemt dat deze neutraal zijn voor elke belastingplichtige die eraan onderworpen is.⁷³

We kunnen de idee van fiscale neutraliteit ook linken met het fiscaal gelijkheidsbeginsel. Overeenkomstig artikel 172 van de Grondwet kunnen er omtrent de belastingen geen voordelen worden ingevoerd. Dat verbod geldt voor alle overheden die belastingen mogen heffen en tegelijk ook voor de wetgever.⁷⁴ Ondertussen kan elke fiscale wet, elk fiscaal decreet en elke fiscale ordonnantie door het Grondwettelijk Hof getoetst worden aan het gelijkheidsbeginsel, ons gelijkheidsbeginsel vindt zijn grondslag in art. 10 en 11 van de grondwet (art. 172 GW, art. 172 GW is een toepassing van art. 10 en 11 GW).⁷⁵ Dit beginsel van gelijkheid voor de belastingen (art. 172 GW) impliceert dat allen die zich in dezelfde situatie bevinden op dezelfde wijze belast dienen te worden, maar dit beginsel verbiedt niet dat er een onderscheidt wordt gemaakt rekening houdend met de aard en het doel van de belasting, of dat er personen vrijgesteld worden van belasting als het aard en het doel van de belasting die verantwoorden.⁷⁶

Neutraliteit vereist, zoals aangegeven door het Grondwettelijk Hof en het Hof van Cassatie, niet dat er geen gevolgen mogen verbonden worden aan bepaalde rechtsfiguren.⁷⁷

⁷⁰B. PEETERS en K. DE TROEYER, Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken, September 2017, Antwerp Taks Academy, p. 59, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>.

⁷¹<https://nl.icotokenfund.com/fiscal-neutrality>.

⁷²B. PEETERS en K. DE TROEYER, Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken, September 2017, Antwerp Taks Academy, p. 8-10 en p. 59, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>.

⁷³B. PEETERS en K. DE TROEYER, Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken, September 2017, Antwerp Taks Academy, p. 8-10 en p. 59, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>.

⁷⁴*Parl. St. kamer* 2000-01, nr. 1270/001, p. 3 en p. 66; Art. 172, tweede lid GW; Cass. 6 februari 1987, *AFT* 1987, p. 232; Cass. 21 december 1982, *RW* 1982-1983, p. 1810; Cass. 20 november 1975, *Pas.* 1976, I, p. 347.

⁷⁵*Parl. St. kamer* 2000-01, nr. 1270/001, p. 3 en p. 66; S. VAN CROMBRUGGE, *De grondregels van het Belgisch fiscaal recht*, Schoten, Roularta Media Group, 2018, p. 45-50, rnd. 21 e.v.; F. VANISTENDAEL, "De rechtsbescherming van de belastingplichtige onder de Belgische Grondwet : het gelijkheidsbeginsel", in *Liber Amicorum A. Tiberghien*, Antwerpen, Kluwer, 1984, p. 387 e.v.

⁷⁶*Parl. St. kamer* 2000-01, nr. 1270/001, p. 3 en p. 66; Cass. 6 februari 1987, *AFT* 1987, p. 232; Cass. 21 december 1982, *RW* 1982-1983, p. 1810; Cass. 20 november 1975, *Pas.* 1976, I, p. 347; S. VAN CROMBRUGGE, *De grondregels van het Belgisch fiscaal recht*, Schoten, Roularta Media Group, 2018, p. 47-48, rnd. 22 e.v.; F. VANISTENDAEL, "De rechtsbescherming van de belastingplichtige onder de Belgische Grondwet : het gelijkheidsbeginsel", in *Liber Amicorum A. Tiberghien*, Antwerpen, Kluwer, 1984, p. 387 e.v.

⁷⁷Cass. 6 februari 1987, *AFT* 1987, p. 232; Cass. 21 december 1982, *RW* 1982-1983, p. 1810; Cass. 20 november 1975, *Pas.* 1976, I, p. 347; S. VAN CROMBRUGGE, *De grondregels van het Belgisch fiscaal recht*, Schoten, Roularta Media Group, 2018, p. 47-48, rnd. 22 e.v.; B. PEETERS en K. DE TROEYER, Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken, September 2017, Antwerp Taks Academy, p. 8-10 en p. 59, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>; F. VANISTENDAEL, "De rechtsbescherming van de belastingplichtige onder de Belgische Grondwet : het gelijkheidsbeginsel", in *Liber Amicorum A. Tiberghien*, Antwerpen, Kluwer, 1984, p. 387 e.v.

Basisprincipe is dat elke gelijke situatie gelijk behandeld wordt en elke ongelijke situatie ongelijk behandeld wordt.⁷⁸ Dit onderzoek noopt niet tot het geven van een definitie van het begrip neutraliteit in ons recht noch ga ik elke mogelijke situatie (zoals uitgelegd in mijn methodologie, zie infra rnd. 4) toetsen aan die neutraliteit. Ik ga elke situatie waarop mijn onderzoeksvraag betrekking heeft met elkaar vergelijken om zo na te gaan of er eventuele verschillen zijn in financiële ondersteuning door de overheid van kinderen in de verschillende situaties waarin een kind opgroeit die een oplossing verdienen.

8. *Inleiding tot de personenbelasting* - Voor we dieper kunnen ingaan op de verschillende mechanismen met betrekking tot kinderen in ons Belgisch fiscaal en financieel systeem moeten we eerst de basisprincipes van de personenbelasting uiteenzetten. In ons Belgisch personenbelastingsrecht hebben we vier soorten van inkomsten: onroerende inkomsten, roerende inkomsten, beroepsinkomsten en de diverse inkomsten.⁷⁹ De personenbelasting wordt in principe geheven op het globale inkomen (dat zijn de verschillende soorten inkomens bij elkaar opgeteld) van de Belgische rijksinwoner (art. 1 §1, 1° WIB92).⁸⁰ Zelfs als die inkomsten verworven zijn in het buitenland (art. 5 WIB92).

In onze personenbelasting werken we vervolgens met progressieve tarieven zodat de belastingdruk groter wordt naarmate er een groter globaal inkomen is.⁸¹ Conform art. 130 WIB92 (geïndexeerd voor het aanslagjaar 2023) wordt de eerste schijf van 0.01 euro – 13.870 euro belast aan 25%, de tweede schijf van 13.870 + 0.01 euro – 24.480 euro belast aan 40%, de derde schijf van 24.480 + 0.01 euro – 42.370 euro wordt belast aan 45%, de laatste schijf van alles boven de 42.370 + 0.01 euro wordt belast aan 50%. Een Belg doet er dus best aan al zijn inkomen in de laagste schalen te houden, waardoor hij minder belast wordt. Vanaf het moment dat hij in de hoogste schaal terechtkomt wordt maar liefst de helft van zijn inkomen in die schaal belast.⁸²

⁷⁸Cass. 6 februari 1987, *AFT* 1987, p. 232; Cass. 21 december 1982, *RW* 1982-1983, p. 1810; Cass. 20 november 1975, *Pas.* 1976, I, p. 347; S. VAN CROMBRUGGE, *De grondregels van het Belgisch fiscaal recht*, Schoten, Roularta Media Group, 2018, p. 47-48, rnd. 22 e.v.; F. VANISTENDAEL, "De rechtsbescherming van de belastingplichtige onder de Belgische Grondwet : het gelijkheidsbeginsel", in *Liber Amicorum A. Tiberghien*, Antwerpen, Kluwer, 1984, p. 387 e.v.

⁷⁹Art. 6 WIB92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 2: de berekening van de personenbelasting", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentie, 2022, p. 13-15; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 661-662; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 169 e.v.; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p.5 en p. 152-157; W. DEFOOR, "De hervorming van de personenbelasting – Beknopte analyse van een fiscaal meerjarenplan", *TFR* 2002/223, p. 554;

⁸⁰Art. 6 WIB92 e.v.; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 2: de berekening van de personenbelasting", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentie, 2022, p. 13-15; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 661-662; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 346-351; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p.5 en p. 152-157.

⁸²Art. 130 WIB92; Art. 131, eerste lid WIB92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 661-662;

C. Overzicht van de verschillende fiscaalrechtelijke systemen

9. *Inleiding* – Alvorens ik iets kan zeggen over het effect dat, elk fiscaalrechtelijk regime met kinderen als ankerpunt, heeft op de situatie waarin het kind opgroeit moet ik eerst dieper toelichten hoe deze fiscale systemen uitwerking krijgen binnen ons fiscaal recht. Deze verschillende fiscaalrechtelijke systemen zijn: de verhoging van de belastingvrije som, het aftrekken en inbrengen van onderhoudsgelden, de vermindering voor kinderopvang, de verschillende toeslagen uit het groeipakket en het fiscaal regime van erfrecht.
10. *Huidige regime rond de belastingvrije som* – Het regime rond de belastingvrije som is al meerdere malen gewijzigd. Ons huidige systeem bestaat sinds aanslagjaar 2020.⁸³ Zowel voor alleenstaanden als voor iedere gehuwde of feitelijk dan wel wettelijk samenwonende bedraagt de basis van de belastingvrije som 4.785 euro (art. 131, eerste lid WIB92), uiteraard wordt dit bedrag ieder jaar geïndexeerd en voor het aanslagjaar 2023 spreken we van 9.270 euro. Is de belastingplichtige (de ouder) gehandicapt dan wordt dit bedrag verhoogd met 870 euro (art. 131, derde lid WIB92), na indexatie is dit 1690 euro in aanslagjaar 2023.⁸⁴

Daarnaast wordt de belastingvrije som ook verhoogd voor personen ten laste (zie infra rnd. 17). Heeft de belastingplichtige kinderen ten laste, dan verhoogd het basisbedrag van de belastingvrije som conform de bedragen in art. 132, eerste lid, 1°-5° WIB92.⁸⁵ Voor één kind bedraagt dit in aanslagjaar 2023, 1.690 euro, voor twee kinderen bedraagt dit 4.340 euro, voor drie kinderen 9.730 euro en voor vier kinderen 15.740 euro, vanaf vijf of meer kinderen wordt er per kind nog 6.010 aan toegevoegd.⁸⁶

Wat ook meteen opvalt is dat er een extra verhoging van 630 euro (in aanslagjaar 2023) is van de belastingvrije som wanneer het kind onder de drie jaar oud is en de ouders geen toeslag van de kinderopvang aftrekken (bij de belastingverminderingen), overeenkomstig art. 132, eerste lid 6° WIB92 j. art. 145/35 WIB92.⁸⁷ Met ander woorden kunnen ouders dus een

J. J. COUTURIER en B. PEETERS, Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 346-351.

⁸³Art. 130 - 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157. Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2.

⁸⁴Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen, Maklu, Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 346-351; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 301-307, rnd. 477-487.

⁸⁵Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157;

⁸⁶Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 301-307, rnd. 477-487; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157.

⁸⁷Art. 131 en 132 WIB92 j. art. 145/35 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157. Zie

ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2.

extra verhoging van de belastingvrije som genieten als ze hun kind tot het derde levensjaar thuis houden en niet naar de kinderopvang brengen (zie infra rnd. 12).⁸⁸

11. *Onderhoudsgelden/alimentatie* – Om te begrijpen wat onderhoudsgelden zijn moet ik eerst teruggrijpen naar het familierecht.⁸⁹ Onderhoudsgeld of alimentatie is een som geld die iemand op regelmatige basis stort aan een verwant of een ex-familielid die niet zelf voor zijn eigen behoeften kan instaan.⁹⁰ Je kan dus onderhoudsgeld moeten storten aan een ex-partner om in zijn levensonderhoud te voorzien maar je kan ok onderhoudsgeld storten aan je ex-partner om in het levensonderhoud van je gemeenschappelijke kinderen te voorzien.⁹¹ Het spreekt voor zich dat in deze thesis enkel de focus zal liggen op het onderhoudsgeld dat betaald wordt ter onderhoud van de kinderen. Conform art. 203 §1 BW dienen ouders naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, de gezondheid, het toezicht, de opvoeding, de opleiding en de ontplooiing van hun kinderen.⁹² In § 2 van datzelfde artikel kunnen we bijkomstig lezen dat met “middelen” alle beroepsinkomsten, roerende inkomsten en onroerende inkomsten van de ouders worden

⁸⁸Art. 131 en 132 WIB92 j. art. 145/35 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen, Maklu, Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 346-351; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119. Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#g2.

⁸⁹S. MOSSELMANS, “Actualia inzake kinder- en partneralimentatie”, in C. DECLERCK, I. BOONE, E. VERTOMMEN, S. MOSSELMANS, T. WUYTS, T. QUINA en U. CERULUS, *Themis 2022-2023 nr.123 Personen- en familierecht*, Morstel, Intersentia, 2023, p. 140-142, rnd. 42-43; G. VERSCHULDEN, *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134; P. SENAEEVE, “Deel I. De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdrage voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht”, in C. AERTS, J. DU MONGH, P. SENAEEVE en Y. COEMANS, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten*, Morsel, Intersentia, 2010, p. 13-23. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>; P. SENAEEVE, “De rechtspleging inzake kinderalimentatie” in P. SENAEEVE (e.a), *Handboek familieprocesrecht*, Mechelen, Kluwer, 2020, p. 1053-1092; P. SEANAEEVE en G. VERSCHULDEN, *wetgeving en rechtspraak familie(proces)recht 2017*, Morsel, Intersentia, 2017, p. 206-209, rnd. 339-344; L. DANIELS, E. CALLEBAUT en R. DEFRANCO, “Deel III. Kinderalimentatie bij de jeugdrechter: buikgevoel of objectiviteit?”, in L. DANIELS (ed.), *Ouders en kinderen*, Morsel, Intersentia, 2013, p. 181-226.

⁹⁰G. VERSCHULDEN, *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133; Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>; P. SENAEEVE, “De rechtspleging inzake kinderalimentatie” in P. SENAEEVE (e.a), *Handboek familieprocesrecht*, Mechelen, Kluwer, 2020, p. 1053-1092; P. SENAEEVE, “Deel I. De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdrage voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht”, in C. AERTS, J. DU MONGH, P. SENAEEVE en Y. COEMANS, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten*, Morsel, Intersentia, 2010, p. 13-23.

⁹¹S. MOSSELMANS, “Actualia inzake kinder- en partneralimentatie”, in C. DECLERCK, I. BOONE, E. VERTOMMEN, S. MOSSELMANS, T. WUYTS, T. QUINA en U. CERULUS, *Themis 2022-2023 nr.123 Personen- en familierecht*, Morstel, Intersentia, 2023, p. 140-142, rnd. 42-43; G. VERSCHULDEN, *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>; P. SENAEEVE, “De rechtspleging inzake kinderalimentatie” in P. SENAEEVE (e.a), *Handboek familieprocesrecht*, Mechelen, Kluwer, 2020, p. 1053-1092; P. SEANAEEVE en G. VERSCHULDEN, *wetgeving en rechtspraak familie(proces)recht 2017*, Morsel, Intersentia, 2017, p. 206-209, rnd. 339-344; L. DANIELS, E. CALLEBAUT en R. DEFRANCO, “Deel III. Kinderalimentatie bij de jeugdrechter: buikgevoel of objectiviteit?”, in L. DANIELS (ed.), *Ouders en kinderen*, Morsel, Intersentia, 2013, p. 181-226.

⁹²M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133; P. SENAEEVE, “Deel I. De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdrage voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht”, in C. AERTS, J. DU MONGH, P. SENAEEVE en Y. COEMANS, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten*, Morsel, Intersentia, 2010, p. 13-23. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>; L. DANIELS, E. CALLEBAUT en R. DEFRANCO, “Deel III. Kinderalimentatie bij de jeugdrechter: buikgevoel of objectiviteit?”, in L. DANIELS (ed.), *Ouders en kinderen*, Morsel, Intersentia, 2013, p. 181-226.

bedoeld als ook alle voordelen en andere middelen die hun levensstandaard en deze van de kinderen waarborgen.⁹³ Overeenkomstig § 3 van art. 203 BW omvatten de kosten de gewone kosten en de buitengewone kosten⁹⁴. Uit art. 203 BW valt af te leiden dat ouders ten opzichte van hun minderjarige kinderen altijd een onderhoudsplicht hebben. De familierechtbank kan als voorlopige maatregel de uitkeringen tot levensonderhoud begroten, wijzigen of afschaffen (art. 1253ter/5, eerste lid, 2° Ger. W.).⁹⁵ Wanneer de familierechtbank een vonnis uitspreekt over de onderhoudsbijdrage moet hij de parameters die opgenomen zijn in art. 1321 Ger. W. nageleefd worden.⁹⁶ Het Hof van Cassatie preciseert dat de familierechter, bij het bepalen van de bijdrage die de ouders in de kosten van hun kinderen moeten volbrengen in evenredigheid moet zijn met de middelen waarover ze werkelijk kunnen beschikken na verrekening van de redelijkerwijze onvermijdelijke lasten.⁹⁷ Een verplichting tot onderhoudsuitkering kan ook ontstaan uit een onderlinge overeenkomst tussen de ex-partners, dit laatste wordt vaker gebruikt bij ex-partners uit een wettelijke of feitelijke samenwoning omdat deze niet naar de rechtbank kunnen om een onderhoudsuitkering af te dwingen.⁹⁸ Het feit dat een overeenkomst tussen ex-partners nog steeds mogelijk is, is logisch want dat steunt op fundamentele principes uit het verbintenissenrecht, namelijk de wilsautonomie en de wil van partijen tot het sluiten van een overeenkomst.⁹⁹

12. *Onderhoudsgelden in het fiscaalrechtelijk systeem* – Nu gekend is wat onderhoudsgelden zijn en hoe deze ontstaan kan er gekeken worden naar hoe deze in ons rechtssysteem belast

⁹³S. MOSSELMANS, "Actualia inzake kinder- en partneralimentatie", in C. DECLERCK, I. BOONE, E. VERTOMMEN, S. MOSSELMANS, T. WUYTS, T. QUINA en U. CERULUS, *Themis 2022-2023 nr.123 Personen- en familierecht*, Morstel, Intersentia, 2023, p. 140-142, rnd. 42-43; G. VERSCHELDEN, *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 259-263, rnd. 543-550; S. BROUWERS, "Wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen", *RW 2010-2011*, (258) p. 263, rnd. 16. Voor extra informatie zie: P. SEANAEVE en G. VERSCHELDEN, *wetgeving en rechtspraak familie(proces)recht 2017*, Mortsel, Intersentia, 2017, p. 206-209, rnd. 339-344; L. DANIELS, E. CALLEBAUT en R. DEFRANCQ, "Deel III. Kinderalimentatie bij de jeugdrechter: buikgevoel of objectiviteit?", in L. DANIELS (ed.), *Ouders en kinderen*, Mortsel, Intersentia, 2013, p. 181-226.

⁹⁴Art. 203bis, §3, zesde lid BW j. KB 22 april 2019; S. MOSSELMANS, "Actualia inzake kinder- en partneralimentatie", in C. DECLERCK, I. BOONE, E. VERTOMMEN, S. MOSSELMANS, T. WUYTS, T. QUINA en U. CERULUS, *Themis 2022-2023 nr.123 Personen- en familierecht*, Morstel, Intersentia, 2023, p. 140-142, rnd. 42-43; G. VERSCHELDEN, *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>; P. SEANAEVE, "De rechtspleging inzake kinderalimentatie" in P. SEANAEVE, (e.a), *Handboek familieprocesrecht*, Mechelen, Kluwer, 2020, p. 1053-1092. Voor extra informatie zie: P. SEANAEVE en G. VERSCHELDEN, *wetgeving en rechtspraak familie(proces)recht 2017*, Mortsel, Intersentia, 2017, p. 206-209, rnd. 339-344; L. DANIELS, E. CALLEBAUT en R. DEFRANCQ, "Deel III. Kinderalimentatie bij de jeugdrechter: buikgevoel of objectiviteit?", in L. DANIELS (ed.), *Ouders en kinderen*, Mortsel, Intersentia, 2013, p. 181-226.

⁹⁵S. MOSSELMANS, "Actualia inzake kinder- en partneralimentatie", in C. DECLERCK, I. BOONE, E. VERTOMMEN, S. MOSSELMANS, T. WUYTS, T. QUINA en U. CERULUS, *Themis 2022-2023 nr.123 Personen- en familierecht*, Morstel, Intersentia, 2023, p. 140-142, rnd. 42-43; G. VERSCHELDEN, *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 259-263, rnd. 543-550.

⁹⁶S. MOSSELMANS, "Actualia inzake kinder- en partneralimentatie", in C. DECLERCK, I. BOONE, E. VERTOMMEN, S. MOSSELMANS, T. WUYTS, T. QUINA en U. CERULUS, *Themis 2022-2023 nr.123 Personen- en familierecht*, Morstel, Intersentia, 2023, p. 140-142, rnd. 42-43; G. VERSCHELDEN, *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562; P. SEANAEVE, "Deel I. De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdrage voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht", in C. AERTS, J. DU MONGH, P. SEANAEVE en Y. COEMANS, *Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten*, Mortsel, Intersentia, 2010, p. 13-23.

⁹⁷Cass. 16 september 2022, nr. C.21.0544.N p. 2.

⁹⁸S. STIJNS, *Leerboek verbintenissenrecht - Boek 1*, Brugge, die Keure / la Charte, 2022, p. 53-55, rnd. 48-50.

⁹⁹S. STIJNS, *Leerboek verbintenissenrecht - Boek 1*, Brugge, die Keure / la Charte, 2022, p. 53-55, rnd. 48-50.

worden.¹⁰⁰ In het fiscaalrechtelijke systeem wordt er een strikt onderscheid gemaakt tussen de onderhoudsplichtige en de onderhoudsgerechtigde.

Wanneer u de onderhoudsplichtige bent kan u het onderhoudsgeld dat u betaald heeft in het huidige systeem aftrekken van uw belasting. Hiertoe moet je gelijktijdig aan vier voorwaarden voldoen¹⁰¹: 1. Je moet dit onderhoudsgeld betalen in uitvoering van een onderhoudsverplichting op grond van het burgerlijk (bijvoorbeeld onder een overeenkomst) of het gerechtelijk (door een uitspraak van de familierechter) wetboek of van een gelijkaardige buitenlandse wettelijke verplichting, 2. De persoon die het onderhoudsgeld krijgt mag geen deel uitmaken van hetzelfde gezin als de persoon die de uitkering betaalt. Fiscaalrechtelijk is "het gezin" de feitelijke toestand die gekenmerkt wordt door het huiselijk samenleven en -wonen, tijdelijke onderbrekingen van het samenwonen (voor studies bijvoorbeeld wanneer je een aantal jaar op kot gaat of je in het buitenland studeert) zorgen er niet voor dat je geen deel meer uitmaakt van het gezin, 3. Je moet dit onderhoudsgeld op een regelmatige basis betalen.¹⁰² De notie "regelmatig" vereist niet dat de stortingen wekelijks maandelijks of per kwartaal gebeuren. Het kan ook gaan om een stipte betaling die onder bepaalde omstandigheden herhaald wordt. Tot slot moet je de betaling van het onderhoudsgeld kunnen verantwoorden met bewijskrachtige documenten (dit kunnen bijvoorbeeld bankrekeninguittreksels zijn).¹⁰³ Eens je voldoet aan al deze voorwaarden kan je tachtig procent van het betaalde onderhoudsgeld aftrekken van je gezamenlijk netto-belastbaar inkomen (art. 104, 1° WIB92).¹⁰⁴ Let wel enkel de onderhoudsgelden die worden betaald in uitvoering van een verplichting opgelegd door het burgerlijk of gerechtelijk

¹⁰⁰Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; G. VERSCHULDEN, Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning* (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238.

Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹⁰¹Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/60 com.ib/92; J.J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 338-339, rnd. 305 en p. 348; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 296-299, rnd. 465-473; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning* (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>

¹⁰²Art. 104, 1° WIB92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 17. Van het totale netto-inkomen aftrekbare bestedingen", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting, 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 643-645; J.J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 338-339, rnd. 305 en p. 348; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>

¹⁰³Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/60 com.ib/92; G. VERSCHULDEN, Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 296-299, rnd. 465-473; Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹⁰⁴M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning* (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

wetboek (art. 203 OBW j. art. 1253ter/4 – 1253ter/6 Ger. W.) of van een gelijkaardige wettelijke verplichting in een buitenlandse wetgeving zijn aftrekbaar.¹⁰⁵

Voor de onderhoudsgerechtigde (degene die de onderhoudsuitkering ontvangt) ligt ons belastingsysteem anders. De onderhoudsgelden die je ontvangt worden gewoon beschouwd als je inkomen.¹⁰⁶ Toch worden onderhoudsgelden niet belast onder de beroepsinkomsten maar wel onder de diverse inkomsten.¹⁰⁷ Dit is niet opmerkelijk aangezien onderhoudsgeld geen vergoeding is die voortkomt uit gepresterde arbeid (art. 90, eerste lid, 3° WIB92 j. art. 171, 6° WIB92). Onderhoudsuitkeringen zijn ten belope van tachtig procent effectief belastbaar.¹⁰⁸ Opmerkelijk hierbij is dat ook de achterstallige onderhoudsgelden ook voor tachtig procent belastbaar zijn.¹⁰⁹ De ontvangen onderhoudsuitkeringen zijn belastbare inkomsten van het belastbaar tijdperk waarin de inkomsten betaald of toegekend zijn (art. 204, 4°, b) KB/WIB92).¹¹⁰ Op deze regel is er één uitzondering en dat is wanneer de kinderen het onderhoudsgeld rechtstreeks ontvangen.¹¹¹ Als het onderhoudsgeld rechtstreeks aan het kind wordt gestort dan moet je dat aangeven in een aparte aangifte voor het kind, ongeacht de leeftijd van het kind^{112, 113}

13. *Groeipakket*¹¹⁴ – De term groeipakket klinkt misschien niet iedereen bekend in de oren. Het groeipakket is eigenlijk de verzamelterm voor de financiële tussenkomst door de overheid voor elk kind dat in Vlaanderen woont.¹¹⁵ Het groeipakket volgt het oude kinderbijslagsysteem op en is ingegaan vanaf 2019.¹¹⁶ Aangezien het de verzameling is van

¹⁰⁵Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹⁰⁶Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/60 com.ib/92; Art. 104/4 com.ib92 en Art. 104/7 com.ib92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 338-339, rnd. 305 en p. 348; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning* (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹⁰⁷Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/60 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 17. Van het totale netto-inkomen aftrekbare bestedingen", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting, 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 643-645; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹⁰⁸Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/60 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 17. Van het totale netto-inkomen aftrekbare bestedingen", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting, 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 643-645; G. VERSCHULDEN, *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹⁰⁹Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 17. Van het totale netto-inkomen aftrekbare bestedingen", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting, 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 643-645 en p. 652; J.J COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 338-339, rnd. 305 en p. 348. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹¹⁰Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 338-339, rnd. 305 en p. 348. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹¹¹<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld/ontvangen#q4>.

¹¹²Als je geen aangifteformulier voor je kind hebt ontvangen en de onderhoudsgelden overschrijden het belastbare minimum (9.270 euro voor aanslagjaar 2023, inkomsten 2022). Vanaf dat het kind de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt kan je de aangifte ook doen via taks-on-web.

¹¹³Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹¹⁴B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2020, p. 36-39.

¹¹⁵<https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>.

¹¹⁶<https://www.vlaanderen.be/algemene-voorwaarden-en-procedure-voor-het-groeipakket>.

elke financiële tegemoetkoming door de overheid, valt het groeipakket uit elkaar in: de kinderbijslag (wat elk kind krijgt), zorgtoeslagen, sociale toeslag en participatietoeslagen.¹¹⁷

Belangrijk is om nu ook al even te vermelden dat het groeipakket behoort onder de tak van de parafiscaliteit en dus niet gaat over de pure fiscaliteit.¹¹⁸ Toch is het met betrekking tot kinderen nog steeds van vitaal belang dit ook te betrekken in mijn onderzoek.

Wanneer we het groeipakketdecreet erbij nemen valt meteen op dat als begunstigden van het groeipakket beide ouders van het kind worden aangeduid.¹¹⁹ In art. 57, §2 van het decreet lezen we dat ook één ouder als begunstigde kan aangeduid worden mits hij onder één van de volgende specifieke situaties valt: 1. de overlevende ouder als één ouder overleden is; 2. de ouder het exclusief ouderlijk gezag uitoefent; 3. de aanwezige ouder als ten aanzien van één ouder een vermoeden van afwezigheid als vermeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, is vastgesteld door de vrederechter; 4. de niet uit de ouderlijke macht ontzette ouder als een van de ouders uit de ouderlijke macht is ontzet; 5. de bekende ouder als één ouder niet bekend is; 6. de ouder die de bevoegde rechtbank daarvoor aanwijst in het belang van het kind. Overeenkomstig §3 van datzelfde artikel kan het kind in uitzonderlijke gevallen ook aangeduid worden als begunstigde van de toeslagen onder het stelsel van het groeipakket. Deze bijzondere gevallen zijn: 1. als het kind gehuwd is; 2. als het kind ontvoegd is of de leeftijd van zestien jaar bereikt heeft, en als het zijn woonplaats niet bij zijn ouders of werkelijke opvoeders heeft; 3. als het kind zelf begunstigde is voor een of meer van zijn kinderen en 4. als het kind een niet-begeleide minderjarige is als vermeld in titel XIII, hoofdstuk VI, van de Programmawet (I) van 24 december 2002, als er geen werkelijke opvoeder kan worden aangewezen conform artikel 59 van dit decreet. Sinds 21 mei 2021¹²⁰ is er een extra zinnetje in de wet te lezen meer bepaald in art. 64 Groeipakketdecreet: "de ouder die de bevoegde rechtbank daarvoor aanwijst in het belang van het kind".¹²¹ Daarnaast kan het kind ook zelf kiezen om een andere begunstigde aan te wijzen, mits die persoon een verwantschap heeft in de eerste graad met het kind.¹²² Hier is in de wet een belangrijke uitzondering op geformuleerd. Zo stipuleert artikel 64, §3 Groeipakketdecreet dat de rechter kan oordelen dat een deel van de gezinsbijslag op een aparte bankrekening voor het kind gestort kan worden als de rechter oordeelt dat dit in het belang van het kind is.¹²³

14. *Kinderopvang* – Onder bepaalde voorwaarden komen de uitgaven voor kinderopvang in aanmerking voor een fiscaal voordeel (art. 145/35 WIB92).¹²⁴ De voorwaarden waaraan

¹¹⁷<https://www.vlaanderen.be/algemene-voorwaarden-en-procedure-voor-het-groeipakket>.

¹¹⁸<https://www.vlaanderen.be/algemene-voorwaarden-en-procedure-voor-het-groeipakket>.

¹¹⁹Art. 57, §1 Groeipakketdecreet.

¹²⁰Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021, 63.851.

¹²¹Art. 57, §2, 6° Groeipakketdecreet juncto art. 572*bis*, lid 1, 8° oud BW.

¹²²Art. 57, §3, lid 2 Groeipakketdecreet; D. HEYLEN, C. MERTENS, T. OPGENHAFFEN, J. VAN LOOIJ en W. WIJNANTS, *Socialezekerheidsrecht toegepast*, Antwerpen, Intersentia, 2021, p. 269.

¹²³Art. 64, §3 Groeipakketdecreet.

¹²⁴Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte,

voldaan moet worden opdat de uitgaven voor kinderopvang fiscaal aftrekbaar worden zijn:

1. De uitgaven hebben betrekking op het vergoeden van de kinderopvang buiten de normale uren tijdens welk het kind onderwijs volgt en zijn gedaan voor kinderen onder de veertien jaar. Uitgaven voor kinderen met een zware handicap komen in aanmerking zolang zij de leeftijd van achttien jaar niet hebben bereikt,
2. De belastingplichtige verkrijgt een beroepsinkomen,
3. De uitgaven zijn betaald aan een specifiek omschreven instellingen of opvangvoorzieningen in de EER, zoals onder meer de instellingen die zijn vergund, erkend, gesubsidieerd of gecontroleerd door kind en gezin, door office de la naissance et de l'enfance of door de regering van de Duitstalige gemeenschap, hetzij door de lokale openbare besturen of door een bestuur van de gemeenschappen of gewesten, hetzij door buitenlandse openbare instellingen gevestigd in een andere lidstaat van de EER,
4. De belastingplichtige houdt ter beschikking van de administratie de bewijsstukken die de vaststelling toelaten van de echtheid en het bedrag van de uitgaven, de volledige identiteit of benaming van de bedoelde instellingen en besturen, en de naleving van de voorwaarden,
5. De uitgaven moeten gedaan zijn voor een kind dat je "ten laste" hebt of voor wie de helft van het belastingvoordeel aan u wordt toegekend onder een regeling co-ouderschap.¹²⁵

Voor elk kind dat je ten laste hebt op 1 januari van het aanslagjaar dat nog geen drie jaar oud is en waarvoor u geen kinderopvang heeft betaald heeft u recht op een verhoging van uw belastingvrije som (art 132, 6° WIB92). Dan heb je dus een groter deel van je netto belastbaar inkomen dat onbelast is, voor het aanslagjaar 2023 is er een verhoging met 630 euro.¹²⁶

15. *Erfopvolging* – Als laatste systeem wil ik graag de fiscale regels rond erfopvolging bespreken in het Vlaams Gewest. Uiteraard is het leerstuk van de erfopvolging ook volledig uitgewerkt onder het familierecht maar dat zou ons veel te ver leiden. In mijn scriptie beperk ik me tot het fiscaal recht. De Vlaamse erfbelasting is een persoonlijke belasting (je voldoet enkel aan het toepassingsgebied onder een bepaalde hoedanigheid) en een indirecte belasting (ze wordt slechts geheven naar aanleiding van een alleenstaand toevallig feit).

2019, p. 118-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker - doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>. Zie voor bijkomende informatie: GHYSELS, J., en VAN LANCKER, W., Het mattheuseffect onder de loep: over het ongelijke gebruik van kinderopvang in Vlaanderen, Oktober 2009, Centrum voor Sociaal Beleid UA, p. 1-11, https://medialibrary.uantwerpen.be/oldcontent/container2453/files/CSB-Berichten%202009/CSB%20Bericht_11_10_2009_2.pdf.

¹²⁵Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398. Zie ook: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

¹²⁶Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 118-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker - doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

Overeenkomstig art. 2.7.1.0.2 VCF is erfbelasting verschuldigd door: wettelijke devolutie (art. 718 BW, het louter overlijden van de erflater), uiterste wilsbeschikking (art. 967 BW, de erflater laat een testament na met een uiterste wilsbeschikking) en contractuele erfstelling (art. 1081 BW, het afsluiten van een contractuele erfovereenkomst).¹²⁷ In mijn scriptie ga ik enkel ingaan op het effect van de wettelijke devolutie op situatie van de verschillende types kinderen in de verschillende samenlevingsvormen geplaatst. Zoals we al weten van onze inleiding tot de personenbelasting is er bij een belasting altijd een belastbaar voorwerp, een belastbare grondslag, tarieven en eventuele vrijstellingen of verminderingen. Dat is ook zo voor het regime van de erfbelasting.¹²⁸

Het belastbare voorwerp is de nalatenschap van de erflater. Zonder testament of contractuele erfstelling zal er een overerving zijn op basis van de wettelijke regels. Gaat het om een nalatenschap met uitsluitend relevante aanknopingspunten in België dan zal enkel het Belgische recht van toepassing zijn.¹²⁹ Zijn er internationale elementen verbonden aan de nalatenschap dan moet er rekening gehouden worden met het internationaal privaatrecht.¹³⁰ Het spreekt voor zich dat ik in deze scriptie enkel de focus leg op een nalatenschap met Belgische aanknopingspunten.

De belastbare grondslag rust op alle goederen die de erflater aan de erfgenamen heeft nagelaten. In principe is de erfbelasting verschuldigd op alle goederen die deel uitmaken van de nalatenschap van de erflater, waar deze goederen zich op dat moment ook mogen bevinden.¹³¹ Zonder al te veel in detail te treden zal een nalatenschap altijd bestaan uit een actief en een passief (de schulden). Vooraleer je kan overgaan tot de verdeling van de nalatenschap moeten het actief en het passief gewaardeerd worden.¹³² De basis regel voor

¹²⁷M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 21-22, rnd. 17-19; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 4-6, rnd. 8-16; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 69-72; Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554;

¹²⁸M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 4-6, rnd. 8-16; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 69-72. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554;

¹²⁹M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 21-25, rnd. 17-25; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 8-10, rnd. 19-21; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 69-72.

¹³⁰A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 4-6, rnd. 8-16; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 69-72.

¹³¹M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 159-160, rnd. 236-240; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 61, rnd. 106; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 81-83.

¹³²M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 81-83; Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

de waardering van het actief is dat de goederen gewaardeerd moeten worden aan wat de verkoopwaarde is op de dag van overlijden.¹³³ Het begrip "verkoopwaarde" wordt door de Vlaamse Codex Fiscaliteit niet gedefinieerd.¹³⁴ Over het algemeen wordt aangenomen dat het gaat om de waarde van het goed als het op de dag van het overlijden te koop zou worden aangeboden.¹³⁵ Bij het bepalen van deze verkoopwaarde dient rekening gehouden te worden met alle omstandigheden die van aard zijn om invloed te hebben op de waarde-/prijsbepaling van het goed¹³⁶.¹³⁷ Omstandigheden die zich na het overlijden voordoen en die eventueel een waardeverminderend effect zouden hebben mogen niet in rekening worden genomen ter bepaling van de waarde van de nalatenschap.¹³⁸ In art. 2.7.3.4.1 VCF wordt aangegeven welke schulden er in mindering van het actief van de nalatenschap mogen worden gebracht.¹³⁹ Het gaat enerzijds om de schulden van de erflater die op de dag van zijn overlijden bestaan, en anderzijds om de begrafeniskosten. Alle schulden die niet onder die twee categorieën vallen kunnen niet afgetrokken worden van het actief.¹⁴⁰ Voor het passief in mindering kan worden gebracht moet het passief eerst gewaardeerd worden. Hierop zijn eigenlijk dezelfde regels als voor de waardering van het actief van de nalatenschap van toepassing (art. 2.7.3.3.1 – 2.7.3.3.7 VCF en art. 2.7.3.4.1, derde lid VCF).¹⁴¹

De tarieven zijn opgenomen in art. 2.7.4.1.1 VCF, er zijn drie verschillende groepen van verkrijgers: ten eerste degene die in rechte lijn ten aanzien van de erflater staan en zijn partner, ten tweede de broers en de zussen en ten derde de andere personen die niet tot de

¹³³M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 159-160, rnd. 236-240; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 61, rnd. 106 en p. 92-93, rnd. 160-163; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsels, Intersentia, 2016, p. 81-83; Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554

¹³⁴M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 183-186, rnd. 273-279; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 92-93, rnd. 160-163; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsels, Intersentia, 2016, p. 81-83.

¹³⁵M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 183-186, rnd. 273-279; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 61, rnd. 106 en p. 92-93, rnd. 160-163; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsels, Intersentia, 2016, p. 81-83.

¹³⁶Bijvoorbeeld stel dat de erflater een appartementsgebouw bezat dat is het voordeliger om elk jaar vijf kavels aan te bieden dan in één keer alle kavels op de markt aan te bieden.

¹³⁷M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 183-186, rnd. 273-279; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 92-93, rnd. 160-163; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsels, Intersentia, 2016, p. 81-83.

¹³⁸A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 92-93, rnd. 160-163.

¹³⁹M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 193, rnd. 300-301; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 97-98, rnd. 172; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsels, Intersentia, 2016, p. 81-83.

¹⁴⁰M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsels, Intersentia, 2016, p. 81-83.

¹⁴¹M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 193, rnd. 300-301; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 61, rnd. 106, p. 92-93, rnd. 160-163 en p. 97-98, rnd. 172; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsels, Intersentia, 2016, p. 81-83.

eerste of de tweede groep behoren.¹⁴² In mijn scriptie behandel ik vanzelfsprekend enkel de eerste groep omdat in die groep de partner en de kinderen aan bod komen. Het erfdeel van elke persoon wordt afzonderlijk aan de tarieven wordt onderworpen.¹⁴³ Voor de verkrijgers in de eerste groep wordt er een onderscheid gemaakt tussen de roerende en de onroerende goederen van elk erfdeel. Het tarief wordt afzonderlijk toegepast op elk van deze twee soorten goederen (2.7.4.1.1 §2 VCF).¹⁴⁴ Net zoals in de personenbelasting gaat het in de erfbelasting ook om progressieve tarieven, door dan een onderverdeling te maken tussen het roerend erfdeel en het onroerend erfdeel kan je die tarieven een beetje drukken en kom je tot een lagere erfbelasting.¹⁴⁵ Dan is er in art. 2.7.4.1.1 §2, tweede lid VCF een vrijstelling voor de gezinswoning voor de langstlevende partner.¹⁴⁶

De term 'partner' slaat op drie personen tegelijk: de gehuwde partner, de wettelijk samenwonende partner of de feitelijk samenwonende partner (art. 1.1.0.0.2, zesde lid, 4° VCF).¹⁴⁷ De langstlevende echtgenoot is die echtgenoot die noch uit de echt noch van tafel en bed gescheiden is van de erflater. De langstlevende wettelijk samenwonende is de persoon die op de dag van het overlijden van de nalatenschap met de erflater wettelijk samenwoont.¹⁴⁸ Z'n samenwoning ontstaat na het invullen en afleveren van een verklaring van wettelijke samenwoning onder art. 1475 j. art. 1476 BW.¹⁴⁹ De langstlevende feitelijk samenwonende is degene die op het dag van overlijden van de erflater minstens één jaar ononderbroken samenleefde met de erflater.¹⁵⁰

¹⁴²M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

¹⁴³A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-126, rnd. 221-226. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

¹⁴⁴M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-126, rnd. 221-226; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

¹⁴⁵M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-126, rnd. 221-226; Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

¹⁴⁶M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-126, rnd. 221-226; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221; Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

¹⁴⁷M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-226, rnd. 221-226; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

¹⁴⁸M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-226, rnd. 221-226; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

¹⁴⁹A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-226, rnd. 221-226; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

¹⁵⁰M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-226, rnd. 221-226; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221. Zie ook: N. GEELHAND DE

De term 'in rechte lijn' wordt bedoeld een verkrijging tussen personen die de ene van de andere afstammen, overeenkomstig art. 736 BW of tussen personen die ingevolge volle adoptie een statuut met dezelfde rechten en verplichtingen ontvangen als de gewone descendenten in recht lijn (art. 355 OBW j. 356-1 OBW j. art. 356-2 OBW).¹⁵¹ In de eerste groep gaat het uitsluitend over de neerdalende rechte lijn, dit zijn de kinderen, kleinkinderen maar ook de kinderen die ten volle geadopteerd zijn door de langstlevende partner en de erfflater.¹⁵² Natuurlijk kunnen er wanneer de nalatenschap van de erfflater opvalt ook stiefkinderen zijn. Daar kom ik later nog op terug en dat is waar het fiscaal interessant wordt.

Er zijn meerdere verminderingen mogelijk maar in deze scriptie zal er louter ingegaan worden op de vrijstellingen en verminderingen die te maken hebben met kinderen.¹⁵³

Stel dat de nalatenschap van de erfflater zeer klein is en het maximum van de tariefgroep niet overschrijdt, dan noemen we dit een erfenis van kleine erfdelen. Dan bestaat er een vermindering voor die kleine erfdelen deze vermindering is degressief (<-> progressief) dat wil zeggen dat hoe kleiner het erfdeel hoe groter de vermindering zal zijn. Voor de overerving in rechte lijn en tussen partners wordt er een vermindering toegestaan indien de netto-verkrijging van onroerende en roerende goederen samen niet meer bedraagt dan 50.000 euro (art. 2.7.5.0.1, §1 eerste lid VCF).¹⁵⁴ Met netto-verkrijging wordt bedoeld wat de individuele erfgenaam krijgt.¹⁵⁵

MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554

¹⁵¹M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-226, rnd. 221-226; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

¹⁵²M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-226, rnd. 221-226.

¹⁵³M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223.

¹⁵⁴M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

¹⁵⁵M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

Kinderen van de erflater die geen eenentwintig jaar oud zijn, hebben recht op een vermindering.¹⁵⁶ De erfbelasting zal dan verminderd worden met 75 euro per vol jaar dat nog moet verlopen voor het kind eenentwintig wordt (art. 2.7.5.0.2, §1 eerste lid VCF).¹⁵⁷

¹⁵⁶M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

¹⁵⁷M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266.

Hoofdstuk II. Hoe worden kinderen gedefinieerd in het fiscaal recht?

16. *Inleiding* – Hoger heb ik een uiteenzetting gegeven over de opzet van mijn onderzoek, en de bouwstenen die ik nodig heb om mijn onderzoek op te bouwen (zie supra rnd. 10 e.v.). Dan is er nog een laatste bouwsteen die we nodig hebben namelijk weten wat de notie “een kind” inhoud. Voor mijn onderzoek is het belangrijk om te weten wat “een kind” betekent onder het fiscaal recht omdat dat het vertrekpunt is van de onderzoeksvragen die aan de basis liggen van hoofdstuk twee en hoofdstuk drie van mijn thesis. Overeenkomstig artikel 1 van het kinderrechtenverdrag, zijn kinderen “elke persoon onder de achttien jaar”.
17. *Kinderen in de personenbelasting* – In art. 2 §1, 4° WIB92 wordt er een definitie gegeven van kinderen “Onder kinderen wordt verstaan de afstammelingen van de belastingplichtige en die van zijn echtgenoot, alsmede de kinderen die hij volledig of hoofdzakelijk ten laste heeft”.¹⁵⁸ Uit de tekst van de wet kunnen we niet afleiden of wie pleegkinderen, adoptiekinderen of stiefkinderen opvoed, die kinderen ook effectief ten laste heeft. Toch zouden al deze verschillende soorten kinderen op dezelfde manier behandeld moeten worden in ons fiscaal systeem. Maar wat betekent dan “ten laste” binnen ons fiscaal systeem? Om als kind “ten laste” te kunnen zijn (in aanslagjaar 2023 en inkomstenjaar 2022) moet er aan vier voorwaarden voldaan zijn¹⁵⁹: 1. Het kind moet deel uitmaken van het gezin op 1 januari van 2023, dat betekent dat het kind dat een belastingplichtige ten laste wil nemen daadwerkelijk en op duurzame wijze met u moet samenwonen¹⁶⁰, 2. De netto bestaansmiddelen van het kind mogen een bepaald bedrag niet overschrijden, 3. Het kind mag geen bezoldiging ontvangen die u inbrengt als beroepskosten¹⁶¹ en 4. Het kind mag als student-zelfstandige geen bezoldiging van bedrijfsleiders hebben verkregen die beroepskosten vormen van een vennootschap waarvan u rechtstreeks of onrechtstreeks bedrijfsleider bent en waarover u controle uitoefent en die bruto meer dan 2000 euro

¹⁵⁸Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, “Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom” in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 347-348; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 153-156. Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen.

¹⁵⁹Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, “Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom” in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 347-348; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.L. VERBEKE en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen.

¹⁶⁰Als kinderen tijdelijk de gezinswoning verlaten omwille van studies, gezondheidsredenen,... dan maken ze nog steeds deel uit van het gezin. Ook de kinderen die overleden, doodgeboren, verloren zijn door miskraam in het inkomstenjaar 2022 worden nog steeds geacht ten laste te zijn in aanslagjaar 2023. Daarnaast worden ook de kinderen die in het inkomstenjaar 2022 vermist of ontvoerd werden ook gezien als “ten laste” op voorwaarde dat: ze reeds in aanslagjaar 2022 ten uwen laste waren, ze op het moment van de verdwijning nog geen achttien waren en de verdwijning/ontvoering bij de politie is aangegeven uiterlijk op eenendertig december van het inkomstenjaar. Uiteraard ga ik in mijn masterscriptie niet verder uitweiden hierover, mijn onderzoek behandelt enkel de vier types van kinderen hoger gestipuleerd (zie supra rnd. 1).

¹⁶¹Bijvoorbeeld wie zijn kind laat helpen in zijn eigen onderneming, zoals een bakker die zijn zoon tijdens de vakantie laat helpen in de bakkerij, als die bakker vervolgens het loon dat hij zijn zoon heeft gegeven aftrekt als beroepskosten dan is die zoon op dat moment niet meer ten laste ongeacht het bedrag van de bestaansmiddelen van het kind.

bedragen en meer dan de helft van zijn belastbare inkomsten vormen zonder rekening te houden met zijn eventuele onderhoudsuitkeringen.¹⁶²

¹⁶²Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 347-348; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 153-156. Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen.

Hoofdstuk III. Grondig onderzoek naar de positie van het kind in de verschillende fiscale en financiële systemen

18. *Inleiding* - Zoals beloofd ga ik nu in detail in op de positie van de verschillende types kinderen in de verschillende samenlevingsvormen onderhevig aan de verschillende gekozen fiscale en financiële systemen (zie rnd. 3).

Ik begin bij de biologische kinderen. Ik plaats elk type van kind in de meest voorkomende samenlevingsvormen en dan ga ik binnen deze specifieke samenlevingsvorm de positie van het kind nagaan. Hiervoor neem ik de biologische kinderen als basis. In de hoofdstukken eronder (het hoofdstuk van de pleegkinderen en de kinderen in een nieuw samengesteld gezin) zal ik dan afoetsen waar de regeling voor die types van kinderen afwijkt van de regeling voor biologische kinderen om zo een overzicht te geven van de mogelijke verschillen tussen beide regimes.

A. Biologische kinderen

19. *Inleiding* - Zoals hierboven aangehaald, ga ik de verschillende toepasbare fiscale regimes in verband met kinderen toetsen aan de verschillende types van kinderen geplaatst in de gekozen samenlevingsvormen ten beginne met de biologische kinderen. Dat wil zeggen dat ik bijvoorbeeld het fiscaal regime van de belastingvrije som ga toepassen op de biologische kinderen in huwelijk en wettelijke samenwoning, maar ook ga toepassen op de biologische kinderen in een feitelijke samenwoning, etc... .

a) Huwelijk en wettelijke samenwoning

20. *Gehuwden en wettelijk samenwonenden in onze personenbelasting* - In het wetboek inkomstenbelasting worden de gehuwden gelijkgesteld met de wettelijk samenwonenden (art. 2 §1, 2° WIB92). Let er wel op dat dit enkel voor de fiscaliteit zo is, in het familierecht zijn deze twee begrippen enorm verschillend. Zonder dat dit expliciet door de wetgever wordt aangegeven kunnen we ervan uitgaan dat elke bepaling in het fiscaalrechtelijk wetboek die het huwelijk behandelt naar analogie ook van toepassing is op de wettelijke samenwoning.¹⁶³ Zo wordt onder het fiscaal recht de beëindiging van een wettelijke samenwoning gelijkgesteld met een echtscheiding, de beëindiging door overlijden van een wettelijke samenwoning met de ontbinding van een huwelijk door overlijden.¹⁶⁴

In het verleden heeft het Grondwettelijk Hof zich al meermaals gebogen over de vraag of de wetgever zich aan de keuze van een bepaalde samenlevingsvorm fiscale gevolgen mag

¹⁶³Art. 1, §1, 2° WIB92; B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Die Keure/La Charte, 2020, p. 31-52; B. P. BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. P. BUUNK, (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

¹⁶⁴B. VERSCHUERE en K. HERMANS, "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Die Keure/La Charte, 2020, p. 31-52; B. P. BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. P. BUUNK, (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

geven.¹⁶⁵ Het grondwettelijk hof heeft in verschillende arresten al een aantal argumenten aangehaald: Zo overwoog het Hof in een arrest van 11 december 2002 dat het verschil in behandeling tussen echtgenoten en ongehuwd samenwonenden steunt op het objectieve gegeven dat hun juridische toestand verschilt.¹⁶⁶ Daarnaast overweegt het Grondwettelijk hof dat personen die samenleven hun vaste kosten kunnen delen ongeacht de wijze waarop ze samenleven.¹⁶⁷ Hierover verscheen er in 2009¹⁶⁸ een noot geschreven door Cathleen Aerts.¹⁶⁹ Ze verwijst in haar noot naar een uitspraak van het Grondwettelijk Hof waarin een prejudiciële vraag werd gesteld of oud art. 150 WIB92 in strijd is met art. 10 en 11 GW aangezien het een verschillende regeling beoogt voor gehuwd samenwonenden en ongehuwd samenwonenden in het kader van belastingvermindering.¹⁷⁰ Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat oud art. 150 WIB92 wel degelijk in strijd is met art. 10 en 11 van de grondwet. Hieruit kunnen we concluderen dat er volgens het Hof de discriminatie pas ontstond wanneer er een specifieke regeling voor de ongehuwd samenwonenden ontbrak zoals dat het geval is voor de gehuwd samenwonenden.¹⁷¹ Volgens het Grondwettelijk Hof kiezen partners zelf voor een bepaalde samenlevingsvorm met kennis van zaken. Partners kennen de voor- en nadelen van hun keuze wanneer ze beslissen om te huwen of buiten het huwelijk samen te wonen.¹⁷²

Nu waarom is het belangrijk om even stil te staan bij deze rechtspraak van het grondwettelijk hof als mijn scriptie zijn focus legt op de gelijke behandeling van kinderen in ons fiscaal en financieel stelsel. Ik ben van mening dat dit toch van belang is omdat met deze rechtspraak

¹⁶⁵wet houdende hervorming van de personenbelasting, 31 Januari 2002.

¹⁶⁶GWH 11 december 2002, nr. 185/2002, p. 9-10, B.4-B.6, BS 24 Februari 2002; GWH 2 April 2009, nr. 65/2009, p. 5-6, B.2-B.4, *NJW* 2009, p. 893; GWH 6 November 2001, nr. 140/2001, p. 6-7, B.4-B.6, *TFR* 2002/6, p. 75; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 2: De berekening van de personenbelasting", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2021-2022*, Intersentia, 2021, p. 17-36; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2021-2022*, Intersentia, 2021, p. 681; C. AERTS, noot- "moet de keuze van samenlevingsvormen fiscaal neutraal zijn?" *T. FAM*, 2009/6, Kluwer, p. 100-103. Zie ook: B. PEETERS en K. DE TROEYER, Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken, September 2017, Antwerp Taks Academy, p. 38, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>

¹⁶⁷GWH 2 april 2009, nr. 65/2009 BS 20 mei 2009; GWH 6 november 2001, *TFR* 2002, 75, B.4; C. AERTS, Noot- "Moet de keuze van samenlevingsvormen fiscaal neutraal zijn?" *T.Fam.*, 2009/6, Kluwer, p. 101-103

¹⁶⁸GWH 2 april 2009, nr. 65/2009 BS 20 mei 2009; GWH 6 november 2001, *TFR* 214/2002, p. 75. Zie ook: B. PEETERS en K. DE TROEYER, Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken, September 2017, Antwerp Taks Academy, p. 38, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>

¹⁶⁹C. AERTS, Noot- "Moet de keuze van samenlevingsvormen fiscaal neutraal zijn?" *T.Fam.*, 2009/6, Kluwer, p. 101-103

¹⁷⁰GWH 2 april 2009, 2009/65, *NJW* 2009, p. 893; GWH 11 december 2002, 185/2002, p. 9-10, B.4-B.6, BS 24 februari 2002. Zie ook: B. PEETERS en K. DE TROEYER, Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken, September 2017, Antwerp Taks Academy, p. 38, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>

¹⁷¹GWH 11 december 2002, 185/2002, p. 9-10, B.4-B.6, BS 24 februari 2002; GWH 2 april 2009, 2009/65, *NJW* 2009, p. 893. Zie ook: B. PEETERS en K. DE TROEYER, Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken, September 2017, Antwerp Taks Academy, p. 38, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>

¹⁷²GWH 7 maart 2007, nr. 36/2007; P. DEBOOSERE en E. LODEWIJCKX, "Huishoudens en families: Stabiliteit en snelle veranderingen gaan hand in hand", GGP Belgium paper Series nr. 6, 2011, p. 1-31; R. CLIQUET (ed.), *Gezinnen in de verandering Veranderende gezinnen in CBGS Monografie 1996/2*, Brussel, Centrum voor bevolkings- en Gezinsstudie, 1996, p. 35; B.P.BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198

het grondwettelijk hof aangeeft dat er wel degelijk bepaalde fiscale gevolgen verbonden mogen worden aan verschillende samenlevingsvormen¹⁷³. Het grondwettelijk hof geeft zelfs aan dat het ervan uitgaat dat partners altijd een weloverwogen keuze maken met betrekking tot hun samenlevingsvorm.¹⁷⁴ Daarom is het belangrijk om andermaal eens een licht te werpen op de positie van de kinderen in die verschillende samenlevingsvormen omdat in tegenstelling tot wat het grondwettelijk hof beweert de keuze van samenlevingsvorm lang niet altijd een weloverwogen keuze is. Als dan verschillende samenlevingsvormen fiscaal verschillend behandeld worden heeft dat gevolgen voor de kinderen in die samenlevingsvormen.

21. *Huwelijksquotiënt* - Gehuwden (en enkel gehuwden) kunnen genieten van een huwelijksquotiënt (art. 86-89 WIB92).¹⁷⁵ Dat betekent dat voor de berekening van de personenbelasting bij de ene belastingplichtige een deel van zijn beroepsinkomen wordt weggehaald en verschoven wordt naar de andere belastingplichtige.¹⁷⁶ Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen gezinnen met één beroepsinkomen en gezinnen met twee beroepsinkomens maar waarvan één zeer laag is. Bij gezinnen met maar één beroepsinkomen houdt de huwelijksquotiënt in dat dertig procent van het netto beroepsinkomen van de ene belastingplichtige voor de berekening van de personenbelasting aan de andere echtgenoot (zonder het beroepsinkomen) wordt toegerekend.¹⁷⁷ Daarnaast worden de beroepsinkomsten die afzonderlijk belast worden volgens art. 170 WIB92 buiten beschouwing gelaten.¹⁷⁸ Door deze verdeling zal het netto belastbaar inkomen van de verdienende echtgenoot in een lagere schaal terecht komen en zo minder belast worden waardoor hij meer van zijn netto belastbaar inkomen overhoudt.¹⁷⁹ De huwelijksquotiënt wordt ook toegepast wanneer beide echtgenoten een beroepsinkomen hebben maar één van

¹⁷³GWH 2 april 2009, 2009/65, *NJW* 2009, p. 893; GWH 7 maart 2007, nr. 36/2007; GWH 11 december 2002, nr. 185/2002, p. 9-10, B.4-B.6, BS 24 februari 2002; GWH 6 november 2001, *TFR* 2002, 75, B.4;

¹⁷⁴GWH 7 maart 2007, nr. 36/2007; P. DEBOOSERE en E. LODEWIJCKX, "Huishoudens en families: Stabiliteit en snelle veranderingen gaan hand in hand", GGP Belgium paper Series nr. 6, 2011, p. 1-31; R. CLIQUET (ed.), *Gezinnen in de verandering Veranderende gezinnen in CBGS Monografie 1996/2*, Brussel, Centrum voor bevolkings- en Gezinsstudie, 1996, p. 35; B.P.BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198

¹⁷⁵I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294. Voor extra informatie zie: J. TREMMERY, *Samenleven of huwen?*, Heule, INNI publishers, 2010, p. 107-108.

¹⁷⁶I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

¹⁷⁷I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

¹⁷⁸I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

¹⁷⁹I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

de twee echtgenoten heeft een bijzonder laag inkomen.¹⁸⁰ De quotiënt wordt enkel toegepast op voorwaarde dat het netto beroepsinkomen van één van de belastingplichtigen lager is dan 6.700 euro (geïndexeerd in 2024 is dit 12.550 euro) en lager is dan dertig procent van het totaal van de netto beroepsinkomsten van beide echtgenoten (art. 88 WIB92).¹⁸¹ In dit geval wordt het kleinste beroepsinkomen aangevuld met een deel van de beroepsinkomsten van de andere belastingplichtige zodanig dat zijn netto belastbaar inkomen gelijk is aan dertig procent (met een maximum van 6.700 euro, geïndexeerd in 2024 is dit 12.550 euro) van het totaal van de netto beroepsinkomsten van beide belastingplichtigen.¹⁸²

Het toegerekende gedeelte wordt als een persoonlijk beroepsinkomen beschouwd, maar blijft zijn oorspronkelijke kwalificatie als winsten, baten, bezoldigingen,... behouden.¹⁸³ Art. 89 WIB92 bepaalt dat wanneer de beroepsinkomsten van één van de belastingplichtige behoren tot twee of meer van de in art. 23 WIB92 bedoelde categorieën en een deel van deze beroepsinkomsten wordt toegerekend aan de andere echtgenoot, dit deel evenredig wordt samengesteld uit de verschillende categorieën.¹⁸⁴ De ouders van elk type van kind dat opgroeit in een huwelijk zullen eventueel aanspraak kunnen maken op dit belastingvoordeel van de huwelijksquotiënt, dus voor de kinderen onderling die opgroeien in de samenlevingsvorm van het huwelijk is er geen ongelijke behandeling, maar er is wel een verschil in behandeling voor elk kind dat niet opgroeit in een huwelijk.

Feitelijk samenwoners hebben geen recht op deze huwelijksquotiënt. Eén van de grootse argumenten tegen dit systeem is dat het achterhaald is in een moderne maatschappij (zie infra rnd. 95).¹⁸⁵ De doelstellingen van de huwelijksquotiënt was het ondersteunen van het kostwinnermodel waarbij slechts één echtgenoot instaat voor het (beroeps)inkomen.¹⁸⁶ Vandaag is er veel meer sprake van een tweeverdienersmodel, waarbij beide

¹⁸⁰I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

¹⁸¹I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

¹⁸²I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

¹⁸³I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

¹⁸⁴I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

¹⁸⁵I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 565-568; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 110-111; I. VAN DE WOESTEYNE, *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 293-294.

¹⁸⁶Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 6-10; <https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 8.

echtgenoten/wettelijk samenwonenden verdienen.¹⁸⁷ In dit laatste geval zal het inkomen van een partner niet “laag genoeg” liggen om te kwalificeren onder deze huwelijksquotiënt.¹⁸⁸ Daarnaast geeft het systeem van de huwelijksquotiënt ook geen bijdrage in het geval van werkloosheid want vanaf het moment dat de tweede partner opnieuw beroepsactief wordt verkleint deze quotiënt naarmate het inkomen van deze partner toeneemt.¹⁸⁹

Belastingvrije som

22. *Belastingvrije som* – Zoals hoger aangehaald (zie supra rnd. ...) heeft elke belastingplichtige recht op een belastingvrije som ten belope van 4.750 euro (geïndexeerd 2023 9.720 euro) conform art. 131, eerste lid WIB92.¹⁹⁰ Daarnaast is er dan een extra verhoging van deze som voor personen ten laste (zie supra rnd. 3). Heeft de belastingplichtige kinderen ten laste dan verhoogd het basisbedrag van deze som per kind (art. 132, eerste lid, 1°-5° WIB92).¹⁹¹

Als je in het jaar waarin je huwt een kind ten laste hebt dan moeten de echtgenoten onderling beslissen wie in dat jaar het kind ten laste heeft.¹⁹² Dat komt omdat in het jaar twee personen huwen het kind maar ten laste kan zijn van één echtgenoot. Hetzelfde geldt voor een verklaring van wettelijke samenwoning.¹⁹³

Er wordt in de tekst van de wet geen onderscheid gemaakt tussen biologische kinderen van wettelijk samenwonende belastingplichtige of kinderen van gehuwden belastingplichtige. Ik kan dan ook niets anders dan besluiten dat op dit punt er geen probleem is op vlak van neutraliteit. Ook de toegang tot de verhoging van de belastingvrije som wordt niet beperkt voor een gehuwde ouder of een wettelijke samenwonende ouder.

Onderhoudsgeld

23. *Onderhoudsgeld* - Uiteraard wanneer we het hebben over een mogelijke onderhoudsuitkering kunnen we tegelijkertijd niet praten over een huwelijk of een wettelijke samenwoning, want

¹⁸⁷Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 6-10; <https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 8.

¹⁸⁸Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 6-10; <https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 8.

¹⁸⁹Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 6-10; <https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 8.

¹⁹⁰Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, “Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom”, in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157.

Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2.

¹⁹¹Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, “Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom”, in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 346-351; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157;

¹⁹²Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, “Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom”, in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119;

Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2.

¹⁹³Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157.

Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2.

om te kunnen spreken van onderhoudsgelden hebben we het per definitie al niet meer over een huwelijk of over een wettelijke samenwoning.¹⁹⁴ Wanneer er onderhoudsgeld wordt uitbetaald zijn de partners immers uit elkaar. Zoals hoger aangehaald (zie supra rnd. 11 en 12) kan een ouder die ex-partner is uit een huwelijk of een wettelijke samenwoning opgelegd worden een bepaalde som onderhoudsgeld te betalen aan zijn/haar ex partner tot onderhoud van de gemeenschappelijke kinderen.¹⁹⁵

In de analyse behoud ik het onderscheid tussen de onderhoudsgerechtigde en de onderhoudsplichtige. De onderhoudsplichtige ex-partner uit een huwelijk kan de betaalde onderhoudsgelden aftrekken van zijn belasting.¹⁹⁶ Elke onderhoudsplichtige die van deze toeslag gebruik wil maken moet voldoen aan de voorwaarden (deze zijn hoger aangehaald zie supra rnd. 11 en 12).¹⁹⁷ Eens de belastingplichtigen voldoen aan de voorwaarden om onderhoudsgerechtigde of onderhoudsplichtige te zijn kunnen ze gebruik maken van dit fiscaalrechtelijke voordeel. Het probleem van deze regeling is niet zo zeer dat ze niet neutraal is ten opzichte van de onderhoudsgerechtigde en de onderhoudsplichtige maar eerder dat het systeem fraudegevoelig en achterhaald is (zie infra rnd. 98). Dit probleem was de regering ook al opgevallen en daarom zou deze regeling afgeschaft worden met de nieuwe fiscale hervorming (zie infra rnd. 98).¹⁹⁸

¹⁹⁴Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; G. VERSCHELDEN, Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres)*, Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238.

Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹⁹⁵Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; G. VERSCHELDEN, Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres)*, Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238.

Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹⁹⁶Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/60 com.ib/92; J.J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 338-339, rnd. 305 en p. 348. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>

¹⁹⁷Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres)*, Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

¹⁹⁸Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; G. VERSCHELDEN, Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 257-269, rnd. 539-562; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres)*, Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

24. *Huwelijk en wettelijke samenwoning* – Zoals hoger uitgelegd (zie supra rnd. 14) is er een mogelijkheid tot vermindering van je belasting wanneer je uitgaven hebt gedaan voor kinderopvang (art. 145/35 WIB92).¹⁹⁹ Wie gehuwd of wettelijk samenwonend is en aanspraak wil maken op dit belastingvoordeel voor kinderopvang zal maar op één van de twee belastingaangiften de uitgaven voor kinderopvang moeten vermelden.²⁰⁰ Het is daarbij niet van belang of de bewijsstukken op naam staan van de andere partner.²⁰¹ Daarnaast is het ook belangrijk om in herinnering te brengen dat een ouder die ervoor kiest om een kind onder de drie jaar thuis te houden in plaats van naar kinderopvang te brengen aanspraak kan maken op een verhoging van de belastingvrije som.²⁰² Deze regel heeft maatschappelijk een zeer grote impact. Zo is het voor een gehuwd koppel veel makkelijker dergelijke regeling te treffen en dus te genieten van deze extra verhoging. Eén ouder blijft simpelweg bij het kind terwijl de andere ouder kan gaan werken en voor een inkomen kan zorgen.²⁰³ Voor een alleenstaande ouder is dit niet vanzelfsprekend, het is immers zeer moeilijk voor dergelijke ouder om het werk zomaar voor drie jaar op te geven. Voor deze ouders is het dan aangewezen om te kiezen voor kinderopvang en het geniet van een belastingvermindering. Dat lijkt een onbelangrijk detail maar het geeft veel voordelen, zo wordt een vermindering er pas afgetrokken na het toepassen van de progressieve schalen terwijl Het regime van kinderopvang is een belastingvermindering dat wil zeggen dat die er slechts wordt afgetrokken wanneer de progressieve tarieven op het totaal belastbare inkomen al zijn toegepast.²⁰⁴ Dat geeft wel een groot verschil in de belasting die je uiteindelijk gaat betalen

¹⁹⁹Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 118-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker - doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

²⁰⁰Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 175. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

²⁰¹Art. 145/35 WIB92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker - doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

²⁰²Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 118-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker - doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

²⁰³Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398.

²⁰⁴Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen"

want in het ene geval ga je een grotere som hebben waarop je nooit belasting zal betalen terwijl je in het andere geval de som die je aan de overheid in belastingen betaalt een stukje kan verminderen.²⁰⁵ Bovendien zal het belastbare inkomen van de ouder die thuis blijft bij het kind gedurende die drie jaar zeer laag liggen waardoor deze ouder ook weinig belastingen zal moeten betalen (herinner de afzonderlijke aanslag voor elke belastingplichtige), dit tegenover de alleenstaande ouder die wel moet gaan werken en dus wel in hogere schalen terecht zal komen en dus hogere belastingen zal betalen.²⁰⁶ Je zou kunnen redeneren dat ouders zelf tegen de overheid kunnen uitspelen voor welk systeem ze kiezen, er is immers geen verplichting om kinderen naar de kinderopvang te sturen. Bij deze redenering moet men durven stilstaan bij het feit dat het mogelijks gemakkelijker is voor sommige samenlevingsvormen om gebruik te maken van deze verhoging, zo bijvoorbeeld zal het voor een alleenstaande werkende ouder bijna onmogelijk zijn te kunnen genieten van deze verhoging. Alleenstaande ouders kunnen immers niet zomaar hun werk opgeven.²⁰⁷ Als we dan kijken naar partners in een huwelijk of een wettelijke samenwoning dan is hier al makkelijker om één partner gedurende de eerste drie jaar voor het kind te laten zorgen en de andere ouder kan een kostwinner blijven.²⁰⁸ Waarom is het eigenlijk belangrijk dat je aanspraak kan maken op deze verhoging. Je kan immers gedurende de eerste drie levensjaren van je kind evengoed aanspraak maken op die vermindering voor kinderopvang. Het is van belang omdat de verhoging zijn toepassing vindt voor de progressieve schalen waardoor het onbelaste bedrag van het netto belastbaar inkomen hoger ligt dan iemand die aanspraak maakt op de vermindering want een vermindering vindt per definitie pas zijn toepassing na het toepassen van de progressieve schalen.²⁰⁹ Als we die redenering dan doortrekken dan zouden eigenlijk ouders die het werk kunnen verdelen en aanspraak kunnen maken op de verhoging voordeliger belast worden dan een alleenstaande ouder die geen of toch op sen minst moeilijker aanspraak kan maken op deze verhoging. Terwijl je toch net

onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

²⁰⁵Art. 145/35 WIB92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398.

²⁰⁶Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

²⁰⁷Art. 145/35 WIB92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27.

²⁰⁸Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119.

²⁰⁹Art. 130 -132 WIB92 j. Art. 145/35 WIB92.

zou denken dat een alleenstaande ouder er net meer voordeel bij heeft om aan een gunstiger regime belast te worden, die ouder staat er immer alleen voor.

Groeipakket

25. *Decreet* – Het groeipakket is het enige parafiscale systeem dat ik betrek in mijn scriptie. Zoals ik hoger heb uitgelegd (zie supra rnd. 13) heb ik dit gedaan omdat de ondersteuning die kinderen krijgen door dit groeipakket een integraal onderdeel vormt van de steun die de overheid biedt aan opgroeiende kinderen. Vanuit het groeipakketdecreet weten we dat de ouders als begunstigen worden aangewezen.²¹⁰ Onder bepaalde voorwaarden kan er evenwel één ouder als begunstigde worden aangeduid of het kind in kwestie als begunstigde worden aangeduid (art. 57 §2 en 3 Groeipakketdecreet) (zie supra rnd. 13). Sinds mei 2021 kan de begunstigde ouder ook aangeduid worden door de rechtbank in het belang van het kind.²¹¹ Op het vlak van neutraliteit kan er over deze regeling weinig gezegd worden. Het is een regeling die aan elk kind toekomt. Er is zelfs voorzien in een uitzondering in art. 64, §3 Groeipakket Decreet wanneer het in het belang van het kind is dat het geld van de toeslag op een aparte rekening wordt gestort tot het kind meerderjarig is en er zelf over kan beheren. Maar waar heeft elk kind nu specifiek recht op onder het groeipakket?
26. *Wat elk kind krijgt* - Elk kind heeft recht op een startbedrag bij de geboorte, een basisbedrag elke maand en een schoolbonus.²¹²

Elke ouder krijgt bij de geboorte van een kind een startbedrag (vroeger was dit het kraamgeld of de geboortepremie). De ouder heeft recht op dit startbedrag wanneer het kind geboren of geadopteerd is vanaf 1 januari 2019 en de geboorte voldoet aan de algemene voorwaarden van het groeipakket (zie hoger).²¹³ Deze voorwaarde is dat het kind in Vlaanderen moet wonen, dan heeft het kind onvoorwaardelijk recht op een groeipakket tot de maand waarin het achttien wordt of eenentwintig jaar indien het kind een handicap heeft.²¹⁴ Kinderen die niet de Belgische nationaliteit hebben moeten minstens drie maanden in België hebben verbleven.²¹⁵ Het startbedrag bedraagt 1.190,68 euro.

Het basisbedrag is een bedrag dat elk kind (geboren of geadopteerd na 1 januari 2019) maandelijks ontvangt van de overheid.²¹⁶ Het maandelijks basisbedrag is 171,79 euro.

Als laatste heeft elk kind dat wederom voldoet aan de voorwaarden voor het groeipakket (zie hoger) recht op een schoolbonus in augustus. Het bedrag hangt af van de leeftijd van het kind.²¹⁷

²¹⁰art. 57 groeipakketdecreet.

²¹¹Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; art. 57 groeipakketdecreet.

²¹²<https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>.

²¹³<https://www.vlaanderen.be/startbedrag-groeipakket>.

²¹⁴<https://www.vlaanderen.be/startbedrag-groeipakket>.

²¹⁵<https://www.vlaanderen.be/startbedrag-groeipakket>.

²¹⁶<https://www.vlaanderen.be/basisbedrag-groeipakket>.

²¹⁷Tussen 0-3m krijg je 21,23 euro; tussen 4-11 krijg je 37,14 euro; tussen 12-16 krijg je 53,06 euro en tussen 17-24 euro krijg je 63,67 euro; <https://www.vlaanderen.be/schoolbonus-groeipakket>.

27. *Participatietoelagen* - Daarnaast zijn er nog de participatietoelagen onder het stelsel van het groeipakket in Vlaanderen. Er bestaan er drie: De kinderopvangtoeslag, de kleutertoeslag en de schooltoeslag.

Om een kinderopvangtoeslag te krijgen moet aan een aantal voorwaarden voldaan zijn: 1. Uw kind gaat naar een Nederlandstalige kinderopvang in Vlaanderen of Brussel (door Kind en Gezin vergund), 2. Het tarief van de kinderopvang wordt niet berekend op basis van uw inkomen, 3. Uw kind gaat nog niet naar de kleuterklas. Als uw kind halftijds naar de kinderopvang gaat en halftijds naar de kleuterklas, krijgt u geen kinderopvangtoeslag meer.²¹⁸ Het bedrag van de kinderopvangtoeslag bedraagt 3,43 euro per opvangdag van minstens vijf uur.

Voor de kleutertoeslag wordt er een onderscheid gemaakt tussen drie- en vierjarige kleuters. Voor driejarige kleuters moet: 1. Uw kind is uiterlijk op 3 jaar en twee maanden ingeschreven in een door Vlaanderen erkende, gesubsidieerde of gefinancierde kleuterschool, 2. Uw kind is al 2 jaar vóór het kalenderjaar waarin de kleutertoeslag wordt toegekend. Voor vierjarige kleuters moet: 1. Uw kind blijft ingeschreven in een door Vlaanderen erkende, gesubsidieerde of gefinancierde kleuterschool, 2. Uw kind is al 3 jaar vóór het kalenderjaar waarin de kleutertoeslag wordt toegekend, 3. Er is bewijs van voldoende aanwezigheid (150 halve schooldagen in de eerste kleuterklas of 185 halve schooldagen in de tweede kleuterklas) in een betrokken schooljaar.²¹⁹ Het bedrag van de kleutertoeslag bedraagt 137,96 euro.

Zoals hoger al vermeld heeft elk kind recht op een schoolbonus. Maar onder participatietoelagen kan daar nog een schooltoeslag bijkomen. het grote verschil tussen de twee is dat deze schooltoeslag enkel toekomt aan de gezinnen met een laag inkomen. Het bedrag hangt dan ook af van de hoogte van het inkomen, de gezinssituatie (gehuwd, zelfstandig, alleenstaand,...) en het type van onderwijs.²²⁰

28. *Sociale toeslag* - Naast de algemene toelagen en de participatietoelagen kunnen ouders ook nog aanspraak maken op een sociale toeslag. Op de sociale toeslag net zoals op de extra schooltoeslag hebben kinderen enkel recht wanneer het inkomen van hun ouders laag is.²²¹ Als het gezinsinkomen op het aanslagbiljet, niet meer bedraagt dan 32. 882,77 euro dan krijg je een automatische sociale toeslag voor één jaar. Vanaf een 3de of volgende kind krijgt elk gezinsinkomen dat niet hoger is dan 64.945,93 euro een sociale toeslag.²²²

Hoe kan je deze toelagen bekomen, dan moet je de procedurele regels volgen. Wie deze financiële tegemoetkomingen wil krijgen zal een aanvraag hiertoe moeten indienen bij één van de vijf uitbetalers van het groeipakket. De ouder zal dan de juiste bewijsmiddelen

²¹⁸<https://www.vlaanderen.be/de-kinderopvangtoeslag-groeipakket>.

²¹⁹<https://www.vlaanderen.be/de-kleutertoeslag-groeipakket>.

²²⁰<https://www.vlaanderen.be/de-schooltoeslag-voor-het-basisonderwijs-en-het-secundair-onderwijs-groeipakket>.

²²¹<https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>.

²²²<https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>.

moeten voorleggen (schoolattest, geboortattest, bewijs van inkomen,...).²²³ Maar zelfs indien er geen aanvraag wordt gedaan door de ouders dan zullen sommige toeslagen automatisch op de rekening van de ouders komen vanaf het moment dat het kind bij een school staat ingeschreven of is ingeschreven in het rijksregister van de stad of de gemeente waar het woont.²²⁴

Zoals hoger aangegeven krijgen sommige ouders (tezamen of alleenstaand) met een laag inkomen en de gezinsgrootte een extra sociale toelage en een extra schooltoeslag. Vergelijkbaar met het fiscaal co-ouderschap (zie infra rnd. 40) krijgt elke ouder de helft van de sociale toeslag wanneer er gelijkmatig verdeeld verblijf afgesproken bij een echtscheiding of een feitelijke scheiding.²²⁵ De wetgever heeft in deze regeling niet expliciet aangegeven of het de bedoeling is dat de regels omtrent gelijkmatig verdeeld verblijf net zoals bij co-ouderschap zeer strikt worden geïnterpreteerd.²²⁶ Toch kunnen we ervan uitgaan dat ook hier er een strikte interpretatie wordt aangehouden aangezien bij ongelijkmatig verdeeld verblijf één van de ouders (degene bij wie het kind het vaakst verblijft) de volledige toeslag krijgt.²²⁷ Deze volledige toewijzing aan één ouder wordt in de parlementaire voorbereiding verantwoord door het feit dat het administratief omslachtig zou zijn te voorzien in diverse procentuele verdeelsleutels van de toeslag.²²⁸ Art. 58, §3 groeipakketdecreet stelt dat de familierechtbank van bovenstaande regeling kan afwijken bij uitspraak rekening houdend met het belang van het kind. Met deze bepaling wou de wetgever ongewenste gevolgen onder artikel 58, §1 of §2 van het Groeipakketdecreet vermijden.²²⁹ De ouder die het bedrag toegewezen krijgt, brengt de uitbetalingsactor op de hoogte van de gerechtelijke uitspraak (zie infra rnd. 14).²³⁰ Dit is een groot verschil daar er onder het fiscaal co-ouderschap is besloten dat de rechter niet kan tussenkomen in deze regeling op fiscaal vlak uit het belang van het kind aangezien de fiscale wet van openbare orde is.²³¹

Erfrecht

29. *De erfgenamen* – Kinderen zijn erfgenamen van hun ouders wanneer deze komen te overlijden. Wat belangrijk is voor de kinderen is de tarieven waaraan ze belast worden als erfgenaam, zoals hoger aangehaald (zie supra rnd. 15) zijn er drie verschillende groepen van verkrijgers. De eerste groep is de meest interessante, namelijk de verkrijgers in rechte lijn, namelijk de kinderen van de erflater (art. 2.7.4.1.1 VCF).²³² Voor de kinderen erfgenamen

²²³<https://www.vlaanderen.be/algemene-voorwaarden-en-procedure-voor-het-groeipakket>.

²²⁴<https://www.vlaanderen.be/algemene-voorwaarden-en-procedure-voor-het-groeipakket>.

²²⁵Art. 58, §1 Groeipakketdecreet.

²²⁶S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872.

²²⁷Art. 58, §2 Groeipakketdecreet.

²²⁸ Ontwerp van decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, *Parl.St.* VI. Parlement 2017-18, 1450, nr. 1, p. 80.

²²⁹ Ontwerp van decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, *Parl.St.* VI. Parlement 2017-18, 1450, nr. 1, p. 80-81.

²³⁰ Art. 58, §3 Groeipakketdecreet.

²³¹Ter herinnering: op familierechtelijk vlak kan de wetgever uiteraard wel tussenkomen in een regeling tot co-ouderschap.

²³² M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

wordt er een onderscheid gemaakt tussen de roerende en de onroerende goederen (art. 2.7.4.1.1 §2 VCF).²³³ De tarieven worden afzonderlijk toegepast op de verschillende soorten goederen. In deze eerste groep gaat het over kinderen maar ook kleinkinderen en kinderen die ten volle geadopteerd zijn. Ook hier hebben we progressieve tarieven.²³⁴ Voor onroerende goederen is er tussen de 0 en de 50.000 euro een belasting van drie procent. Tussen 50.000 euro en 250.000 euro is er een belasting van negen procent. Boven 250.000 euro is er een belasting van zevenentwintig procent.²³⁵ Wanneer je onroerende goederen erft van je ouders is het heel gemakkelijk om boven de 250.000 euro in de hoogste tariefschijf te belanden.²³⁶

Stel nu dat de nalatenschap die de kinderen erfgenamen krijgen zeer klein is en het maximum van de eerste tariefgroep niet overschrijdt.²³⁷ Dan volgt er een degressieve vermindering voor die erfden. Hoe kleiner het erfdeel dat de kinderen erfgenamen krijgen hoe groter de vermindering zal zijn.²³⁸

Kinderen erfgenamen die geen eenentwintig jaar oud zijn hebben recht op een vermindering met 75 euro per vol jaar dat nog moet verlopen voor het kind eenentwintig wordt (art. 2.7.5.0.2, §1, eerste lid VCF).²³⁹

Deze artikelen spreken zich enkel uit over kinderen, waaronder enkel verstaan kan worden dat ermee alle kinderen bedoeld worden die gekwalificeerd kunnen worden als descendentes van de ouders (biologische kinderen, adoptieve kinderen en stiefkinderen/pleegkinderen (in

²³³ A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

²³⁴ A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

²³⁵M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219.

²³⁶M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

²³⁷M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344 en p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219 en p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221 en p. 133-135. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

²³⁸M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158.

²³⁹M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158.

sommige gevallen)).²⁴⁰ Op dat vlak is er geen verschil in behandeling van de kinderen erfgenamen. Dan lijkt het dat er geen enkel probleem is met deze regeling. Toch moet er ook eens gekeken worden naar in welke situatie een kind erft. Want er is natuurlijk wel een verschil tussen een kind dat erft van zijn enige ouder en een kind dat erft van één ouder en tegelijkertijd nog een andere ouder heeft. Voor mij is dat nog het duidelijkst in het feit dat er voor de langstlevende partner een vrijstelling is van de gezinswoning (art. 2.7.4.1.1 §2, tweede lid VCF).²⁴¹ De gezinswoning zal altijd de primaire hoofdverblijfplaats zijn van de gemeenschappelijke kinderen en de langstlevende partner die de vrijstelling van deze gezinswoning verkrijgt zal bij het wegvallen van een partner hierdoor een groter erfdeel overhouden om te investeren in de ondersteuning en de opvoeding van de gemeenschappelijke kinderen (art. 2.7.4.1.1 §2, tweede lid VCF). Daarnaast wanneer een alleenstaande ouder die komt te overlijden krijgen de overgebleven kinderen niet de mogelijkheid tot vrijstelling van de gezinswoning terwijl je uiteindelijk zou denken dat die kinderen het op dat moment het hardst nodig hebben dat de belastingen gedrukt worden.²⁴² Hier vind ik zelf dat er een nuance gemaakt moet worden tussen de meerderjarige en de minderjarige kinderen.²⁴³ Meerderjarige kinderen zouden al buitenshuis getrokken kunnen zijn en de gezinswoning niet meer behandelen als primaire hoofdverblijfplaats, dan lijkt het logisch dat ze geen vrijstelling van deze gezinswoning genieten (art. 2.7.4.1.1 §2, tweede lid VCF).²⁴⁴ Bij minderjarige kinderen zou ik durven pleiten dat ze dit wel nodig hebben. Minderjarige kinderen die de leeftijd van 21 jaar nog niet bereikt hebben dan weer wel recht op 75 euro vermindering voor elk jaar dat het kind nog geen 21 is.²⁴⁵ Maar zou het niet ook opportuun zijn om deze minderjarige kinderen van een alleenstaande ouder erfflater de vrijstelling van de gezinswoning te geven.²⁴⁶ Natuurlijk kan hiertegen ingebracht worden dat een alleenstaande ouder ook aan erfplanning kan doen en dus ook de gezinswoning al kan schenken aan het kind met voorbehoud van vruchtgebruik zodat slechts de

²⁴⁰Art. 2.7.1.1.1 VCF – Art. 2.7.6.1.1 VCF

²⁴¹ M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

²⁴² M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

²⁴³ M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

²⁴⁴ A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

²⁴⁵ M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

²⁴⁶D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

schenkelbelasting betaald moet worden.²⁴⁷ Dit is dan iets waar alleenstaanden naar kunnen teruggrijpen terwijl gehuwden hiervoor wettelijk beschermd zijn.

b) Feitelijke samenwoning

30. *Feitelijk samenwonende ouders* - Wanneer de ouders een feitelijk gezin vormen ligt de puzzel lastiger. In ons fiscaal systeem kan eenzelfde kind nooit ten laste zijn van meerdere personen tegelijkertijd (zie supra rnd. 17). Als je een feitelijk gezin vormt moet je zelf op de belastingaangifte iemand als het gezinshoofd aanduiden, die persoon zal dan de kinderen ten laste nemen en ook de voordelen hiervan genieten (zie supra rnd. 17).²⁴⁸

Belastingvrije som

31. *Belastingvrije som in een feitelijk samenwonend gezin* – Ook feitelijk samenwonenden zijn belastingplichtigen en hebben recht op een verhoging van de belastingvrije som (art. 131, eerste lid WIB92).²⁴⁹ Ook hier is er een verhoging van de belastingvrije som per kind ten laste (art. 132, eerste lid, 1°-5° WIB92).²⁵⁰ Hier zal er voor de biologische kinderen van twee feitelijk samenwonenden geen verschil zijn ten opzichte van de wettelijk samenwonenden of gehuwden. Beide genieten gelijk toegang tot de verhoging van de belastingvrije som.

Onderhoudsgeld

32. *Onderhoudsgeld in een feitelijke samenwonend gezin* – Zoals hoger aangehaald hebben ouders conform art. 203 §1 BW een onderhoudsplicht naar hun kinderen toe, dat is voor feitelijk samenwonende ouders niet anders.²⁵¹ Feitelijk samenwonende ouders die uit elkaar

²⁴⁷ A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

²⁴⁸Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 347-348; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 153-156. Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen.

²⁴⁹Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 346-351; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, 301-307, rnd. 477-487; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157. Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2.

²⁵⁰Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 346-351; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, 301-307, rnd. 477-487; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157. Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2.

²⁵¹S. MOSSELMANS, "Actualia inzake kinder- en partneralimentatie", in C. DECLERCK, I. BOONE, E. VERTOMMEN, S. MOSSELMANS, T. WUYTS, T. QUINA en U. CERULUS, *Themis 2022-2023 nr.123 Personen- en familierecht*, Morstel, Intersentia, 2023, p. 140-142, rnd. 42-43; G. VERSCHULDEN, *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 259-263, rnd. 543-550. Zie voor extra informatie: P. SENAEEVE, "Deel I. De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van de onderhoudsbijdrage voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht", in C. AERTS, J. DU MONGH, P. SENAEEVE en Y. COEMANS,

gaan moeten dan ook nog steeds bijdragen in de opvoeding van de kinderen. Ook hier moeten ouders na een breuk in het feitelijk samenwonen afspraken maken over de opvoeding en vooral de financiering van deze opvoeding.²⁵² Elke ouder moet bijdragen volgens zijn/haar mogelijkheden. In de praktijk zal dan de ouder met het hoogste inkomen vaak alimentatie betalen aan de andere ouder voor de opvoeding van de gemeenschappelijke kinderen. Vervolgens dient de situatie van de ouders getoetst te worden aan de vooropgestelde toetsingscriteria (zie supra rnd. 11 en 12) om enerzijds onderhoudsgerechtigde of onderhoudsplichtige ouder te zijn binnen ons fiscaal systeem.²⁵³ Er is op dit vlak geen verschil met betrekking tot de situatie voor de biologische kinderen van een feitelijk samenwonend koppel dat uit elkaar gaat en die van een gehuwd of wettelijk samenwonend koppel dat uit elkaar gaat.²⁵⁴

Kinderopvang

33. *Vermindering voor kinderopvang in een feitelijke samenwonend gezin* – In een feitelijk gezin mogen nooit beide ouders tegelijk de uitgaven voor kinderopvang aangeven. Alleen de ouder die het kind ten laste neemt in zijn belastingaangifte heeft het recht op de belastingvermindering.²⁵⁵ Je zal dan onderling moeten beslissen wie van beide ouders het kind ten laste neemt. Het zal bij deze regeling altijd interessant zijn om de ouder die het meest verdient te laten genieten van de belastingvermindering omdat het netto belastbaar inkomen van die ouder hoger zal liggen. We weten al dat het hebben van een kind ten laste uw belastingvrije som verhoogt.²⁵⁶ Stel dat je één kind ten laste hebt in aanslagjaar 2023 dan heb je recht op een belastingvrije som van 9.270 euro + een verhoging met 1.690 euro voor één kind. In totaal is dit 10.960 euro. Zoals we ook al weten loopt de eerste schijf die belast wordt aan vijftwintig procent tot 13.870 euro, dat wil zeggen dat de overige 2.910

Onderhoudsgelden voor kinderen en tussen ex-echtgenoten, Mortsel, Intersentia, 2010, p. 13-23; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

²⁵²Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning* (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

²⁵³ Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning* (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

²⁵⁴Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

²⁵⁵Art. 145/35 WIB92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

²⁵⁶Art. 145/35 WIB92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

euro nog aan 25% belast zal worden en daarboven zit je al onmiddellijk in de volgende schaal. Nu omdat er die belastingvrije som en die verhoging is, zal er een kleiner deel van je netto belastbaar inkomen belast worden aan 25%, de meerderheid zal in de hogere schalen belast worden.²⁵⁷ Daarom is het ook goed dat je na de toepassing van de schalen je belastingen nog een beetje kan drukken met een belastingvermindering voor kinderopvang.²⁵⁸ Om gebruik te maken van dit voordeel is het niet noodzakelijk dat je de kosten voor kinderopvang ook betaalt hebt, al zal het in de praktijk vaak voorkomen dat degene die ze betaald heeft ze ook aangeeft op zijn aangifte.²⁵⁹ Daarnaast blijft de redenering die ik gemaakt heb onder rnd. 14 en 24 ook op deze situatie van toepassing. Feitelijk samenwonende ouders kunnen immers ook ervoor kiezen om het kind bij één ouder thuis te houden zodat ze kunnen genieten van de extra verhoging van de belastingvrije som, wat fiscaal een zeer groot voordeel geeft.²⁶⁰

Groeipakket

34. *Groeipakket in een feitelijke samenwonend gezin* - Zoals hoger uiteengezet (zie supra rnd. 13 en 25) hebben kinderen in Vlaanderen recht op een aantal toeslagen die voortkomen uit het systeem omtrent het groeipakket.²⁶¹ Zo hebben ook de kinderen die opgroeien in een feitelijke samenwonend gezin recht op deze toeslagen. Indien ze daarenboven een feitelijke samenwonend gezin vormen met een laag inkomen hebben ze recht op een extra sociale toelage en een extra schooltoeslag.²⁶²

Erfrecht

35. *Erfrechtelijke regeling in een feitelijke samenwonend gezin* – Voor kinderen in een feitelijke samenwonend gezin kunnen we dezelfde bedenkingen maken als voor kinderen in een huwelijk of een wettelijke samenwoning.²⁶³ De tarieven uit art. 2.7.4.1.1 §2 VCF veranderen niet en de toepassing van deze tarieven ook niet. De term 'partner' slaat ook op de feitelijke

²⁵⁷Art. 130-132 WIB92 j. Art. 145/35 WIB92.

²⁵⁸Art. 130-132 WIB92 j. Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398. Zie ook: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

²⁵⁹Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materieële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175.

²⁶⁰Art. 145/35 WIB92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119.

²⁶¹Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 groeipakketdecreet; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>.

²⁶²Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>.

²⁶³M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

samenwonende partner (art. 1.1.0.0.2, zesde lid, 4° VCF).²⁶⁴ De langstlevende feitelijk samenwonende is degene die op het dag van overlijden van de erflater minstens één jaar ononderbroken samenleefde met de erflater.²⁶⁵ Net omdat kinderen in een feitelijke samenwoning onder dezelfde regeling vallen als kinderen in een huwelijk of een wettelijke samenwoning, kan de redenering gewoon doorgetrokken worden.²⁶⁶

c) Fiscaal co-ouderschap

36. *Inleiding* - Wie aan co-ouderschap denkt, denkt aan "een kind dat evenveel tijd doorbrengt bij beide ouders die door echtscheiding of door feitelijke scheiding niet meer op hetzelfde adres wonen, waardoor de ouders hun ouderschap nog steeds gezamenlijk uitoefenen maar niet meer onder hetzelfde dak".²⁶⁷ Een jurist zal spontaan denken aan art. 203 OBW dat voorschrijft dat ouders gezamenlijk instaan voor de opvoeding, het toezicht, de ontplooiing en de financiële ondersteuning van hun kinderen en dat dit een wettelijke verplichting is.²⁶⁸ Onder het familierecht is het de regel altijd te streven naar een gelijkmatig verdeeld verblijf tussen beide ouders.²⁶⁹ Een fiscaal jurist verstaat echter nog een andere regeling wanneer hij de samentrekking co-ouderschap hoort. Een fiscaal jurist denkt namelijk spontaan aan

²⁶⁴M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-226, rnd. 221-226; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

²⁶⁵M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 122-226, rnd. 221-226; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

²⁶⁶M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219 en p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221 en p. 133-135. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

²⁶⁷S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, "Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden", *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; B. P. BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

²⁶⁸S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, "Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden", *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36; B. P. BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

“De verhoging van de belastingvrije som wegens kinderlast kan worden verdeeld onder twee belastingplichtigen die geen deel meer uitmaken van hetzelfde gezin”.²⁷⁰

Belastingvrije som

37. *Belastingvrije som in fiscaal co-ouderschap* – Wanneer ouders beslissen om niet meer samen door het leven te gaan geldt traditioneel als algemene regel dat het belastingvoordeel wordt toegewezen aan slechts één ouder, namelijk de ouder met het hoogste belastbare inkomen (dit gaat vaak de ouder zijn met het hoogste inkomen, aangezien ons belastingsysteem volledig verankerd zit in het inkomen van de belastingplichtige), art. 134, §4, eerste lid, 2° WIB92.²⁷¹ Vervolgens zal er aan de hand van feitelijke gegevens (de plaats waar het kind het meeste tijd doorbrengt, ...) en juridische gegevens (officiële woonplaats van het kind, inschrijving in het bevolkingsregister, ...) nagegaan worden bij welke ouder het kind effectief het gezinsleven heeft besloten worden welke ouder het kind effectief “ten laste” heeft.²⁷² Het is hoe dan ook uitgesloten dat de kinderen van geschieden ouders op fiscaal vlak tegelijkertijd door beide ouders ten laste worden genomen.²⁷³ Op dit algemene principe is er een uitzondering geformuleerd namelijk het fiscaal co-ouderschap.²⁷⁴ De regeling van fiscaal co-ouderschap is gesteund op het feit dat de belastingplichtigen, de ouders, de kinderen ten

²⁷⁰S. GABRIËL en M. RUELL, “Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?”, *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit* 2017-2018, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; J. BEERNAERT, “Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt”, *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, “fiscale regeling bij co-ouderschap”, *AFT* 2007/5, p. 36; B. P. BUUNK, “De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model”, in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

²⁷¹L. VANHEESWIJCK, “Het kind van de fiscale rekening”, *TFR* 2021/612, p. 1019-1020; S. GABRIËL en M. RUELL, “Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?”, *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit* 2017-2018, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 93 en 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, “Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden”, *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, “Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens”, *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; B. P. BUUNK, “De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model”, in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

²⁷²S. GABRIËL en M. RUELL, “Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?”, *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit* 2017-2018, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; J. BEERNAERT, “Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt”, *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, “fiscale regeling bij co-ouderschap”, *AFT* 2007/5, p. 36; B. P. BUUNK, “De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model”, in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

²⁷³L. VANHEESWIJCK, “Het kind van de fiscale rekening”, *TFR* 2021/612, p. 1019-1020; S. GABRIËL en M. RUELL, “Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?”, *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit* 2017-2018, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, “Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden”, *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, “Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens”, *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554.

²⁷⁴L. VANHEESWIJCK, “Het kind van de fiscale rekening”, *TFR* 2021/612, p. 1019-1020; S. GABRIËL en M. RUELL, “Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?”, *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit* 2017-2018, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, “Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden”, *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, “Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens”, *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; B. P. BUUNK, “De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model”, in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

laste hebben.²⁷⁵ Wanneer men in een regeling van co-ouderschap terechtkomt dan is er een keuzemogelijkheid tot het verdelen van deze verhoging van de belastingvrije som.²⁷⁶ Dit omdat beide ouders het kind nog ten laste hebben maar nu in een gelijkmatig verdeeld verblijf waardoor er dus ook een gelijkmatige verdeling van de belastingvrije som nodig is.²⁷⁷

Om van deze regeling te kunnen genieten moeten belastingplichtigen aan vier voorwaarden voldoen: 1. Geen deel uitmaken van hetzelfde gezin (dit vereist een feitelijke scheiding van de ouders), 2. Voldoen aan de onderhoudsplicht van de gemeenschappelijke kinderen, 3. De huisvesting van de kinderen is gelijkmatig verdeeld en als laatste 4. Noch u, noch de andere ouder trekken onderhoudsgelden af (onder de belastingverminderingen) voor de gemeenschappelijke kinderen.²⁷⁸ Wanneer beide ouders voldoen aan deze voorwaarden volstaat het dat de belastingplichtige in zijn akte vermeldt dat één of meer kinderen zich in dergelijke situatie bevindt.²⁷⁹ Hij zal daarbij wel een aantal verantwoordingsstukken moeten voorleggen aan de fiscale administratie, in het bijzonder is dit de uitspraak van de rechter die het gelijkmatig verdeeld verblijf bevestigt of de bekrachtiging van een gelijkmatig verdeeld verblijf door de rechter van een akkoord aan hem/haar ter homologatie

²⁷⁵S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, "Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden", *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554.

²⁷⁶S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36; B. P. BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

²⁷⁷S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, "Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden", *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554.

²⁷⁸S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Fiscaal-co_ouderschap.aspx; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/gezinsituatie/co-ouderschap>.

²⁷⁹S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, "Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden", *AFT* 2017, p. 25-28; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36; https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Fiscaal-co_ouderschap.aspx; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/gezinsituatie/co-ouderschap>.

voorgelegd.²⁸⁰ Belangrijk is ook om op te merken dat deze regeling vervalt wanneer de belastingplichtige zich beroept op de aftrek van de onderhoudsgelden krachtens art. 104, 1° WIB92 (art. 132bis, laatste lid WIB92).²⁸¹ Bovenstaande voorwaarden dienen uiterst strikt geïnterpreteerd te worden, de verblijfsregeling moet strikt gelijkmatig zijn krachtens art. 374, §2 BW. Fiscaal co-ouderschap is dus niet mogelijk als het kind een hoofdverblijfplaats heeft bij één van de ouders.²⁸² Uit de derde voorwaarde blijkt dat ook dat er geen fiscaal co-ouderschap is als die niet bewezen kan worden met een gehomologeerd akkoord of een uitspraak door de rechter. Het grondwettelijk hof heeft over deze strikte interpretatie geoordeeld dat het geen discriminatie is in een arrest van 12 oktober 2017, aangezien volgens het hof de wetgever op een pertinente wijze zijn doel nastreeft namelijk vermijden dat de administratie telkens in de feiten zou moeten oordelen of het verblijf effectief gelijkmatig is.²⁸³

Uit bovenstaande voorwaarden en de strikte interpretatie hiervan kunnen we eveneens concluderen dat het fiscaal co-ouderschap een bewuste keuze is van de ex-partners.²⁸⁴ Dit blijkt ook uit het cassatiearrest van 17 februari 2020²⁸⁵ waarin het Hof besliste dat fiscaal

²⁸⁰S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, "Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden", *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Fiscaal-co_ouderschap.aspx; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/gezinssituatie/co-ouderschap>.

²⁸¹S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T. Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36; https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Fiscaal-co_ouderschap.aspx; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/gezinssituatie/co-ouderschap>.

²⁸²S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, "Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden", *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Fiscaal-co_ouderschap.aspx; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/gezinssituatie/co-ouderschap>.

²⁸³GWH 12 oktober 2017, nr. 112/2017. Het grondwettelijk Hof sprak zich ook eerder in die zin uit in zijn arresten van 3 oktober 2011, nr. 152/2011 en 25 mei 2016, nr. 80/2016.

²⁸⁴E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.-L. VERBEKE, en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 98 en p. 100-103; L. DE VRIESE, *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21; F. VANISTENDAEL, "Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden", *AFT* 2017, p. 25-28; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36; https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Fiscaal-co_ouderschap.aspx; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/gezinssituatie/co-ouderschap>.

²⁸⁵Cass. 17 Februari 2020, nr. C.17.0556.F, p. 1-4.

co-ouderschap geen automatisch regime is dat van toepassing wanneer de ouders uit elkaar gaan.²⁸⁶

Zoals hoger in besproken kan je fiscaal co-ouderschap enkel bewijzen aan de hand van een uitspraak tot gelijkmatig verblijf door de rechter of een gehomologeerd akkoord dat beslist tot een gelijkmatig verdeeld verblijf.²⁸⁷ Dit is wel een weerlegbaar bewijsmiddel, wanneer de realiteit afwijkt van de overeenkomst kan de ouder bij wie het kind effectief ten laste is dit aangeven en aanspraak maken op de volledige belastingvrije som.²⁸⁸ Kan de rechter dan een remedie bieden? Kan de rechter die het verblijfsco-ouderschap beveelt afwijken van de toepassing van artikel 132bis WIB 1992 en oordelen dat het belastingvoordeel cf. artikel 132 WIB 1992 exclusief aan één van beide ouders moet worden toegekend, als deze regeling meer overeenstemt met het belang van het kind?²⁸⁹ Tot op heden wordt in de rechtspraak vastgesteld dat de rechter niet kan afwijken van een beslissing tot fiscaal co-ouderschap bij gelijkmatig verdeeld verblijf.²⁹⁰ Dit is ook niet onlogisch de fiscale wet, en dus ook art. 132bis WIB92 is van openbare orde, dit stelt de rechter dus niet in staat hiervan af te wijken. Ook wetshistorisch kan deze redenering geen wortels vinden omdat het oorspronkelijk wetsdoel erin bestond ouders te doen samenwerken na een echtscheiding/feitelijke scheiding door hen een facultatieve keuze te geven tot het inrichten van fiscaal co-ouderschap.²⁹¹ Daarnaast kunnen ouders ook overeenkomen dat het verblijf gelijkmatig wordt verdeeld maar dat toch één ouder de volledige belastingverhoging van de belastingvrije som verkrijgt.²⁹² Dit kan heel nadelig zijn voor de ouder die de verhoging dan niet krijgt omdat

²⁸⁶Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36.

²⁸⁷Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36.

²⁸⁸Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36.

²⁸⁹Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36; B. P. BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

²⁹⁰Brussel 18 Juni 2008; Brussel 10 September 2015; Brussel 19 December 2017; Gent 15 Juli 2016; Antwerpen 2 April 2019.

²⁹¹Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36; B. P. BUUNK, "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

²⁹²Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; E. VAN DE VELDE, en H. NIESTEN, "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische

deze nog steeds halftijds instaat voor de opvoeding van het kind en dan onderworpen zal zijn aan meer belastingen.²⁹³ Dit is ook een mooi voorbeeld van hoe het fiscaal recht de maatschappij probeert te sturen. Hier hebben we een fiscale maatregel die ouders er extra toe aanzet om hun ouderlijke plichten op te nemen (krachtens art. 203 BW) want als ze dit doen genieten ze een belastingvoordeel. Laat het duidelijk zijn dat dit voor ouders absoluut niet de hoofdrede mag zijn om hun ouderlijke plicht op te nemen.

Onderhoudsgeld

38. *Onderhoudsgeld bij fiscaal co-ouderschap* – Wanneer ouders in fiscaal co-ouderschap zitten wil dat zeggen dat er voorafgaand een huwelijk is beëindigd. Je hebt twee mogelijke situaties enerzijds dat het vanuit een rechterlijke beslissing komt en anderzijds dat de ex-echtgenoten onderling zijn overeengekomen dat er een onderhoudsverplichting is naar de kinderen toe. Eén ouder zal altijd de onderhoudsgerechtigde zijn en de andere gaat de onderhoudsplichtige zijn.²⁹⁴

Ook hier blijft eigenlijk de redenering die ik gemaakt heb onder het huwelijk en de wettelijke samenwoning overeind omdat een situatie van fiscaal co-ouderschap eigenlijk volgt op een huwelijk dat is ontbonden (zie supra rmd. 11, 12 en 23).²⁹⁵

Kinderopvang

39. *Vermindering voor kinderopvang bij fiscaal co-ouderschap* – Wanneer de partners uit de echt zijn gescheiden dan kunnen ze overeenkomen dat oftewel één ouder de uitgave voor kinderopvang doet en deze ouder heeft dan ook als enige recht op deze belastingvermindering, dit zou dan de ouder zijn die het kind op 1 januari van het aanslagjaar ten laste heeft.²⁹⁶ Anderzijds kunnen de ouders ook de vermindering voor kinderopvang onderling verdelen.²⁹⁷ Ook onder dit regime is het niet nodig dat de ex-partner die de

inkomstenbelastingen: intern en over de grens”, *T.Not.* 2015/7-8, p. 534-538, p. 542-546 en p. 546-554; D. PIGNOLET, “fiscale regeling bij co-ouderschap”, *AFT* 2007/5, p. 36.

²⁹³Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, “Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?”, *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, “Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt”, *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, “fiscale regeling bij co-ouderschap”, *AFT* 2007/5, p. 36; B. P. BUUNK, “De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model”, in B. P. BUUNK (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.

²⁹⁴Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, “Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?”, *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, “Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt”, *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, “fiscale regeling bij co-ouderschap”, *AFT* 2007/5, p. 36.

²⁹⁵Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, “Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?”, *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, “Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt”, *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; D. PIGNOLET, “fiscale regeling bij co-ouderschap”, *AFT* 2007/5, p. 36.

²⁹⁶Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, Alternatieve verloning - 2022, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 118-119; H. NIESTEN, “Draagwijdte “persoonlijke en familiale belastingvoordelen” onder Schumacker - doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep”, *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rmd. 3 en p. 704, rmd. 26-27; Zie ook: X., “Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten”, *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, “De gewestelijke personenbelasting”, *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rmd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

²⁹⁷Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, Alternatieve verloning - 2022, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398.

uitgaven betaald heeft ze ook op zijn aangifte zet. Het feit dat er hier een onderverdeling wordt gemaakt is een rechtstreeks gevolg van de regeling van co-ouderschap.²⁹⁸ Ondanks dat er hier een andere regeling wordt voorzien is deze niet discriminerend, de regel blijft "gelijke situaties gelijk behandelen en ongelijke situaties ongelijk behandelen."²⁹⁹ Wanneer ouders nog samen wonen krijgen ze de vermindering samen en wanneer ze niet meer samen wonen dan kunnen ze ervoor kiezen om de vermindering te verdelen.³⁰⁰ Dat is alleen maar logisch.

Groepakket

40. *Groepakket bij fiscaal co-ouderschap* - Zoals hoger uiteengezet hebben ouders van kinderen in Vlaanderen recht op een aantal toeslagen die voortkomen uit het systeem omtrent het groepakket.³⁰¹ Zo hebben ook de ouders die een feitelijk samenwonend gezin vormen recht op deze toeslagen als ze een feitelijk samenwonend gezin vormen met een laag inkomen hebben ze recht op een extra sociale toelage en een extra schooltoeslag.³⁰²

Erfrecht

41. *Erfrechtelijke regeling bij fiscaal co-ouderschap* – Een ouder die zich in een situatie van fiscaal co-ouderschap bevindt, staat noodzakelijkerwijze op hetzelfde niveau als een alleenstaande ouder. Wanneer deze ouder zich niet bindt aan een nieuwe partner zullen de enige erfgenamen de kinderen en de kleinkinderen zijn en daarbij wil ik verwijzen aan de redenering die ik hoger gemaakt heb (zie supra rnd. ...).³⁰³ Namelijk dat kinderen van een alleenstaande ouder die komt te overlijden niet de mogelijkheid tot vrijstelling van de gezinswoning krijgen terwijl je uiteindelijk zou denken dat die kinderen het op dat moment het hardst nodig hebben dat de belastingen gedrukt worden. Net zoals hoger dien ik hier in herinnering te brengen dat de ouder de gezinswoning op voorhand al kan schenken onder

²⁹⁸Art. 145/35 WIB92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 118-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27.

²⁹⁹Art. 145/35 WIB92.

³⁰⁰Art. 145/35 WIB92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 397-398; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

³⁰¹Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groepakket>.

³⁰²Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groepakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groepakket>.

³⁰³M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenken- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

voorbehoud van vruchtgebruik (art. 2.7.4.1.1 §2, tweede lid VCF).³⁰⁴ Hier vind ik zelf dat er een nuance gemaakt moet worden tussen de meerderjarige en de minderjarige kinderen.³⁰⁵ Meerderjarige kinderen zouden al buitenshuis getrokken kunnen zijn en de gezinswoning niet meer behandelen als primaire hoofdverblijfplaats, dan lijkt het logisch dat ze geen vrijstelling van deze gezinswoning genieten.³⁰⁶ Bij minderjarige kinderen zou ik durven pleiten dat ze dit wel nodig hebben. Zoals we al weten krijgen minderjarige kinderen die de leeftijd van 21 jaar nog niet bereikt hebben 75 euro vermindering voor elk jaar dat het kind nog geen 21 is.³⁰⁷ Maar zou het niet ook opportuun zijn om deze minderjarige kinderen van een alleenstaande ouder erflater de vrijstelling van de gezinswoning te geven.

d) Alleenstaande ouder

42. *Opmars van alleenstaande ouders* - Zoals hoger aangegeven (zie supra rnd. ...) woonden er begin 2022 ongeveer 950.000 personen alleen waarvan 238.000 alleenstaande ouders waren. Sinds 2000 zien we dan een opmars in het alleenstaand opvoeden van kinderen. Naar schatting zal het aantal huishoudens met alleenstaande ouders tussen 2020 en 2023 met 7% toenemen. Waarom maken alleenstaande ouders z'n opmars in onze samenleving? Volgens een onderzoek naar de sociale staat in Vlaanderen door de studiedienst van de Vlaamse regering moet de verklaring hiervoor gezocht worden in een veranderend waardepatroon in onze maatschappij.³⁰⁸

Er zijn twee manieren in onze samenleving om een eenoudergezin te vormen, enerzijds is er de mogelijkheid om ervoor te kiezen om alleenstaand ouder te zijn en anderzijds kan je alleenstaand ouder worden door echtscheiding of verweeduwing.³⁰⁹ Op basis van een onderzoek gevoerd door de studiedienst van de Vlaamse regering in 2013 staat volgens de Kruispuntbank sociale zekerheid 20.4 % die scheiden en 21.4 % die verweduwen aan het hoofd van een eenoudergezin.³¹⁰ We zien in de data dat aan het einde van een scheiding of bij een verweeduwing 54.8% van de vrouwen een alleenstaande ouder wordt terwijl dat bij mannen slechts 13.1% is.³¹¹ Vrouwen met kinderen voor een scheiding hebben dus een veel

³⁰⁴M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

³⁰⁵A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

³⁰⁶M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266.

³⁰⁷art. 2.7.5.0.2, §1 eerste lid VCF; M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

³⁰⁸<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p.93 e.v.

³⁰⁹<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p.93 e.v.

³¹⁰<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p.93 e.v.

³¹¹<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p.93 e.v.

grotere kans om alleenstaande ouder te worden dan mannen. Volgens diezelfde data van de kruispuntbank sociale zekerheid hebben mannen die aan het hoofd staan van een eenoudergezin een mediaan inkomen hebben van 17.211 euro terwijl ze het jaar voor de scheiding een mediaan inkomen hadden van 18.111 euro, dat is een terugval van 5%. Als we dan vier jaar in de toekomst kijken hebben mannen volgens de KSZ-data een inkomen van 21.327 euro, wat een verhoging van 17.8% is.³¹² Bij vrouwen zien we een veel grotere terugval, vrouwen die alleenstaande ouder zijn in het jaar na de scheiding hebben een gemiddeld inkomen van 11.258 euro, daar waar ze voor de scheiding nog 18.898 euro verdienden. Dat is een terugval van maar liefst 40.4 %.³¹³ Hieruit kunnen we enkel concluderen dat er dus een groter armoederisico is voor alleenstaande moeders dan voor alleenstaande vaders. In het algemeen kampt ongeveer 19% van de alleenstaande ouders met een hoog armoederisico. Waarom is het belangrijk om bij deze percentages even stil te staan? Nu kunnen we onze verschillende fiscale regimes en de bescherming die ze bieden door een nieuwe bril bekijken en hierover nadenken met hernieuwde aandacht voor eventuele problemen in een veranderende maatschappij. Dat linkt dan ook terug aan mijn centrale onderzoeksvraag, namelijk of de financiële ondersteuning van de overheid neutraal is voor elk kind ten opzicht van eender welke samenlevingsvorm waarin het opgroeit.

Belastingvrije som

43. *Belastingvrije som bij een éénoudergezin* - Een alleenstaande ouder met één of meerdere kinderen ten laste heeft uiteraard ook recht op een verhoging van de belastingvrije som per kind ten laste.³¹⁴ Het algemeen regime rond de belastingvrije som kennen we al (zie infra rmd. 10). Volgens art. 133, eerste lid 1, 1° WIB92 voorziet in een verhoging van de belastingvrije som met 870 euro voor een belastingplichtige die als alleenstaande wordt belast en die één of meer kinderen ten laste hebben (art. 133 WIB92). Opmerkelijk is dat voor deze verhoging het enkel vereist is dat je als alleenstaande belast wordt wat wil zeggen dat deze verhoging dus ook van toepassing is op echtgenoten of wettelijk samenwonenden wanneer ze als alleenstaanden worden belast, dat laatste kan enkel als één van de echtgenoten of wettelijk samenwonenden beroepsinkomsten heeft van meer dan 6.700 euro die bij overeenkomst zijn vrijgesteld zonder progressievoorbehoud (art. 133, vierde lid WIB92).³¹⁵

Vanaf 2018 kwam er voor de werkelijk alleenstaanden dan nog een extra verhoging bij van 565 euro voor werkelijk alleenstaanden met een beperkt inkomen uit een beroepsactiviteit (art. 133, tweede en derde lid). De ratio legis hierachter is dat in 2018 de wetgever ervoor wou zorgen dat werken meer loonde voor een alleenstaande ouder met een laag

³¹²<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p.93 e.v.

³¹³<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p.93 e.v.

³¹⁴Art. 130-132 WIB92.

³¹⁵Art. 133 WIB92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Chartre, 2018, p. 152-157. Zie ook: https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2.

³¹⁵Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen-Aperlidoorn, 2021, p. 346-351; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 301-307, rmd. 477-487.

beroepsinkomen.³¹⁶ Wie als “werkelijk alleenstaande” belast wil worden dus aanspraak wil maken op die verhoging zal moeten aantonen dat hij/zij niet samenwoont met een ander persoon, zelfs niet als het om een louter feitelijke samenwoning gaat.³¹⁷ De belastingplichtige mag echter wel samenwonen met zijn kinderen, ascendenten, zijverwanten tot en met de tweede graad en de personen van wie de belastingplichtige als kind volledig of hoofdzakelijk ten laste is geweest (zie art. 136 WIB92).³¹⁸ Toen dit in 2018 geïntroduceerd werd was volledig nieuw, het was eigenlijk de eerste keer dat de fiscale wetgever rekening ging houden met de feitelijke gezinstoestand van de belastingplichtige.³¹⁹ Ik vind deze verandering van mentaliteit in 2018 zeer positief, zeker naar het kind toe, want vaak hebben alleenstaande ouders het moeilijker met hun kind financieel te onderhouden omdat ze er alleen voor staan en ook deze kinderen zouden alle kansen moeten krijgen.³²⁰

Onderhoudsgeld

44. *Onderhoudsgeld binnen een éénoudergezin* – Hier moet er eerst opnieuw een onderscheid gemaakt worden tussen de twee soorten van alleenstaande ouders, enerzijds de ouders die er zelf voor kiezen om als alleenstaande een kind op te voeden en anderzijds de ouders die alleenstaande ouder worden omdat hun relatie/huwelijk beëindigd wordt. Het spreekt voor zich dat als het gaat om een alleenstaande ouder die er bewust voor gekozen heeft dat er geen onderhoudsverplichting is van een ex-partner. De situatie van een alleenstaande ouder die wel onderhoudsplichtig of onderhoudsgerechtigd is, is al uitvoerig besproken onder het stukje over onderhoudsgeld bij een ouder die zich in een situatie van fiscaal co-ouderschap bevindt (zie supra rnd. 11, 12 en 38).³²¹

Kinderopvang

45. *Vermindering voor kinderopvang bij een éénoudergezin* – Onder dit hoofdstukje ge ik enkel ingaan op een alleenstaande ouder, die alleenstaand is als gevolg van een bewuste keuze en niet als gevolg van het stuklopen van een huwelijk/wettelijke samenwoning of feitelijke samenwoning (zie voor die analyse supra rnd. 14, 24 en 39).³²² Voor deze ouder zal het

³¹⁶Wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, 11 december 2017, p. 214-219.

³¹⁷Wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, 11 december 2017, p. 214-219.

³¹⁸Wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, 11 december 2017, p. 214-219.

³¹⁹Wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, 11 december 2017, p. 214-219.

³²⁰Wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, 11 december 2017, p. 214-219.

³²¹Art. 132 WIB92; S. GABRIËL en M. RUELL, “Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?”, *TFR* 2021/608, p. 868-872; J. BEERNAERT, “Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt”, *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 257; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134; N. PLETS, “De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting” in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning* (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238; D. PIGNOLET, “fiscale regeling bij co-ouderschap”, *AFT* 2007/5, p. 36.

³²²Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p.

moelijk zijn om aanspraak te maken op de verhoging van de belastingvrije som want ze kunnen niet ineens drie jaar niet gaan werken.³²³ Dus een alleenstaande wordt geforceerd om een belastingvermindering te nemen voor kinderopvang terwijl zoals hoger besproken het eigenlijk voordeliger is van een extra verhoging van de belastingvrije som te hebben (zie supra rnd. 10).³²⁴ Dit is ook nadelig voor het kind want zo heeft de ouder minder mogelijkheden om het kind te ondersteunen.

Groeipakket

46. *Groeipakket bij een éénooudergezin* - Zoals hoger uiteengezet (zie supra rnd. 13, 25, 26, 27 en 28) hebben kinderen in Vlaanderen recht op een aantal toeslagen die voortkomen uit het systeem omtrent het groeipakket.³²⁵ Zo hebben ook de kinderen bij een alleenstaande ouder wonen recht op deze toeslagen, als het bovendien gaat over een alleenstaande ouder met een laag inkomen hebben de kinderen recht op een extra sociale toelage en een extra schooltoeslag.³²⁶

Erfrecht

47. *Erfrechtelijke regeling voor een éénooudergezin* – Wanneer deze ouder zich niet bindt aan een nieuwe partner zullen de enige erfgenamen de kinderen en de kleinkinderen zijn en daarbij wil ik verwijzen aan de redenering die ik hoger gemaakt heb (zie supra rnd. 15 en 29). Namelijk dat wanneer kinderen van een alleenstaande ouder die komt te overlijden niet de mogelijkheid tot vrijstelling van de gezinswoning terwijl je uiteindelijk zou denken dat die kinderen het op dat moment het hardst nodig hebben dat de belastingen gedrukt worden.³²⁷ Hier vind ik zelf dat er een nuance gemaakt moet worden tussen de meerderjarige en de minderjarige kinderen (art. 2.7.4.1.1 §2, tweede lid VCF). Meerderjarige kinderen

397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

³²³Art. 145/35 WIB92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175.

³²⁴Art. 145/35 WIB92; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119.

³²⁵Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>.

³²⁶Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>.

³²⁷M. DELANOTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

zouden al buitenshuis getrokken kunnen zijn en de gezinswoning niet meer behandelen als primaire hoofdverblijfplaats, dan lijkt het logisch dat ze geen vrijstelling van deze gezinswoning genieten.³²⁸ Bij minderjarige kinderen zou ik durven pleiten dat ze dit wel nodig hebben (zie supra rnd. 29). Zoals we al weten krijgen minderjarige kinderen die de leeftijd van 21 jaar nog niet bereikt hebben 75 euro vermindering voor elk jaar dat het kind nog geen 21 is.³²⁹ Maar zou het niet ook opportuun zijn om deze minderjarige kinderen van een alleenstaande ouder erflater de vrijstelling van de gezinswoning te geven.

e) Wat moet u onthouden van de biologische kinderen

48. *Wat moet u onthouden over de biologische kinderen* – Gehuwden en wettelijk samenwonenden hebben onder bepaalde voorwaarden recht op een huwelijksquotiënt die ervoor zorgt dat hun netto belastbaar inkomen in een lagere tariefschaal terechtkomt zodat ze een groter deel van hun inkomen overhouden en dit dan ook kunnen investeren in hun kinderen. Feitelijke samenwoners hebben geen recht op deze huwelijksquotiënt. Daarnaast is het ook belangrijk om te onthouden dat elke belastingplichtige binnen een huwelijk of een wettelijke samenwoning recht heeft op een verhoging van de belastingvrije som voor kinderen ten laste. Dat geldt ook voor feitelijke samenwoners en alleenstaanden. Bij feitelijk co-ouderschap zal de belastingvrije som verdeeld worden onder de ouders als ze het kind gelijkwaardig ten laste hebben (dit wordt in de praktijk nog het vaakst bewezen aan de hand van een vonnis van de familierechtbank inzake gelijkmatig verdeeld verblijf). Ten derde kan er aan een ex partner uit een huwelijk of een wettelijke samenwoning een plicht worden opgelegd tot het betalen van onderhoudsgelden, die deze dan kan aftrekken van zijn belastingen. Het probleem van dit systeem is dat de fiscus deze onderhoudsgelden automatisch aftrekt van je belastingen ten belope van 80%. Deze verplichting tot het betalen van onderhoudsgelden komt vaak voor bij fiscaal co-ouderschap omdat de situatie van fiscaal co-ouderschap eigenlijk volgt op een huwelijk, wettelijke of feitelijke samenwoning. Met betrekking tot de alleenstaanden was er een extra onderscheid nodig, enerzijds de ouders die bewust alleenstaand zijn en anderzijds de ouder die alleenstaand worden door het beëindigen van een samenwoningsverband. In het laatste geval kan er recht zijn op onderhoudsgelden op dezelfde manier zoals bij een regeling van fiscaal co-ouderschap. Als vierde onderdeel is er de kinderopvang. Hier is het in mijn ogen het belangrijkste om te onthouden dat de toegang tot de verschillende mogelijkheden met betrekking tot kinderopvang in de praktijk heel verschillend kunnen zijn waardoor sommige ouders ongewild moeten kiezen voor een belastingvermindering terwijl het waarschijnlijk voordeliger is om te genieten van de extra verhoging van de belastingvrije som voor kinderen onder de drie jaar. Het groeipakket is een mooi voorbeeld van hoe er een systeem bestaat, weliswaar een parafiscaal systeem, dat enkel het belang van het kind beoogt en dan ook neutraal is voor elk kind met een extra ondersteunende functie voor gezinnen met een laag inkomen. Als

³²⁸M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

³²⁹art. 2.7.5.0.2, §1 eerste lid VCF.

laatste heb ik het erfrecht besproken en ook hier net zoals bij de kinderopvang is het van belang om te onthouden dat de regeling op zich niet oneerlijk is maar dat in de praktijk er problemen kunnen optreden voor kinderen in verschillende samenlevingsvormen geplaatst, waardoor die kinderen ongewild minder kansen krijgen om te groeien en ook minder ondersteuning krijgen van de overheid.

B. Pleegkinderen

49. *Inleiding* - Zoals aangehaald in de inleiding (zie supra rnd. 21) zal de tekst onder het hoofdstuk van de biologische kinderen gebruikt worden als basistekst, als een springplank voor de hoofdstukken enerzijds over pleegkinderen en anderzijds voor de kinderen in een nieuw samengesteld gezin om mogelijke verschillen te fluoriseren tussen deze verschillende types van kinderen.

Volgens de website van de overheid is een pleegkind elk minderjarig kind dat in een pleeggezin woont. Het gaat om kinderen van wie de ouders het moeilijk hebben om voor hen te zorgen. Die kinderen kunnen dan terecht komen in een pleeggezin waarvan de pleegouders tijdelijk de verzorging en de opvoeding van het kind overnemen van de biologische ouders. Wat vooral belangrijk is om te onthouden is dat pleegzorg tijdelijk is. Niet elk kind heeft de kans om op te groeien in een veilige omgeving en een geborgen thuissituatie. Pleeggezinnen kunnen op dat moment een tijdelijke oplossing bieden. In de afgelopen jaren wordt er in de statistieken van "pleegzorg Vlaanderen" een stijging vastgesteld van het aantal kinderen en jongeren dat terecht komt in een pleeggezin.³³⁰ In 2021 werden er maar liefst 9.914 pleegkinderen geteld, in 2020 was dat aantal nog 9.424. Maar ook als we kijken naar de afgelopen tien jaar zien we een sterke stijging, in 2001 waren er nog 4741 pleegkinderen, -jongeren en -gasten.³³¹ In 2021 is er een stijging met 5000 pleegkinderen, -jongeren en -gasten. Gelukkig is er in Vlaanderen ook een stijging in het aantal pleeggezinnen. Het is hartverwarmend dat de Vlaamse gezinnen massaal hun deur openzetten voor pleegkinderen, -jongeren en -gasten.³³² Opmerkelijk is ook dat bijna één op twee kinderen die zich in een situatie van pleegzorg bevinden tussen de 0-8 jaar oud is.³³³ Hieruit kunnen we vaststellen dat de kinderen en jongeren die in dergelijke situatie terecht komen vaak nog zeer jong zijn. Overeenkomstig art. 387quiquies OBW hebben de pleegzorgers gedurende de plaatsing van het kind het recht om het verblijfsrecht van het kind alsook de dagdagelijkse beslissingen van het kind te behartigen. De biologische ouders behouden de bevoegdheid tot het nemen van de beslissingen omtrent de gezondheid, de opvoeding, ontspanning, levensbeschouwing,... . Wanneer er dringende noodzakelijkheid is of wanneer de biologische ouders en de pleegouders hier een overeenkomst over afsluiten kunnen de rechten die voorbehouden zijn aan de biologische ouders onder art. 387quiquies OBW ook overgedragen worden aan de pleegouders (art. 387septies OBW). Hieruit blijkt dat wanneer een kind bij pleegouders wordt geplaatst dit een aanzienlijke impact zal hebben op

³³⁰<https://www.pleegzorg.be/files/Documenten/Algemeen/Pleegzorg-in-cijfers-2021.pdf>.

³³¹<https://www.pleegzorg.be/files/Documenten/Algemeen/Pleegzorg-in-cijfers-2021.pdf>.

³³²<https://www.pleegzorg.be/files/Documenten/Algemeen/Pleegzorg-in-cijfers-2021.pdf>.

³³³<https://www.jaarverslagjeugdhelp.be/thematische-cijfers/pleegzorg>.

het leven van het kind. Hoe worden die kinderen en ouders in ons fiscaal systeem dan behandeld? Zijn er regimes waarin pleegkinderen een financieel nadeel hebben tegenover andere kinderen?

a) Huwelijk en wettelijke samenwoning

50. *Inleiding* - Onder dit hoofdstuk zal het uitsluitend gaan over pleegkinderen die bij een gehuwd koppel of een samenwonend koppel worden geplaatst en hoe deze kinderen behandeld worden in elke mogelijke samenlevingsvorm waarin ze geplaatst kunnen worden.

Belastingvrije som

51. *Belastingvrije som binnen een pleeggezin in huwelijk/wettelijke samenwoning* – Om als belastingplichtige te kunnen genieten van een belastingvrije som moet je een kind fiscaal ten laste hebben.³³⁴ In art. 131, eerste lid WIB92 moeten er twee zaken van elkaar onderscheiden worden enerzijds de notie “kinderen” en anderzijds de notie “ten laste”. De notie kinderen doelt mijns inziens op alle mogelijke kinderen (biologische kinderen, stiefkinderen, pleegkinderen, adoptieve kinderen, ...).³³⁵ Ook al staat er niet expliciet dat pleegkinderen ook onder art. 131, eerste lid WIB92 vallen, ben ik ervan overtuigd dat de wetgever met dit artikel ook de pleegkinderen wou betrekken in de berekening van de verhoging van de belastingvrije som.³³⁶ Ik kan me niet voorstellen dat de wetgever ervoor zou kiezen om hier een onderscheid te maken tussen twee verschillende typen van kinderen dat zo duidelijk zou zijn (of pleegkinderen ook evenwaardige toegang hebben tot dit regime wordt uitgelegd in het hoofdstuk met betrekking tot de pleegkinderen, zie infra rnd. ...). Anderzijds is er de notie “ten laste”.³³⁷ Zoals hoger al besproken dient het kind op 1 januari van het inkomstenjaar daadwerkelijk en op duurzame wijze samen te wonen met de

³³⁴Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, “Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom” in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 347-348; G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure / la Chartre, 2021, p. 473-488; B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure / la Chartre, 2020, p. 59-60; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.L. VERBEKE en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³³⁵Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, “Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom” in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.L. VERBEKE en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³³⁶Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, “Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom” in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.L. VERBEKE en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³³⁷Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>; <https://www.pleegzorg.be/artikels/faq-zijn-pleegkinderen-ten-laste-van-het-pleeggezin>.

belastingplichtige pleegouders³³⁸ daarnaast mogen de netto bestaansmiddelen van het kind een bepaald bedrag niet overschrijden, het kind in kwestie mag geen beroepsinkomsten ontvangen die de ouders als beroepskosten en als laatste mag het kind ook als student-zelfstandige geen bezoldigingen van bedrijfsleiders hebben verkregen.³³⁹ Hier moet ook een onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende soorten pleegzorg die bestaan in Vlaanderen. Enerzijds is er de ondersteunende pleegzorg ook wel de crisispleegzorg genoemd, dit soort pleegzorg wordt ingeschakeld wanneer het kind in kwestie een snelle ondersteunende pleegzorg nodig heeft (zoals bijvoorbeeld: een paar dagen, een paar weken, een paar maanden of af en toe in de weekends of de vakanties) anderzijds is er de langdurige pleegzorg ook wel de perspectiefbiedende pleegzorg, deze doet zich voor als het kind in kwestie meerdere jaren in het pleegezin verblijft. Uit de voorwaarden blijkt dat wanneer een kind in een programma van crisispleegzorg zit en dus voor een korte periode bij een pleeggezin inwoont, dat kind niet zomaar fiscaal ten laste is van de pleegouders waardoor ze het recht krijgen op deze verhoging van de belastingvrije som.³⁴⁰ Want een kind dat maar sporadisch bij de pleegouders verblijft maakt niet daadwerkelijk en duurzaam deel uit van het pleeggezin.³⁴¹ Maar z'n kortdurende pleegzorg kan ook enkele maanden duren. Hieruit volgt dat de biologische ouder waarvan het kind in het kader van een kortdurende pleegzorg wordt ondergebracht bij een pleegouder nog steeds recht heeft op de verhoging van de belastingvrije som voor kinderen "ten laste".³⁴² Dit lijkt logisch als het kind bijvoorbeeld maar één week of enkel op zaterdagmiddag nood heeft aan pleegzorg maar een kind kan in de vorm van kortdurende pleegzorg ook voor enkele maanden duren.³⁴³ Wanneer maakt een

³³⁸Stel dat het pleegkind op 27 februari bij jou komt inwonen in pleegverband en jouw pleeggezin weer verlaat op 5 oktober van datzelfde jaar dan kan je als pleegouder niet terugvallen op de verhoging van de belastingvrije som want het pleegkind maakte geen deel uit van het gezin op 1 januari van het inkomstenjaar.

³³⁹Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2020, p. 59-60; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁴⁰Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure / la Charte, 2021, p. 473-488; B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2020, p. 59-60; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.L. VERBEKE en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁴¹Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.L. VERBEKE en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁴²Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2020, p. 59-60; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.L. VERBEKE en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁴³Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>; <https://www.pleegzorg.be/artikels/faq-zijn-pleegkinderen-ten-laste-van-het-pleeggezin>.

kind een duurzaam en daadwerkelijk deel uit van het gezin, kan een kind na vijf maanden geen duurzaam deel uitmaken van een gezin? Ik ben ervan overtuigd dat een kind dan al duurzaam deel uit kan maken van een gezin. Bovendien neemt z'n kortdurende pleegzorg zelden aanvang op 1 januari van het inkomstenjaar, het karakter van die kortdurende pleegzorg is net dat het in crisissituaties die plots opduiken kan ingezet worden. Dit heeft als gevolg dat pleegouders die na een crisissituatie voor vijf maanden een pleegkind opvangen geen recht hebben op een verhoging van hun belastingvrije som.³⁴⁴ Voor dat jaar blijft dan de verhoging van de belastingvrije som het recht van de biologische ouders. Bij een cirsispleegzorg van vijf maanden hebben de biologische ouders het kind nog steeds zeven maanden in datzelfde jaar opgevangen. Dit toont aan dat binnen een kortdurende pleegzorg, de biologische ouders nog steeds veel voor het kind zorgen.³⁴⁵ Ik ben er me van bewust dat dit een zeer delicaat onderwerp is. Ik zou ervoor durven kiezen om de voorwaarden voor kinderen "ten laste" aan te passen teneinde het voor pleegkinderen in een pleeggezin makkelijker te maken hieraan te voldoen.³⁴⁶ In plaats van dat het kind op 1 januari van het inkomstenjaar aanwezig moet zijn in het gezin, dat er enkel moet bewezen worden dat het kind een daadwerkelijke en duurzame relatie heeft binnen het gezin.³⁴⁷ Ik ben me ervan bewust dat dit vage criteria zijn dus is er nood aan het uitzetten van een aantal parameters om na te gaan of er effectief een duurzame relatie is tussen ouders en kind binnen het gezin. Parameters kunnen zijn: frequentie (is het kind enkel in het weekend bij de ouders of elke dag), tijdsperiode (is het kind slechts een paar uur elk weekend bij de ouders of gedurende maanden aan één stuk), intensiteit³⁴⁸,...³⁴⁹ Voor langdurige pleegzorg is dit anders want

³⁴⁴Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 347-348; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁴⁵Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>; <https://www.pleegzorg.be/artikels/faq-zijn-pleegkinderen-ten-laste-van-het-pleeggezin>.

³⁴⁶Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁴⁷Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>; <https://www.pleegzorg.be/artikels/faq-zijn-pleegkinderen-ten-laste-van-het-pleeggezin>.

³⁴⁸Net zoals dit voor bovenmatige burenhinder wordt toegepast (art. 3.150 BW).

³⁴⁹Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>

dan verblijft het kind meerdere jaren in het pleeggezin en dan kunnen de pleegouders wel aanspraak maken op de verhoging van de belastingvrije som.³⁵⁰

Onderhoudsgeld

52. *Onderhoudsgeld binnen een pleeggezin in een huwelijk/wettelijke samenwoning* – Wat onder dit hoofdstuk besproken wordt gaat over de uitzonderlijk specifieke situatie waarin twee pleegouders uit de echt scheiden of uit elkaar gaan op het moment dat ze een pleegkind ten laste hebben en dat er daarenboven beslist wordt dat de ene ouder een alimentatievergoeding zal moeten betalen aan de ouder die het pleegkind ten laste heeft. Dit kan krachtens art. 387duodecies OBW dat de rechter de machtiging geeft om op verzoek van de pleegzorgers de maatregelen toe te passen uit art. 1253ter/4 tot 1253ter/6 Ger. W, hieronder vallen ook de maatregelen met betrekking tot onderhoudsgeld. Dergelijke specifieke situatie zal zich enkel voordoen wanneer het kind in kwestie zich in een langdurende pleegzorg bevindt, van bijvoorbeeld meerdere jaren.³⁵¹ Ook in dergelijke situatie zal getoetst moeten worden aan de voorwaarden om een onderhoudsgerechtigde of een onderhoudsplichtige (pleeg)ouder te zijn (zie supra rnd. 11 en 12).³⁵² Eens dat de pleegouder voldoet aan de voorwaarden heeft deze recht op de belastingvoordelen die eraan vasthangen. Voor de onderhoudsplichtige ouder is dit de mogelijkheid om de betaalde onderhoudsgelden voor tachtig procent af te trekken van het netto-belastbaar inkomen.³⁵³ Voor de onderhoudsgerechtigde ouder worden deze ontvangen onderhoudsgelden belast onder de diverse inkomsten (art. 171, 6° WIB92 j. art. 90, 3° en 4° WIB92), tenzij de onderhoudsgelden rechtstreeks aan het kind betaald worden (zie supra rnd. 11 en 12).³⁵⁴ Op dit vlak is er dan ook geen verschil voor kinderen die opgroeien in een langdurige pleegzorg tegenover biologische kinderen die opgroeien in een huwelijk, wettelijke samenwoning, feitelijke samenwoning of bij een alleenstaande ouder.

Kinderopvang

53. *Vermindering voor kinderopvang binnen een pleeggezin in een huwelijk/wettelijke samenwoning* – Elke ouder die een kind ten laste heeft zal aanspraak kunnen maken op de vermindering voor kosten die deze gedaan heeft binnen het kader van kinderopvang (art. 145/35 WIB92). Zoals hoger aangehaald is het grootste percentage aan pleegkinderen

³⁵⁰Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664;

https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen;
<https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>

³⁵¹<https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>

³⁵²Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

³⁵³Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres)*, Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

³⁵⁴<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld/ontvangen#q4>.

slechts tussen de 0-8 jaar oud, wat een optimale fiscale regeling omtrent kinderopvang nog relevanter maakt.³⁵⁵ Ook voor pleegouders staat de optie om een extra verhoging van de belastingvrije som te krijgen voor een kind dat nog geen drie jaar oud is. Dan moet het pleegkind wel ten laste zijn van de pleegouders zoals ik hoger al heb aangegeven is dat bij kortdurende pleegzorg niet het geval.³⁵⁶ Dit heeft als gevolg dat de pleegouders van pleegkinderen die in een programma van kortdurende pleegzorg zitten geen aanspraak kunnen maken op deze extra verhoging van de belastingvrije som voor kinderen ten laste. Pleegouders die pleegkinderen in een programma van langdurige pleegzorg opvangen kunnen wel aanspraak maken op deze verhoging.³⁵⁷ Toch komt er voor deze pleegouders nog een extra redenering bij. Wanneer je een pleegouder bent dan kom je op een lijst waaruit je dan gekozen kan worden als er een pleegkind nood heeft aan opvang.³⁵⁸ Pleegouders leven vanaf het moment dat ze op de lijst komen in een onzekerheid want er is geen zekerheid wanneer er een kind nood heeft aan opvang, daarnaast is ook de leeftijd van het kind onzeker (ergens tussen de 0-18 jaar)³⁵⁹. In die redenering kunnen pleegouders van zowel kortdurende als langdurende pleegzorg dus vrijwel nooit aanspraak maken op deze

³⁵⁵Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen); <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14.

³⁵⁶Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen); <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>. Zie ook: F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14.

³⁵⁷Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen); <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>; zie ook: F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14.

³⁵⁸Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen); <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁵⁹Ondanks dat de grootste groep van pleegkinderen een leeftijd van 0-8 jaar heeft is het helemaal geen zekerheid welke leeftijd op een bepaald moment aan jouw pleeggezin wordt toegewezen.

verhoging van de belastingvrije som voor kinderen onder de drie jaar want in de praktijk gaat er geen pleegouder zijn die zomaar zijn werk kan opgeven om voltijds thuis voor het pleegkind te zorgen.³⁶⁰ Dat komt mijns inziens omdat pleegouders hun leven uitbouwen initieel zonder kinderen, terwijl ouders van biologische kinderen (onder normale omstandigheden) deze kinderen gepland hebben en zich dus beter kunnen voorbereiden en organiseren op de komst van het kind. Deze redenering ligt in lijn met de redenering die ik in het hoofdstuk van de biologische kinderen heb gemaakt (zie supra rnd. ...). Daar heb ik de redenering gemaakt dat dit systeem toegankelijker is voor een gehuwd of wettelijk samenwonend koppel dan voor een alleenstaande ouder omdat een alleenstaande ouder moeilijker alleen kan thuisblijven om aanspraak te maken op deze verhoging terwijl een gehuwd koppel ka beslissen dat één ouder thuis blijft terwijl de andere ouder gaat werken.³⁶¹ Op dezelfde manier kunnen pleegouders niet zomaar hun werk opgeven om thuis te blijven met het pleegkind in kwestie zodat ze aanspraak kunnen maken op deze verhoging.³⁶² Ongewild worden zo pleegouders in de praktijk uitgesloten van de mogelijkheid om een extra verhoging van de belastingvrije som enerzijds omdat de pleegkinderen vaak niet "ten laste" zijn van de pleegouders omdat de pleegzorg van korte duur is en anderzijds omdat het quasi onmogelijk is voor pleegouder om zomaar hun gehele levensstijl om te gooien vanaf het moment dat er een pleegkind in hun gezin wordt geplaatst.³⁶³ Hierdoor worden pleegouders geforceerd om te kiezen voor het regime van de vermindering voor kinderopvang (art. 145/31 WIB92).³⁶⁴ Waarom dit problematisch is heb ik in rnd. 10 en 24 aangehaald. Een

³⁶⁰Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdde "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>;

[https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen);

<https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁶¹Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdde "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>;

[https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen);

<https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14.

³⁶²Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>;

[https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen);

<https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁶³Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>;

[https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen);

<https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁶⁴Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92.

vermindering wordt afgehouden van het belastbaar inkomen na de toepassing van de progressieve schalen terwijl een verhoging toegepast wordt op het belastbaar inkomen voor de toepassing van de progressieve schalen.³⁶⁵

Groepakket

54. *Groepakket in een pleeggezin in een huwelijk/wettelijke samenwoning* – Binnen het groepakket wordt er geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten van kinderen.³⁶⁶ Het kind moet zoals hoger aangehaald enkel gedomicilieerd zijn in Vlaanderen om recht te hebben op de toeslagen in het groepakket. Hier komt nog bij de pleegkinderen aanspraak kunnen maken op een pleegzorgtoeslag binnen het groepakket zoals hoger aangehaald.³⁶⁷

Erfrecht

55. *Erfrechtelijke regeling binnen een pleeggezin in een huwelijk/wettelijke samenwoning* – In tegenstelling tot ten volle geadopteerde kinderen erven pleegkinderen niet automatisch van hun pleegouders.³⁶⁸ Een pleegouder kan via testament ervoor kiezen dat het pleegkind wel kan erven maar het is dus geen automatisme.³⁶⁹ Dat is ook logisch want vaak zijn pleegkinderen maar een aantal jaar onderdeel van het pleeggezin en erven is in ons recht voorbehouden aan bloedverwanten in de opgaande en de neerdalende lijn en dat is niet het geval voor pleegkinderen.³⁷⁰

b) Feitelijke samenwoning

Belastingvrije som

56. *Belastingvrije som bij een pleeggezin in een feitelijke samenwoning* – Ook voor een feitelijk pleeggezin blijven de voorwaarden voor de verhoging van de belastingvrije som dezelfde (zie supra rnd. ...). Ook hier houd ik dezelfde redenering aan die ik hoger gemaakt heb met betrekking tot het onderscheid tussen kortdurende en langdurende pleegzorg. Die redenering vind ook hier zijn toepassing, pleegouders in een feitelijke samenwoning hebben bij

³⁶⁵Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen); <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁶⁶Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groepakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groepakket>.

³⁶⁷Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groepakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groepakket>; <https://www.pleegzorg.be/artikels/testament-en-erfbelasting>.

³⁶⁸<https://www.pleegzorg.be/artikels/testament-en-erfbelasting>.

³⁶⁹<https://www.pleegzorg.be/artikels/testament-en-erfbelasting>.

³⁷⁰<https://www.pleegzorg.be/artikels/testament-en-erfbelasting>.

kortdurende pleegzorg evenmin aanspraak op de verhoging van de belastingvrije som voor kinderen ten laste.³⁷¹

Onderhoudsgeld

57. *Onderhoudsgeld in een pleeggezin bij een feitelijke samenwoning* – Ook in deze situatie blijven art. 387duodecies OBW j. art. 1253ter/4 tot 1253ter/6 Ger. W. van toepassing, met als gevolg dat dus ook pleegouders die een feitelijk gezin vormden aan de rechter kunnen vragen een maatregel te nemen met betrekking tot onderhoudsgelden voor de opvoeding van de pleegkinderen.³⁷² Wanneer de pleegouder dan wederom voldoet aan de voorwaarden voor onderhoudsgerechtigde of onderhoudsplichtige ouder te zijn geniet deze (pleeg)ouder van het belastingvoordeel dat eraan vasthangt (zie supra: rnd. 11, 12 en 52). Voor de onderhoudsplichtige ouder is dit de mogelijkheid om de betaalde onderhoudsgelden voor tachtig procent af te trekken van het netto-belastbaar inkomen.³⁷³ Voor de onderhoudsgerechtigde ouder worden deze ontvangen onderhoudsgelden belast onder de diverse inkomsten (art. 171, 6° WIB92 j. art. 90, 3° en 4° WIB92), tenzij de onderhoudsgelden rechtstreeks aan het kind betaalt worden.³⁷⁴

Kinderopvang

58. *Vermindering voor kinderopvang binnen een pleegezin in een feitelijke samenwoning* – Elke ouder die een kind ten laste heeft zal aanspraak kunnen maken op de vermindering voor kosten die deze gedaan heeft binnen het kader van kinderopvang (art. 145/35 WIB92).³⁷⁵

³⁷¹Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 347-348; G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure / la Charte, 2021, p. 473-488; B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2020, p. 59-60; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.L. VERBEKE en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>; <https://www.pleegzorg.be/artikels/fag-zijn-pleegkinderen-ten-laste-van-het-pleeggezin>.

³⁷²<https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁷³Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

³⁷⁴Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres)*, Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

³⁷⁵Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

Ook voor pleegouders staat de optie om een extra verhoging van de belastingvrije som te krijgen voor een kind dat nog geen drie jaar oud is.³⁷⁶ Dan moet het pleegkind wel ten laste zijn van de pleegouders zoals ik hoger al heb aangegeven is dat bij kortdurende pleegzorg niet het geval (zie supra rnd. ...).³⁷⁷ Dit heeft als gevolg dat de pleegouders binnen een feitelijke samenwoning evenmin aanspraak kunnen maken op deze extra verhoging van de belastingvrije som voor kinderen ten laste.³⁷⁸ Pleegouders binnen een feitelijke samenwoning die pleegkinderen in een programma van langdurige pleegzorg opvangen kunnen wel aanspraak maken op deze verhoging.³⁷⁹ Toch blijft voor dit soort pleegouders mijn eerdere redenering staande (zie supra rnd. 10, 14 en 24). Al kunnen feitelijk samenwonende pleegouders er net zoals pleegouders die gehuwd zijn voor kiezen dat één ouder thuisblijft terwijl de andere ouder gaat werken anderzijds blijft natuurlijk de onzekerheid die pleegzorg met zich meebrengt overeind, hiermee bedoel ik de onzekerheid op het vlak van de duurtijd.³⁸⁰ Geen enkele pleegouder zal zomaar zijn job opgeven als de pleegzorg na een aantal weken alweer kan beëindigd worden. Hierdoor worden pleegouders geforceerd om te kiezen voor het regime van de vermindering voor kinderopvang (art. 145/35 WIB92).³⁸¹ Waarom dit problematisch is heb ik in rnd. 10, 14 en 24 aangehaald. Een vermindering wordt afgehouden van het belastbaar inkomen na de toepassing van de progressieve schalen terwijl

; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14.

³⁷⁶Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92.

³⁷⁷Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁷⁸Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker - doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁷⁹Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14.

³⁸⁰Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁸¹Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

een verhoging toegepast wordt op het belastbaar inkomen voor de toepassing van de progressieve schalen.³⁸²

Groepakket

59. *Feitelijke samenwoning als pleeggezin* – Hier zal er ook naast alle algemene toeslagen voor elk kind gedomicilieerd in Vlaanderen een extra pleegzorgtoeslag zijn naast alle normale toeslagen onder het groepakket mits voldaan is aan de voorwaarden en het gaat om een langdurige pleegzorg (dus langer dan één jaar).³⁸³

Erfrecht

60. *Feitelijke samenwoning als pleeggezin* – In tegenstelling tot ten volle geadopteerde kinderen erven pleegkinderen niet automatisch van hun pleegouders. Een pleegouder kan via testament ervoor kiezen dat het pleegkind wel kan erven maar het is dus geen automatisme.³⁸⁴

c) Fiscaal co-ouderschap

61. *Inleiding* - Fiscaal co-ouderschap doet zich voor in situaties waarin de ouders van kinderen uit de echt scheiden en vervolgens die kinderen in een regeling van co-ouderschap terechtkomen waarbij ze evenveel tijd met beide ouders doorbrengen. Op fiscaal vlak wordt dan de verhoging op de belastingvrije som verdeeld onder beide ouders, indien geen van deze ouders recht heeft op het aftrekken van een toeslag op grond van het betalen van onderhoudsuitkeringen. Onder dit hoofdstuk gaat over de situatie waarin een ouder die zich in een regeling van fiscaal co-ouderschap bevindt zich ook kandidaat heeft gesteld als pleegouder.

Belastingvrije som

62. *Belastingvrije som bij fiscaal co-ouderschap van een pleeggezin* – Een ouder die zich in een situatie van fiscaal co-ouderschap bevindt heeft recht op de helft van de verhoging van belastingvrije som. Daarnaast heeft deze ouder zich in dit scenario ook nog kandidaat gesteld als pleegouder. Ook voor een pleegouder in een regeling van fiscaal co-ouderschap blijven de voorwaarden voor de verhoging van de belastingvrije som dezelfde. Ook hier houd ik dezelfde redenering aan die ik hoger gemaakt heb met betrekking tot het onderscheid tussen kortdurende en langdurende pleegzorg. Die redenering vind ook hier zijn toepassing, pleegouders in een feitelijke samenwoning hebben bij kortdurende pleegzorg evenmin

³⁸²Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden> ; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen/ten/laste/kinderen> ; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen> ; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg> .

³⁸³Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groepakket> ; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groepakket> ; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorgtoeslag-groepakket> .

³⁸⁴<https://www.pleegzorg.be/artikels/testament-en-erfbelasting> .

aanspraak op de verhoging van de belastingvrije som voor kinderen ten laste (zie supra rnd. 51).³⁸⁵

Onderhoudsgeld

63. *Onderhoudsgeld bij fiscaal co-ouderschap binnen een pleeggezin* – Ook hier dient er verwezen te worden naar de redenering die ik gemaakt heb zowel voor de pleegouders die uit elkaar gaan binnen een feitelijk gezin, een huwelijk of een wettelijke samenwoning (zie supra rnd. 11 j. rnd. 54 j. rnd. 59). Het gaat opnieuw over het correct vervullen van de voorwaarden van onderhoudsgerechtigde of onderhoudsplichtige ouder te zijn (art. 387duodecies j. 1253ter/4 tot 1253ter/6 Ger. W.). Voor de onderhoudsplichtige ouder is dit de mogelijkheid om de betaalde onderhoudsgelden voor tachtig procent af te trekken van het netto-belastbaar inkomen.³⁸⁶ Voor de onderhoudsgerechtigde ouder worden deze ontvangen onderhoudsgelden belast onder de diverse inkomsten (art. 171, 6° WIB92 j. art. 90, 3° en 4° WIB92), tenzij de onderhoudsgelden rechtstreeks aan het kind betaalt worden.³⁸⁷

Kinderopvang

64. *Belastingvermindering voor kinderopvang voor een regeling van fiscaal co-ouderschap binnen een pleeggezin* – Een ouder die zich in een regeling van fiscaal co-ouderschap bevindt, die zich heeft opgegeven als pleegouder kan wettelijk gezien zoals in alle voorgaande gevallen ook aanspraak maken op deze verhoging van de belastingvrije som wanneer het kind onder de drie jaar is en niet naar kinderopvang wordt gestuurd of anderszijds aanspraak maken op de vermindering uit art. 145/35 WIB92 wanneer het kind wel naar kinderopvang wordt gestuurd.³⁸⁸ Dit natuurlijk enkel als het pleegkind dat onder de zorgen van deze ouder

³⁸⁵Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 347-348; G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure / la Charte, 2021, p. 473-488; B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2020, p. 59-60; E. VAN DE VELDE, "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in A.L. VERBEKE en F. BUYSSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁸⁶Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

³⁸⁷Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning* (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

³⁸⁸Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële*

wordt geplaatst gezien wordt als "ten laste" van deze ouder (zie supra rnd. 14, 24 en 53).³⁸⁹ Ook hier blijft mijn redenering die ik gemaakt heb onder md. 14, 24 en 53 met betrekking tot de toegang van pleegouders tot deze vermindering enerzijds of de verhoging anderzijds. Ook onder dit regime worden pleegouders ongewild geforceerd om te kiezen voor een vermindering voor kinderopvang.³⁹⁰ Dit blijft ook in dit regime problematisch omdat in mijn ogen het kind er meer baat bij heeft als de pleegouder kan genieten van een verhoging van de belastingvrije som.³⁹¹ Dit laatste blijft uiteraard steeds onder voorbehoud dat het kind effectief als een "kind ten laste" wordt gezien van de pleegouder in kwestie.³⁹²

Groeipakket

65. *Fiscaal co-ouderschap als pleeggezin* – Hier zal er naast de toeslagen waarop elk kind gedomicilieerd in Vlaanderen recht heeft ook een extra pleegzorgtoeslag zijn naast alle normale toeslagen onder het groeipakket mits voldaan is aan de voorwaarden en het gaat om een langdurige pleegzorg (dus langer dan één jaar) (zie supra rnd. 13, 25 ,26 ,27 en 28).³⁹³

Erfrecht

66. *Fiscaal co-ouderschap als pleeggezin* – In tegenstelling tot ten volle geadopteerde kinderen erven pleegkinderen niet automatisch van hun pleegouders. Een pleegouder kan via testament ervoor kiezen dat het pleegkind wel kan erven maar het is dus geen automatisme.³⁹⁴

en formele beginselen, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen); <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14.

³⁸⁹Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175.

³⁹⁰Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92.

³⁹¹M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175;

<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.
; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen);
<https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁹²I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119.

³⁹³Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorgtoeslag-groeipakket>.

³⁹⁴<https://www.pleegzorg.be/artikels/testament-en-erfbelasting>.

d) Alleenstaande pleegouder

Belastingvrije som

67. *Belastingvrije som bij een alleenstaande pleegouder* – Een alleenstaande pleegouder veel gemeenschappelijk heeft met een ouder in een regeling van fiscaal co-ouderschap (zie supra rnd. 62). Ook voor een alleenstaande pleegouder blijven de voorwaarden voor de verhoging van de belastingvrije som dezelfde (art. 131 WIB92). Ook hier houd ik dezelfde redenering aan die ik hoger gemaakt heb met betrekking tot het onderscheid tussen kortdurende en langdurende pleegzorg (zie supra rnd. 51).³⁹⁵

Voor deze pleegouder zou de extra verhoging voor de werkelijk alleenstaande ook open staan (art. 133 WIB92) (zie supra rnd. 43). Een alleenstaande pleegouder is wel degelijk een werkelijk alleenstaande ouder, toch gaat het voor deze pleegouder zeer moeilijk zijn om hier aanspraak op te maken aangezien een pleegkind zelden “ten laste” wordt geacht van de pleegouder (zie supra rnd. 17 en 51).

Onderhoudsgeld

68. *Onderhoudsgeld voor een alleenstaande pleegouder* – Een alleenstaande pleegouder gaat geen aanspraak kunnen maken op onderhoudsgeld wanneer deze zelfstandig heeft beslist zich op te geven als pleegouder omdat er dan per definitie geen eerdere relatie was met een partner. Natuurlijk kan het ook zo zijn dat iemand een alleenstaande pleegouder wordt omdat een voorafgaande relatie beëindigd is. In dat laatste geval zal deze pleegouder opnieuw moeten voldoen aan de voorwaarden van onderhoudsgerechtigde en onderhoudsplichtige zoals meermaals hoger aangehaald (zie supra rnd. 11 en 12). Voor de onderhoudsplichtige ouder is dit de mogelijkheid om de betaalde onderhoudsgelden voor tachtig procent af te trekken van het netto-belastbaar inkomen.³⁹⁶ Voor de onderhoudsgerechtigde ouder worden deze ontvangen onderhoudsgelden belast onder de diverse inkomsten (art. 171, 6° WIB92 j. art. 90, 3° en 4° WIB92), tenzij de onderhoudsgelden rechtstreeks aan het kind betaalt worden.³⁹⁷ Bijgevolg is er ook voor deze pleegkinderen op dit vlak geen verschil of ze

³⁹⁵Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; I. VAN DE WOESTEYNE, “Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom” in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 347-348; G. VERSCHELDEN, *Handboek Belgisch Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure / la Charte, 2021, p. 473-488; B. VERSCHUERE en K. HERMANS, *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2020, p. 59-60; E. VAN DE VELDE, “Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit”, in A.L. VERBEKE en F. BUYSENS, *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 99-103, rnd. 5-11; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

³⁹⁶Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

³⁹⁷Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; N. PLETS, “De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting” in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres)*, Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

opgroeien bij een alleenstaande pleegouder, in een feitelijk pleeggezin, een wettelijk samenwonend pleeggezin of een gehuwd pleeggezin waarvan de pleegouders uit elkaar zijn gegaan.

Kinderopvang

69. *Vermindering voor kinderopvang voor een alleenstaande pleegouder* – Een alleenstaande pleegouder kan wettelijk gezien zoals in alle voorgaande gevallen ook aanspraak maken op deze verhoging van de belastingvrije som wanneer het kind onder de drie jaar is en niet naar kinderopvang wordt gestuurd of anderszijds aanspraak maken op de vermindering uit art. 145/35 WIB92 wanneer het kind wel naar kinderopvang wordt gestuurd.³⁹⁸ Ook hier blijft mijn redenering die ik gemaakt heb onder rnd. 14 en 53 staande. Ik zie een alleenstaande pleegouder niet in staat om vanaf het moment dat deze moet instaan voor een kind zijn/haar job op te geven om dan te kunnen genieten van de verhoging van de belastingvrije som om nog maar te zwijgen van het feit dat een pleegkind niet altijd ten laste is van de pleegouder zoals hoger aangehaald. Ook deze pleegouder wordt geforceerd te kiezen voor de vermindering wanneer een verhoging van de belastingvrije som een groter financieel voordeel zou opleveren voor de pleegouder dat bijgevolg ook het pleegkind ten goede zou komen.³⁹⁹

Groeipakket

70. *Groeipakket bij een alleenstaande pleegouder* – Hier zal er ook naast alle algemene toeslagen voor elk kind gedomicilieerd in Vlaanderen een extra pleegzorgtoeslag zijn naast alle normale toeslagen onder het groeipakket mits voldaan is aan de voorwaarden en het gaat om een langdurige pleegzorg (dus langer dan één jaar).⁴⁰⁰

³⁹⁸Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijde "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen); <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14.

³⁹⁹Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen); <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

⁴⁰⁰Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorgtoeslag-groeipakket>.

71. *Erfrecht bij een alleenstaande pleegouder* – In tegenstelling tot ten volle geadopteerde kinderen erven pleegkinderen niet automatisch van hun pleegouders. Een pleegouder kan via testament ervoor kiezen dat het pleegkind wel kan erven maar het is dus geen automatisme.⁴⁰¹

e) Wat moet u onthouden over de pleegkinderen

72. *Wat moet u onthouden* – Eerst en vooral is het belangrijk te onthouden dat er verschillende vormen van pleegzorg zijn (namelijk: kort durende pleegzorg, langdurige pleegzorg, crisispleegzorg, ...). Met betrekking tot de belastingvrije som, zit het grootste pijnpunt ter hoogte van de notie "ten laste" en dat geldt voor elke mogelijke samenlevingsvorm. Om als kind "ten laste" van de ouder te worden beschouwd moet er voldaan zijn aan een aantal voorwaarden (zie supra rnd. 17), één van de hoofdvoorwaarden is dat het kind ten laste moet zijn van die ouder op 1 januari van het inkomstenjaar, zoals hoger besproken is dat niet altijd het geval binnen de pleegzorg. Als het kind niet beschouwd wordt als "ten laste" van de pleegouder dan zal deze ouder voor het pleegkind geen verhoging kunnen krijgen van de belastingvrije som. Ten tweede kan het zo zijn dat de ene pleegouder onderhoudsgelden moet betalen aan de andere pleegouder als hun samenwoning beëindigd wordt op het moment dat ze een pleegkind opvangen. De mogelijkheid tot deze onderhoudsgelden wordt zoals bij de biologische kinderen beoordeeld door de familierechter op basis van art. 1253ter/4 – 1253ter/6 Ger. W. Als er door de familierechter onderhoudsgelden worden toegekend dan worden pleegouders op dezelfde manier behandeld als ouders van biologische kinderen in eender welke samenlevingsvorm, die recht hebben op onderhoudsgelden. Over de kinderopvang dient u te onthouden dat één op twee pleegkinderen tussen de 0-8 jaar oud is.⁴⁰² Voor de kinderopvang kan dezelfde redenering gemaakt worden als voor de belasting vrije som namelijk dat pleegouders zeer moeilijk aanspraak kunnen maken op die extra verhoging van de belastingvrije som, omdat ze heel moeilijk kunnen bewijzen dat het pleegkind bij hen "ten laste" is. Dit heeft als gevolg dat ze geforceerd worden om te opteren voor de belastingvermindering terwijl dit niet altijd opportuun is. Bij het groeipakket is het vooral belangrijk om te weten dat er naast de gewone toeslagen die van toepassing zijn op alle kinderen er ook een extra pleegzorgtoeslag is. Met betrekking tot het erfrecht erven pleegkinderen niet automatisch van hun pleegouders, pleegkinderen kunnen wel opgenomen worden in het testament van hun pleegouders.

C. Kinderen in een nieuw samengesteld gezin

73. *Inleiding* – We spreken van een nieuw samengesteld gezin wanneer twee personen een nieuwe relatie aangaan (dit kan na verweduwing maar gebeurt meestal na een echtscheiding) en minstens één van de partners heeft één kind uit een vorige relatie. Ik heb ervoor gekozen om ook naar de situatie van kinderen in nieuw samengestelde gezinnen te

⁴⁰¹<https://www.pleegzorg.be/artikels/testament-en-erfbelasting>.

⁴⁰²<https://www.jaarverslagjeugdhelp.be/thematische-cijfers/pleegzorg>.

kijken omdat uit onderzoek van de studiedienst van de Vlaamse Regering uit 2013 blijkt dat vier jaar na echtscheiding of verweduwing het aantal alleenstaande ouders halveert.⁴⁰³ Dit toont aan dat ook nieuw samengestelde gezinnen een aanzienlijk deel van de maatschappij in beslag nemen. Ook onder dit hoofdstuk zal ik de redenering die ik heb gemaakt onder het hoofdstuk van de biologische kinderen als blauwdruk gebruiken.

Een nieuw samengesteld gezin is het hoofdstuk dat het dichtst aansluit bij het hoofdstuk over de biologische kinderen. Dit omdat onder het hoofdstuk van de biologische kinderen het ook vaak gaat over een tweerelatie van ouders binnen een huwelijk, een wettelijke samenwoning, een feitelijke samenwoning, Onder dit hoofdstuk gaat het opnieuw over een tweerelatie tussen ouders met dat verschil dat één van de twee ouders al een kind heeft uit een vorige relatie. Onder dit hoofdstuk zal ik dan ook niet ingaan op de "alleenstaande ouder" terwijl ik dat in mijn vorige hoofdstukken wel heb gedaan om de simpele rede dat iemand onmogelijk een alleenstaande ouder kan zijn als deze deel uitmaakt van een nieuw samengesteld gezin.

a) Huwelijk en wettelijke samenwoning

74. *Inleiding* - Onder dit hoofdstuk behandel ik de situatie wanneer twee personen een nieuw huwelijk of een nieuwe wettelijke samenwoning aangaan en minstens één van hen heeft één kind uit een vorige relatie.

Belastingvrije som

75. *Belastingvrije som binnen een huwelijk/wettelijke samenwoning van een nieuw samengesteld gezin* – Bij een nieuw samengesteld gezin is het vooral belangrijk om te kijken naar bij welke belastingplichtige de kinderen ten laste zijn (art. 131 WIB92). De voorwaarden voor een kind "ten laste" blijven dezelfde (zie supra rnd. 17).⁴⁰⁴ Als de nieuwe partners samen kinderen krijgen dan zijn deze kinderen logischerwijze ten laste van hen beide. Zoals hoger al aangehaald zal dan één van de twee nieuwe partners deze kinderen ten laste aangeven in zijn belastingaangifte.⁴⁰⁵ Net zoals dat het geval is voor partners in een huwelijk of een wettelijke samenwoning met biologische kinderen. Wanneer één van de nieuwe partners al een kind had moet er een onderscheid gemaakt worden tussen wanneer dat kind zich in een regeling van co-ouderschap bevindt tussen de nieuwe partner en de oude partner van de ouder of dat het kind volledig ten laste is van de nieuwe partner.⁴⁰⁶ Wanneer het kind volledig ten laste is van de nieuwe partner dan zal deze dat kunnen aangeven in zijn/haar

⁴⁰³<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>, p. 100-102.

⁴⁰⁴Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen, Maklu, Antwerpen-Aperlidoorn, 2021, p. 346-351; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 301-307, rnd. 477-487; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157.

⁴⁰⁵Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157.

⁴⁰⁶Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen, Maklu, Antwerpen-Aperlidoorn, 2021, p. 346-351.

belastingaangifte en zal deze ook kunnen genieten van de verhoging van de belastingvrije som.⁴⁰⁷ Wanneer het kind zich tussen de twee oude partners in een regeling van co-ouderschap bevindt dan zal de nieuwe partner en ouder van het kind nog recht hebben op de helft van de verhoging van de belastingvrije som. Er is dan ook geen verschil in de behandeling van ouders in een nieuw samengesteld gezin tegenover ouders in een huwelijk of wettelijke samenwoning met biologische kinderen.⁴⁰⁸

Onderhoudsgeld

76. *Onderhoudsgeld bij een nieuw samengesteld gezin in huwelijk of wettelijke samenwoning* – Onder deze tussentitel bespreek ik de situatie waarin één van de twee ouders of beide ouders onderhoudsgeld ontvangt van een partner uit een vorige relatie. Net zoals in alle vorige gevallen moet ook hier elke ouder voldoen aan de voorwaarden van onderhoudsgerechtigde of onderhoudsplichtige ouder te zijn om het belastingvoordeel te kunnen ontvangen (zie supra rnd. 11 en 12).⁴⁰⁹ Voor de onderhoudsplichtige ouder is dit de mogelijkheid om de betaalde onderhoudsgelden voor tachtig procent af te trekken van het netto-belastbaar inkomen.⁴¹⁰ Voor de onderhoudsgerechtigde ouder worden deze ontvangen onderhoudsgelden belast onder de diverse inkomsten (art. 171, 6° WIB92 j. art. 90, 3° en 4° WIB92), tenzij de onderhoudsgelden rechtstreeks aan het kind betaald worden.⁴¹¹ Dus ook hier is er geen verschil voor kinderen die opgroeien in een nieuw samengesteld gezin tegenover biologische kinderen.

Kinderopvang

77. *Kinderopvang bij huwelijk en wettelijke samenwoning in een nieuw samengesteld gezin* – Eigenlijk verandert er voor kinderen van de ouders in een huwelijk of een wettelijke samenwoning binnen een nieuw samengesteld gezin tegenover ouders in een huwelijk of een wettelijke samenwoning niets.⁴¹² In rnd. 24 heb ik de redenering gemaakt dat ouders in een

⁴⁰⁷Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen-Aperldoorn, 2021, p. 346-351.

⁴⁰⁸Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92.

⁴⁰⁹Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

⁴¹⁰Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning* (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

⁴¹¹Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

⁴¹²Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; H. NIESTEN, "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019, nr. 566, (698) p. 699, rnd. 3 en p. 704, rnd. 26-27; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Charte, 2018, p. 152-157 en p. 175; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

huwelijk of een wettelijke samenwoning makkelijker aanspraak kunnen maken op de verhoging van de belastingvrije som voor kinderen onder de drie jaar in plaats van de vermindering voor kinderopvang. Ik heb toen ook aangehaald waarom dit problematisch is aangezien het ene regime een verhoging is voor de toepassing van de progressieve schalen en het ander een vermindering is na de toepassing van de schalen.⁴¹³ Deze redenering kan naar analogie ook toegepast worden op een nieuw samengesteld gezin met jonge kinderen.

Groeipakket

78. *Groeipakket bij huwelijk of wettelijke samenwoning voor kinderen in een nieuw samengesteld gezin* - Zoals hoger uiteengezet hebben ouders van kinderen in Vlaanderen recht op een aantal toeslagen die voortkomen uit het systeem omtrent het groeipakket.⁴¹⁴ Zo hebben ook de ouders die een feitelijk samenwonend gezin vormen recht op deze toeslagen als ze een feitelijk samenwonend gezin vormen met een laag inkomen hebben ze recht op een extra sociale toelage en een extra schooltoeslag.⁴¹⁵

Erfrecht

79. *Erfrechtelijke regeling binnen een huwelijk/wettelijke samenwoning in een nieuw samengesteld gezin* – Stiefkinderen erven niet automatisch van hun stiefouders, omdat deze kinderen niet de biologische afstammelingen zijn van die ouder (art. 4.10 BW).⁴¹⁶ Dat neemt niet weg dat stiefkinderen en stiefouders een duurzame relatie ontwikkeld kunnen hebben binnen het nieuw samengesteld gezin. Als de stiefouder ervoor wil zorgen dat het stiefkind toch van hem kan erven dan zal deze hiertoe stappen moeten ondernemen. Een veel voorkomende oplossing is de adoptie, de stiefouder kan de stiefkinderen ten volle adopteren waardoor de stiefkinderen wettelijk gezien op hetzelfde niveau komen als de biologische kinderen van die ouder (art. 355 OBW j. 356-1 OBW j. art. 356-2 OBW). Onder deze titel ga ik enkel bespreken wat relevant is op fiscaalrechtelijk vlak en niet op familiaalrechtelijk vlak omdat dit veel te ver zou uitweiden. Binnen het familierecht is er een aparte regeling voor de gemeenschappelijke kinderen en de niet gemeenschappelijke kinderen (art. 2.3.57 BW en art. 2.3.58 BW). Op dit regime ga ik dus niet verder in. Als je familierechtelijk gezien wordt als een afstammeling van de erflater dan kan je tot de erfenis van deze erflater komen

; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>. Zie ook: X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 13; F. MORTIER, "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, (581) p. 587, rnd. 14.

⁴¹³Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTERRE, A. KIZILKILIC, *basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

⁴¹⁴Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorgtoeslag-groeipakket>.

⁴¹⁵Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorgtoeslag-groeipakket>.

(art. 4.10 BW). Onder de hypothese dat stiefkinderen wel degelijk van hun stiefouders volgens wettelijke devolutie erven (wanneer die kinderen dus ten volle geadopteerd worden) vallen ze ook onder fiscaalrechtelijke erfbelasting. Overeenkomstig de wettelijke devolutie kan je dan als kind in een nieuw samengesteld gezin onder art. 2.7.4.1.1 VCF erven van de erflater aan het meest gunstige tarief.⁴¹⁷ Hierbij wordt dan ook opnieuw klassiek het onderscheid gemaakt tussen het erven van roerende en onroerende goederen (art. 2.7.4.1.1 VCF j. art. 2.7.4.1.2 VCF). Ook voor stiefkinderen gelden dan dezelfde fiscale regels omtrent verminderingen. Zo is er de degressieve vermindering voor die kleine erfdelen (art. 2.7.5.0.1 VCF).⁴¹⁸ Dat wil zeggen dat hoe kleiner het erfdeel hoe groter de vermindering zal zijn. Voor de overerving in rechte lijn en tussen partners wordt er een vermindering toegestaan indien de netto-verkrijging van onroerende en roerende goederen samen niet meer bedraagt dan 50.000 euro (art. 2.7.5.0.1, §1 eerste lid VCF).⁴¹⁹ Met netto-verkrijging wordt bedoeld wat de individuele erfgenaam krijgt.⁴²⁰ Daarnaast hebben kinderen van de erflater die geen eenentwintig jaar oud zijn, recht op een extra vermindering.⁴²¹ De erfbelasting zal dan verminderd worden met 75 euro per vol jaar dat nog moet verlopen voor het kind eenentwintig wordt (art. 2.7.5.0.2, §1 eerste lid VCF).⁴²²

b) Feitelijke samenwoning

Belastingvrije som

80. *Belastingvrije som bij feitelijke samenwoning van een nieuw samengesteld gezin* – Er wordt geen onderscheid gemaakt in de wet voor feitelijk samenwonenden in een nieuw samengesteld gezin noch tegenover de gehuwden of wettelijk samenwonenden in een nieuw samengesteld gezin, noch tegenover de feitelijk samenwonenden met biologische kinderen als ook niet tegenover de gehuwden of wettelijk samenwonenden met biologische kinderen

⁴¹⁷M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

⁴¹⁸A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158; N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

⁴¹⁹M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266.

⁴²⁰A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266.

⁴²¹M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266. Zie ook: M. MAUS, J-P VAN WEST en P. VANVELTHOVEN, "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, (142) p. 157-158.

⁴²²M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

(zie supra rnd. 10).⁴²³ Feitelijk samenwonende ouders genieten op dezelfde manier toegang tot de belastingvrije som voor kinderen ten laste.

Onderhoudsgeld

81. *Onderhoudsgeld bij een nieuw samengesteld gezin in feitelijke samenwoning* – Onder deze tussentitel bespreek ik de situatie waarin één van de twee ouders of beide ouders onderhoudsgeld ontvangt van een partner uit een vorige relatie of één of beide ouders onderhoudsgeld betaalt aan een partner uit een vorige relatie (zie supra rnd. 11, 12 en 23). Net zoals in alle vorige gevallen moet ook hier elke ouder voldoen aan de voorwaarden van onderhoudsgerechtigde of onderhoudsplichtige ouder te zijn om het belastingvoordeel te kunnen ontvangen.⁴²⁴ Voor de onderhoudsplichtige ouder is dit de mogelijkheid om de betaalde onderhoudsgelden voor tachtig procent af te trekken van het netto-belastbaar inkomen.⁴²⁵ Voor de onderhoudsgerechtigde ouder worden deze ontvangen onderhoudsgelden belast onder de diverse inkomsten (art. 171, 6° WIB92 j. art. 90, 3° en 4° WIB92), tenzij de onderhoudsgelden rechtstreeks aan het kind betaalt worden.⁴²⁶ Dus ook hier is er geen verschil voor kinderen die opgroeien in een nieuw samengesteld feitelijk gezin tegenover biologische kinderen.

Kinderopvang

82. *Kinderopvang bij feitelijke samenwoning in een nieuw samengesteld gezin* – Eigenlijk verandert er voor kinderen van de ouders in een feitelijke samenwoning binnen een nieuw samengesteld gezin tegenover ouders in een huwelijk of een wettelijke samenwoning niets. Ik verwijs dan ook naar de redenering die ik gemaakt heb onder rnd. 77.⁴²⁷

⁴²³Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen-Aperlidoorn, 2021, p. 346-351; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 301-307, rnd. 477-487; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157.

⁴²⁴Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

⁴²⁵Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

⁴²⁶Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 133-134. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

⁴²⁷Art. 130-132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht (achtste, herziene uitgave)*, Mortsel, Intersentia, 2023, p. 433-434; N. WELLEMANS, *Alternatieve verloning - 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 259-261; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: de berekening van de hoofdsom" in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 663-664; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen, 2021, p. 346 e.v. en p. 397-398; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>.

; [https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen ten laste/kinderen](https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen%20ten%20laste/kinderen); <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

83. *Groepakket bij feitelijke samenwoning voor kinderen in een nieuw samengesteld gezin* - Zoals hoger uiteengezet hebben ouders van kinderen in Vlaanderen recht op een aantal toeslagen die voortkomen uit het systeem omtrent het groepakket.⁴²⁸ Zo hebben ook de ouders die een feitelijk samenwonend gezin vormen recht op deze toeslagen als ze een feitelijk samenwonend gezin vormen met een laag inkomen hebben ze recht op een extra sociale toelage en een extra schooltoeslag.⁴²⁹

84. *Erfrechtelijke regeling binnen een feitelijke samenwoning in een nieuw samengesteld gezin* – Net zoals de stiefkinderen in een nieuw samengesteld binnen een huwelijk of wettelijke samenwoning erven de stiefkinderen waarvan de ouders binnen een nieuw samengesteld een feitelijke samenwoning zijn aangegaan ook niet automatisch van hen. Als de stiefouder in een feitelijke samenwoning met de biologische ouder van het kind, het stiefkind toch tot zijn erfenis wil laten komen dan zal deze net zoals bij de stiefkinderen waarvan de stiefouder in een huwelijk of wettelijke samenwoning zit met hun biologische ouder, het stiefkind kunnen: adopteren, opnemen in een testament, een schenking doen aan het stiefkind,... . Indien de stiefkinderen dan ten volle geadopteerd zijn door de stiefouder in een feitelijke samenwoning dan vallen ze gewoon onder het fiscaalrechtelijk regime van de erfbelasting (art. 355 OBW j. art. 356-1 OBW j. art. 356-2 OBW). Overeenkomstig de wettelijke devolutie kan je dan als kind in een nieuw samengesteld gezin onder art. 2.7.4.1.1 VCF erven van de erflater aan het meest gunstige tarief.⁴³⁰ Hierbij wordt dan ook opnieuw klassiek het onderscheid gemaakt tussen het erven van roerende en onroerende goederen (art. 2.7.4.1.1 VCF). Ook voor stiefkinderen gelden dan dezelfde fiscale regels omtrent verminderingen.⁴³¹ Zo is er de degressieve vermindering voor die kleine erfdelen.⁴³² Dat wil zeggen dat hoe kleiner het erfdeel hoe groter de vermindering zal zijn. Voor de overerving in rechte lijn en tussen partners wordt er een vermindering toegestaan indien de netto-verkrijging van onroerende en roerende goederen samen niet meer bedraagt dan 50.000 euro (art.

⁴²⁸Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groepakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groepakket>; <https://www.vlaanderen.be/pleeqzorgtoeslag-groepakket>.

⁴²⁹Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groepakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groepakket>; <https://www.vlaanderen.be/pleeqzorgtoeslag-groepakket>.

⁴³⁰M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221.

⁴³¹A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

⁴³²M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

2.7.5.0.1, §1 eerste lid VCF).⁴³³ Met netto-verkrijging wordt bedoeld wat de individuele erfgenaam krijgt.⁴³⁴ Daarnaast hebben kinderen van de erflater die geen eenentwintig jaar oud zijn, recht op een extra vermindering.⁴³⁵ De erfbelasting zal dan verminderd worden met 75 euro per vol jaar dat nog moet verlopen voor het kind eenentwintig wordt (art. 2.7.5.0.2, §1 eerste lid VCF).⁴³⁶

c) Fiscaal co-ouderschap

85. *Inleiding* – onder dit hoofdstuk bespreek ik de situatie waarin er een nieuw samengesteld gezin ontstaat en waarvan één van de twee partners in een regeling van co-ouderschap zit met betrekking tot een kind of kinderen die verkregen zijn voorafgaand aan het ontstaan van de nieuwe relatie.

Belastingvrije som

86. *Fiscaal co-ouderschap in een nieuw samengesteld gezin* – Zoals hoger aangehaald zal een ouder die zich in een situatie van fiscaal co-ouderschap bevindt binnen een nieuw samengesteld gezin recht hebben op de helft van de verhoging van de belastingvrije som voor kinderen ten laste.⁴³⁷ Dit komt overeen met wat een ouder van biologische kinderen krijgt in een situatie van fiscaal co-ouderschap (zie supra rnd. 37). Qua neutraliteit valt er hierover dan ook weinig te zeggen.

Onderhoudsgeld

87. *Onderhoudsgeld bij fiscaal-co-ouderschap in een nieuw samengesteld gezin* – Net zoals in alle vorige gevallen moet ook hier elke ouder voldoen aan de voorwaarden van onderhoudsgerechtigde of onderhoudsplichtige ouder te zijn om het belastingvoordeel te kunnen ontvangen (zie supra rnd. 11 en 12). Voor de onderhoudsplichtige ouder is dit de mogelijkheid om de betaalde onderhoudsgelden voor tachtig procent af te trekken van het netto-belastbaar inkomen.⁴³⁸ Voor de onderhoudsgerechtigde ouder worden deze ontvangen

⁴³³A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

⁴³⁴M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

⁴³⁵A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135.

⁴³⁶M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135;

⁴³⁷Art. 131 en 132 WIB92; art. 131/1 com.ib/92; I. VAN DE WOESTEYNE, "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in I. VAN DE WOESTEYNE, *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 647-652; J. J. COUTURIER en B. PEETERS, *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu, Antwerpen-Aperlidoorn, 2021, p. 346-351; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 301-307, rnd. 477-487; M. DELANOTE, M. MAUS, F. DESMYTTERRE en A. KIZILKILIC, *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p. 117-119; M. MAUS, *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure/la Charte, 2018, p. 152-157.

⁴³⁸Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473; N. PLETS, "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in E. ALOFS (ed.),

onderhoudsgelden belast onder de diverse inkomsten (art. 171, 6° WIB92 j. art. 90, 3° en 4° WIB92), tenzij de onderhoudsgelden rechtstreeks aan het kind betaalt worden.⁴³⁹ Dus ook hier is er geen verschil voor kinderen die opgroeien in een nieuw samengesteld gezin tegenover biologische kinderen (zie infra rnd. 38).

Kinderopvang

88. *Kinderopvang bij Fiscaal co-ouderschap in een nieuw samengesteld gezin* – Ik verwijs dan ook naar de redenering die ik gemaakt heb onder rnd. 14, 24 en 39. Aangezien het hier ook gaat over twee ouders waarvan de ene ouder thuis kan blijven met de kinderen terwijl de andere ouder gaat werken zodat ze aanspraak kunnen maken op de verhoging van de belastingvrije som. Tegelijkertijd staan ze natuurlijk ook vrij ervoor te kiezen hun kind naar kinderopvang te sturen.⁴⁴⁰

Groeipakket

89. *Groeipakket bij fiscaal co-ouderschap voor kinderen in een nieuw samengesteld gezin* - Zoals hoger uiteengezet hebben ouders van kinderen in Vlaanderen recht op een aantal toeslagen die voortkomen uit het systeem omtrent het groeipakket.⁴⁴¹ Zo hebben ook de ouders die een feitelijk samenwonend gezin vormen recht op deze toeslagen als ze een feitelijk samenwonend gezin vormen met een laag inkomen hebben ze recht op een extra sociale toelage en een extra schooltoeslag.⁴⁴²

Erfrecht

90. *Erfrechtelijke regeling binnen fiscaal co-ouderschap in een nieuw samengesteld gezin* – Ook in deze situatie geldt dezelfde redenering als ik gemaakt heb onder rnd. ... en Eén van de ouders in een nieuw samengesteld gezin in een feitelijke samenwoning of in een huwelijk of wettelijke samenwoning kan tegelijkertijd ook in een regeling van co-ouderschap zitten met zijn/haar ex-partner. Voor die kinderen geldt dan ook dezelfde regeling als voor de kinderen die in een nieuw samengesteld gezin zitten waarvan de ouders niet ook nog in een regeling van fiscaal co-ouderschap zitten met een ex-partner. Ook hier erven de stiefkinderen niet automatisch van hun stiefouders (art. 4.10 BW). Als de stiefouder in deze situatie stiefkind wil laten erven moet hij net zoals andere stiefouders: adopteren, opnemen in een testament,

Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres), Antwerpen, Maklu 2012, p. 171-174 en p. 175-220 en p. 224-238. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

⁴³⁹Art. 104, 1° WIB92; Art. 104/1 com.ib/92; C. HENDRICKX, Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 289-295 en p. 296-299, rnd. 454-461 en 465-473. Zie voor extra informatie: <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld>.

⁴⁴⁰Art. 130 - 132 WIB92; Art. 136/2 com.ib/92; art. 136/2 com.ib/92; Art. 145/35 WIB92; <https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>; https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen; <https://www.pleegzorg.be/verschillende-vormen>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorg>.

⁴⁴¹Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorgtoeslag-groeipakket>.

⁴⁴²Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; art. 57 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, BS 18 juni 2021; <https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>; <https://www.vlaanderen.be/pleegzorgtoeslag-groeipakket>.

een schenking doen aan het stiefkind,... (art. 355 OBW j. 356-1 OBW j. art. 356-2 OBW). Indien de stiefkinderen dan ten volle geadopteerd zijn door de stiefouder erven ze onder art. 2.7.4.1.1 VCF aan het meest gunstige tarief.⁴⁴³ Daarnaast is er indien de netto-verkrijging van onroerende en roerende goederen samen niet meer bedraagt dan 50.000 euro (art. 2.7.5.0.1, §1 eerste lid VCF) een vermindering voor kleine erfdelen.⁴⁴⁴ Daarnaast hebben kinderen van de erflater die geen eenentwintig jaar oud zijn, recht op een extra vermindering.⁴⁴⁵ De erfbelasting zal dan verminderd worden met 75 euro per vol jaar dat nog moet verlopen voor het kind eenentwintig wordt (art. 2.7.5.0.2, §1 eerste lid VCF).⁴⁴⁶

d) Wat moet u onthouden over kinderen in een nieuw samengesteld gezin

91. *Wat moet u onthouden* – Met betrekking tot de belastingvrije som dient u vooral te onthouden dat het systeem voor de kinderen in een nieuw samengesteld gezin gelijkloopt met de biologische kinderen in die zin dat de ouder die het kind ten laste heeft ook zal kunnen genieten van de verhoging van de belastingvrije som. Deze regeling blijft dezelfde in eender welke samenlevingsvorm met uitzondering van het fiscaal co-ouderschap waar één van de partners in het nieuw samengesteld gezin dan de helft van de belastingvrije som ontvangt voor het kind dat deze heeft uit een vorige relatie. Ook bij de ontvangsten van onderhoudsgelden is er in geen enkele samenlevingsvorm in een nieuw samengesteld gezin een verschil in behandeling met de biologische kinderen in diezelfde samenlevingsvormen geplaatst. Ten derde is de redenering die ik heb gemaakt voor de biologische kinderen die opgroeien in een huwelijk of wettelijke samenwoning onder het fiscaalrechtelijk regime van kinderopvang naar analogie toepasbaar worden op de kinderen die opgroeien in een huwelijk of wettelijke samenwoning van een nieuw samengesteld gezin. Dat geldt ook voor de kinderen die opgroeien in een nieuw samengesteld gezin in een feitelijke samenwoning en de biologische kinderen die opgroeien in een feitelijke samenwoning. Bij zowel biologische kinderen als kinderen in een nieuw samengesteld gezin waarvan een ouder zich in een regeling van fiscaal co-ouderschap bevindt, kan de vermindering voor kinderopvang onder beide ouders verdeeld worden. Ook bij een nieuw samengesteld gezin kan de redenering die gemaakt is omtrent het groeipakket voor biologische kinderen in eender welke samenlevingsvorm geplaatst naar analogie toegepast worden op de kinderen die opgroeien in een nieuw samengesteld gezin. Als laatste is er dan nog de erfrechtelijke regeling.

⁴⁴³M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 217-220, rnd. 343-344; M. DELBOO en E. VAN TONGERLOO, "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, (219) p. 219-223A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 119-122, rnd. 214-219; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 116-221. Zie ook: N. GEELHAND DE MERXEM, "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 88; K. DESMET, "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484,(549) p. 551 -554.

⁴⁴⁴A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266.

⁴⁴⁵A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266.

⁴⁴⁶M. DELANOTTE, *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 251, rnd. 384-385 en p. 254, rnd. 391-392; A. AYDOGAN, *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p. 141-142, rnd. 258-259 en p. 144-145, rnd. 263-266; D. DE GROOT, *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 133-135;

Stiefkinderen komen niet automatisch tot de nalatenschap van hun stiefouders. Ze kunnen wel erven van hun stiefouder als deze dat heeft opgenomen in een testament of hen ten volle geadopteerd heeft. Als dat het geval is dan komen ze op dezelfde manier tot de nalatenschap als de biologische kinderen in eender welke samenlevingsvorm geplaatst.

Hoofdstuk IV. Is er in de nieuwe toekomstvisie aandacht gegeven aan kinderen?

92. *Waarom?* - Ik heb in bovenstaande hoofdstukken een overzicht gegeven van de verschillende fiscale regimes met kinderen als ankerpunt en hoe deze regimes uitwerking krijgen in de maatschappij. Nu is het tijd om te kijken naar de toekomst. De huidige regering wil een grootse fiscale hervorming doorvoeren. Staat deze fiscale hervorming ook stil bij de verschillende regimes omtrent kinderen en zo ja? Komt er dan er verbetering voor de situatie van sommige kinderen? In dit hoofdstuk wil ik een volledig overzicht geven van de plannen van de regering met betrekking tot kinderen en waarom de regering nu net deze veranderingen wil doorvoeren om vervolgens deze te koppelen aan mijn redeneringen uit de voorgaande hoofdstukken.

Grote fiscale hervorming - "De realiteit heeft ons fiscaal model ingehaald. Het systeem is uit balans en het vertrouwen van de mensen is zoek. Het is hoog tijd om onze lasten op arbeid stevig te verlagen en ons fiscaal systeem eerlijk te hervormen. "The time is now" om toe te werken naar een fiscaliteit die economische groei stimuleert en sociale vooruitgang ondersteunt. Een fiscaliteit die onze welvaartstaat versterkt."⁴⁴⁷ Voor Minister van Peteghem is het cruciaal dat de koopkracht van onze gezinnen en alleenstaanden wordt versterkt. Volgens zijn website is het volgens Minister van Peteghem belangrijk om meer te zijn dan een crisisregering, daartoe zullen dus niet alleen maatregelen van korte termijn maar ook maatregelen van lange termijn genomen moeten worden.⁴⁴⁸

Zoals hoger al aangegeven is ons belastingsysteem volledig geënt het inkomen van de belastingplichtige (denk maar aan het beroepsinkomen in de personenbelasting) (zie supra rnd. ...). Dat is ook de rede dat er zeer veel belastingen worden gehoffen op arbeid.⁴⁴⁹

93. *Werken moet lonen* - Vandaag loont het onvoldoende voor veel mensen om een job of een promotie te aanvaarden. Er is schaarste aan jobs op de arbeidsmarkt. De lasten op arbeid moet naar omlaag, zodat er meer mensen toegang hebben tot de arbeidsmarkt.⁴⁵⁰ Werken moet meer lonen en het verschil tussen werken en niet-werken moet groter worden. Daarnaast moeten we er ook voor zorgen dat werken niet fiscaal wordt afgeraden. Volgens minister van Peteghem is ons belastingsysteem sterk verouderd. Bovendien zijn de samenlevingsvormen sterk veranderd, daarom hebben we ook nood aan een verandering van de personenbelasting.⁴⁵¹ Een redenering waarin ik onze minister enkel kan bijtreden. "Een moderne personenbelasting dient rekening te houden met de gezinsomvang maar niet met de manier waarop mensen kiezen om samen te leven". Dit is een zeer interessante

⁴⁴⁷<https://vanpeteghem.belgium.be/nl/minister-van-peteghem-wil-belasting-op-arbeid-stevig-verlagen-met-blauwdruk-voor-een-bredere-fiscale>.

⁴⁴⁸<https://vanpeteghem.belgium.be/nl/minister-van-peteghem-wil-belasting-op-arbeid-stevig-verlagen-met-blauwdruk-voor-een-bredere-fiscale>.

⁴⁴⁹<https://vanpeteghem.belgium.be/nl/minister-van-peteghem-wil-belasting-op-arbeid-stevig-verlagen-met-blauwdruk-voor-een-bredere-fiscale>.

⁴⁵⁰<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 5-9.

⁴⁵¹<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 5-9.

uitspraak van de minister omdat het eigenlijk aangeeft dat de fiscaliteit zich niet bezig dient te houden met het neutraliseren van de samenlevingsvormen die we ondertussen kennen maar met de grote van een gezin, namelijk enkel met de kinderen dus. Een progressief stelsel garandeert dat de zwaarste lasten op de sterkste schouders rusten. Dit zien we ook in het basisprincipe van de draagkracht.⁴⁵² We moeten daarom niet een volledige tabula rasa doorvoeren maar we moeten wel ons stelsel moderniseren, vereenvoudigen meer rechtvaardig en meer neutraal maken.⁴⁵³

Onze minister van financiën heeft meerdere punten die hij aanhaalt, in deze thesis bespreek ik enkel die veranderingen die betrekking hebben op kinderen maar blijf steeds onthouden dat de fiscale hervorming over meer gaat dan enkel wat ik in deze thesis bespreek. Met betrekking tot kinderen wil Minister van Peteghem de volgende veranderingen doorvoeren: 1. een verhoging van de belastingvrije som + de hervorming van de tariefstructuur, 2. Uitdoven van de huwelijksquotiënt, 3. Gelijke toeslag op de belastingvrije som voor elk kind, 4. Ondersteunen van werkende ouders die beroep doen op kinderopvang, 5. Het schrappen van onderhoudsuitkeringen uit ons huidige stelsel, 6. Aanpassen van de voorwaarden om als kind beschouwd te worden als "ten laste" en 7. Aanpassing van de toegang tot een regeling van fiscaal co-ouderschap.⁴⁵⁴

94. *Verhoging van de belastingvrije som* - Om de belastingdruk op het inkomen op arbeid te verlagen moet de belastingvrije som verhoogd worden van 4.785 naar 6.355 euro (die geleidelijk aan over 3 jaren 2024, 2025 en 2026). Daarbij komt dan ook dat de berekening het verschil tussen het gewone belastingtarief (art. 130 WIB92) en het speciale tarief voor de belasting op de belastingvrije sommen gespreid over drie aanslagjaren weggewerkt (in 2026 wordt het speciale tarief opgeheven). De schijf van 45% wordt uitgebreid zodat er meer mensen binnen die schijf vallen.⁴⁵⁵ Voortaan zullen alle vermogensinkomsten onderworpen worden aan evenredige tarieven.⁴⁵⁶ Op die manier zullen we komen tot een evenwichtige en rechtvaardige behandeling van alle vermogensinkomsten, en komen we tot een eerlijk evenwicht in de behandeling van arbeids- en vermogensinkomsten. We verlagen de bestaande tarieven van 40%, 45% en 50% naar 35%, 40% en 45%.⁴⁵⁷ Er zal dan ook een nieuwe schijf van 50% worden ingevoerd voor inkomsten vanaf 84.740 euro (dat is een verdubbeling van het bedrag van vandaag in de hoogste schijf). Daarnaast kunnen de belastingvrije sommen nog slechts bij één echtgenoot hoger zijn dan de basisbelasting op zijn inkomen. (p.14).⁴⁵⁸ Er zal dan ook slechts in hoofde van één echtgenoot een belastingkrediet voor kinderen ten laste of in co-ouderschap kunnen worden berekend (aanpassing art. 134, §4, eerste lid, 6° WIB92). De gehele berekening van de belasting wordt zo gemakkelijker, zonder dat dit een nadeel voor de belastingplichtigen.⁴⁵⁹ Hierbij is het niet

⁴⁵²<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 5-9.

⁴⁵³<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 5-9.

⁴⁵⁴<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 5-9.

⁴⁵⁵Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 31 e.v.

⁴⁵⁶<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 5.

⁴⁵⁷<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 5.

⁴⁵⁸Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 31 e.v.

⁴⁵⁹Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 31 e.v.

de bedoeling dat de belastingplichtigen uitzonderlijk voordeel halen uit de verhoging van de belastingvrije som. Belastingplichtigen kunnen bepaalde toeslagen genieten op hun belastingvrije som, als we daar binnen de hervorming geen rekening mee zouden houden dan krijgen de belastingplichtige die recht hebben op deze toeslagen aanzienlijke voordelen uit deze verhoging van de belastingvrije som dan degene die geen aanspraak kunnen maken op deze extra toeslagen.⁴⁶⁰ Daarom is het voorstel om het bedrag van die toeslagen met ingang van 2025 naar beneden te halen.^{461 462}.

In de memorie van toelichting specifiek onderscheidt gemaakt tussen de aanpassing van de verhoging van de belastingvrije som en een toeslag op de belastvrije som voor de alleenstaande ouder.⁴⁶³ Momenteel wordt bij toepassing van art. 133, eerste lid, 1° WIB92 het basisbedrag van de belastingvrije som van een belastingplichtige die alleen wordt belast en één of meer kinderen ten laste heeft of die onder een regeling van fiscaal co-ouderschap valt en waaraan een deel van de belastingvrije som wordt toegekend, verhoogd met 870 euro (geïndexeerd 2024 is dit 1.850 euro). Dit heeft als gevolg dat een feitelijk samenwonende ouder ook aanspraak kan maken op deze toeslag.⁴⁶⁴ Het idee achter de toeslag was oorspronkelijk om enkel de alleenstaanden met kinderen ten laste bijkomen voordeel te geven om de opvoeding van de kinderen te kunnen verzorgen. Het is de bedoeling om de bestaande verschillen in fiscale behandeling van de samenlevingsvormen verder weg te werken om zo alleenstaanden enerzijds en feitelijk, wettelijk en gehuwden anderzijds op een vergelijkbare manier te belasten.⁴⁶⁵ Er wordt dan ook voorgesteld om de toeslag enkel nog toch te verlenen aan echt alleenstaanden. Zijnde mensen waarvan het gezin enkel bestaat uit één ouder en kinderen, ascendenten en zijverwanten tot in de tweede graad.⁴⁶⁶ Gelijkgesteld met alleenstaanden zijn de personen die een kind ten laste hebben gehad op 1 januari van het aanslagjaar. (p.21).⁴⁶⁷ Daarbovenop is er nog een bijkomende toeslag voor alleenstaande ouders met een laag beroepsinkomen (art. 133, tweede en derde lid WIB92) blijft bestaan.⁴⁶⁸ De belasting op deze bijkomende toeslag blijft ook omzetbaar in belastingkrediet (art. 134, §3, zesde lid WIB92).

95. *Uitdoven huwelijksquotiënt* – De moderne fiscaliteit zal zich moeten focussen op wat kostbaar is in onze maatschappij, onze gezinnen. Zoals al vaker aangehaald nemen gezinnen vandaag diverse vormen aan (zie supra rnd. 3 e.v.).⁴⁶⁹ Ondertussen bestaan bijna de helft van de

⁴⁶⁰Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 31 e.v.

⁴⁶¹Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 31 e.v.

⁴⁶²Hierbij komt ook nog dat volgens minister van Pethgem ons land achteraan zit als het gaat over lasten op consumptie en vervuiling.⁴⁶² Dit valt niet langer te verantwoorden in het licht van de milieu- en klimaatuitdagingen. Daarom moeten we met deze fiscale hervorming de lasten op consumptie en op arbeid naar een last op vervuiling.⁴⁶² Door de BTW-tarieven te harmoniseren wil onze minister gezinnen en ondernemingen ondersteunen in een gezonde en duurzame levensstijl. Hiertoe kiest hij voor een 0% tarief op groenten, fruit en medische verzorging. Deze verandering in BTW heb ik niet besproken in mijn thesis, toch vond ik het van belang om het te vermelden omdat ook deze maatregel ervoor zal zorgen dat ouders voor hun kinderen makkelijker aan ondersteunende middelen geraken.

⁴⁶³Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 32–34.

⁴⁶⁴Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 32–34.

⁴⁶⁵Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 32–34.

⁴⁶⁶Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 32–34.

⁴⁶⁷Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 32–34.

⁴⁶⁸Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 32–34.

⁴⁶⁹<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 8.

huishoudens in ons land uit alleenwonenden of alleenstaande ouders (zie supra rnd. 3 e.v.). We dienen dus het fiscale onderscheid tussen alleenstaanden, samenwonenden en gehuwden te verkleinen. Dit door het uitdoven van de huwelijksquotiënt.⁴⁷⁰ Binnen dat kader wordt het stelsel van de huwelijksquotiënt volledig uitgedoofd over een periode van 20 jaar.⁴⁷¹ Dat die termijn op 20 jaar is gezet is volgens de memorie noodzakelijk.⁴⁷² Dit om de overgang voor gepensioneerden niet te bruusk te maken. Ten aanzien van gehuwden die zich nog op de arbeidsmarkt bevinden of die aanstalten maken om toe te treden tot de arbeidsmarkt vindt die overgangsregel geen toepassing.⁴⁷³ Dit laatste net omdat de afschaffing van de huwelijksquotiënt ertoe moet strekken dat de werkprikkel gestimuleerd wordt.⁴⁷⁴ Stel dat er dan nog steeds een partner zou zijn die een betrekkelijk laag inkomen heeft dan wordt hier binnen de hervorming nog steeds rekening mee gehouden omdat het regime van het overhevelen van de belastingvrije som blijft bestaan.⁴⁷⁵ Om in de toekomst te vermijden dat gezinnen waarin slechts één partner een inkomen heeft meer voordeel te geven dan andere gezinnen uit de verhoging van de belastingvrije som wordt voorgesteld om het maximumbedrag van de huwelijksquotiënt reeds vanaf aanslagjaar 2025 te verlagen naar 35 procent van het huidige maximumbedrag en vanaf aanslagjaar 2026 deze volledig af te schaffen. Voor gepensioneerden wordt er een termijn van twintig jaar vooropgesteld voor deze afschaffing.

96. *Gelijke toeslag voor elk kind* – Dit is mogelijks de belangrijkste hervorming die door minister van Peteghem aangehaald wordt. Zo zullen in de toekomst gezinnen fiscaal ondersteunt in de opvoeding van kinderen. Wie een kind fiscaal ten laste heeft heeft recht op een verhoging van de belastingvrije som.⁴⁷⁶ Vandaag stijgt de toeslag als u meer dan één kind heeft met een stagnatie op vier kinderen (art. 132 WIB92). In het nieuwe systeem zou dit niet meer zo zijn maar zou er één tarief zijn dat per kind wordt toegepast. Uiteraard is het wel de bedoeling om gehandicapte en kwetsbare kinderen nog steeds de nodig fiscale aandacht te geven.⁴⁷⁷ Om dit te bereiken moeten we de drempels voor de toekenning van deze toeslagen wegwerken. Daarnaast zullen werkelijk alleenstaande ouders nog een extra toeslag krijgen op de belastingvrije som.
97. *Ondersteuning van werkende ouders* die beroep doen op kinderopvang – Ouders die hun werk en een gezin moeten onderhouden van de overheid extra ondersteuning voor een deel van de kosten voor kinderopvang.⁴⁷⁸ Om de impact van deze fiscale maatregel te vergroten, verhogen we de fiscale aftrekbaarheid van opvangkosten en zal voortaan de fiscus deze kosten vooraf invullen op de belastingaangifte.⁴⁷⁹ Dit moet ervoor zorgen dat geen enkele ouder dit voordeel misloopt.⁴⁸⁰ Dit zou bereikt moeten worden door een verhoging van het

⁴⁷⁰<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 8.

⁴⁷¹Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 6-10.

⁴⁷²Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 6-10.

⁴⁷³Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 6-10.

⁴⁷⁴Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 6-10.

⁴⁷⁵Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 6-10.

⁴⁷⁶<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 9.

⁴⁷⁷<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 9.

⁴⁷⁸<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 9.

⁴⁷⁹<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 9.

⁴⁸⁰<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 9.

maximumbedrag van de uitgaven voor een kinderoppas waarvoor een belastingvermindering kan worden verleend.⁴⁸¹ Zo wordt voorgesteld om het bestaande maximumbedrag van 8.40 euro (geïndexeerd 2024 15.70 euro) per kind per oppasdag, waarvoor een belastingvermindering voor de kosten kan worden verleend, vanaf 1 januari aanslagjaar 2025 telkens te verhogen met 2.40 euro (geïndexeerd 2024 is dit 4.50 euro).⁴⁸² Daarnaast zal er dan ook een maximumbedrag per kind worden ingevoerd van 220 keer het maximumbedrag per oppasdag voor een kind voor wie geen fiscale co-ouderschapregeling wordt toegepast en de helft van dat bedrag voor een kind waarvoor wel een regeling van fiscaal co-ouderschap wordt toegepast. Dit laatste waarschijnlijk omdat de ouders die in een regeling van fiscaal co-ouderschap zitten elk afzonderlijk deze kosten kunnen ingeven in hun belastingaangifte.

98. *Onderhoudsuitkering schrappen uit ons huidige stelsel* – Nu zijn onderhoudsuitkeringen in principe onbegrensd aftrekbaar voor 80 procent van het totale netto-inkomen van de onderhoudsplichtige wat kan resulteren in een fiscaal voordeel ten bedrage van meer dan 40 procent van de betaalde onderhoudsuitkeringen.⁴⁸³ Bij de onderhoudsgerechtigde zijn deze gelden ten belope van 80 procent belastbaar. Een regeling waar de ouders het over eens zijn wordt door de familierechtbank nagenoeg altijd gehonoreerd en eens de familierechtbank heeft aanvaardt is het moeilijk voor de fiscale administratie om er nog vragen over te stellen. Het huidige systeem is onrechtvaardig.⁴⁸⁴ Samenwonende ouders kunnen de kosten die zij maken voor het onderhoud en de opvoeding van hun kinderen niet fiscaal in rekening brengen. Waartegen gescheiden ouders of ouders die niet samenwonen kunnen echter twee keer een fiscaal voordeel genieten: een fiscaal voordeel voor de ouder die onderhoudskeringen in aftrek brengt en een toeslag op de belastingvrije som voor een kind ten laste voor de ouder waarbij het kind inwoont.⁴⁸⁵ Bovendien worden de onderhoudsuitkeringen in hoofde van de gerechtigde vaak niet belast als die uitkeringen bedoeld zijn voor een kind ten laste. Verder is de techniek van de aftrekbare bestedingen van een onderhoudsuitkeringen een Mattheus-effect omdat bij z'n aftrek de belastingplichtige een voordeel geniet aan marginaal tarief.⁴⁸⁶ Dit resulteert volgens de memorie in een scheeftrekking, de aftrek is effectief terwijl de belastingheffing theoretisch is. Deze asymmetrie is het gevolg van het herverdelende aspect van die onderhoudsuitkeringen omdat daaruit altijd voortvloeit dat de onderhoudsplichtige meer middelen heeft dan de onderhoudsgerechtigde.⁴⁸⁷ In termen van verdeling gaat de uitkering dus onvermijdelijk van "hoog naar laag". Daarom kan de aftrek van onderhoudsgelden beter geschrapt worden. Die uitkering zullen dan ook niet langer belastbaar zijn.⁴⁸⁸ De belastingen op de uitkering zullen dan ook niet langer bestaan. Beide zullen uitdoven over een periode van 20 jaar. Belangrijk is dat onderhoudsuitkeringen wel nog steeds bestaansmiddelen blijven en dus ook belast

⁴⁸¹Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 31 e.v.

⁴⁸²Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 31 e.v.

⁴⁸³Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 26-27.

⁴⁸⁴Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 26-27.

⁴⁸⁵Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 26-27.

⁴⁸⁶Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 26-27.

⁴⁸⁷Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 26-27.

⁴⁸⁸Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 26-27.

kunnen worden als bestaansmiddelen, tenzij de uitzondering in art. 143 WIB92.⁴⁸⁹ Dit systeem moet er dus uit en er zal overgeschakeld worden op een systeem waarin ouders de belastingvoordelen voor hun kinderen (verhoging belastingvrije som,...) onderling verdelen in functie van de zorg voor het kind (de ouder die het kind 75% ten laste heeft zal dan ook 75% van de belastingvoordelen krijgen).⁴⁹⁰ Ik ben van mening dat dit een doeltreffende oplossing is, onder het nieuwe systeem zal de ouder die het kind effectief ten laste heeft het grootste voordeel genieten en zo gaan er ook meer financiële mogelijkheden naar het kind.

99. *Aanpassen van de voorwaarden om als kind beschouwd te worden als "ten laste"* - Daarnaast zullen ook de maximumbedragen van de netto bestaansmiddelen om als kind ten laste te worden beschouwd gelijkgeschakeld worden voor elk kind zodat het dit bedrag niet langer afhankelijk is van de gezinssituatie.⁴⁹¹ Om als persoon "ten laste" te worden beschouwd mogen je netto bestaansmiddelen als kind niet te groot zijn. Het huidige maximumbedrag is 1.800 euro (geïndexeerd 2024 3.820 euro). Voor kinderen van een belastingplichtige die alleen wordt belast bedraagt dit bedrag 2.600 euro (geïndexeerd 2024 5.520 euro) en voor een gehandicapt kind ten laste van een belastingplichtige die alleen belast wordt 3.300 euro (geïndexeerd 2024 7.010 euro) (art. 141 WIB92).⁴⁹² In het kader van een meer gelijke behandeling van ouders ongeacht de samenlevingsvorm wil de regering nu een vast maximumbedrag omtrent netto bestaansmiddelen invoeren. Voor alle kinderen zou dit dan een gelijk bedrag zijn, dit zou dan neerkomen op het dubbel van het maximumbedrag van de netto bestaansmiddelen, dit is dan 3.600 euro (geïndexeerd 7.650 euro). Dit uniform bedrag zal in werking treden vanaf aanslagjaar 2027.⁴⁹³ Voor de aanslagjaren 2025 en 2026 worden de bestaande bedragen telkens een stuk verhoogd zodat in 2027 je tot het nieuwe maximumbedrag komt. Het valt op dat de memorie hier eigenlijk spreekt over de neutraliteit tussen samenlevingsvormen en het herstellen van het evenwicht tussen de verschillende samenlevingsvormen, en niet zo zeer over neutrale behandeling van kinderen van het systeem.⁴⁹⁴ De bestaande vrijstellingen uit in art. 143 WIB92 blijven echter gewoon behouden.⁴⁹⁵
100. *Aanpassing van de toegang tot een regeling van fiscaal co-ouderschap* - De regeling met betrekking tot co-ouderschap verdient ook enige aanpassing. De regeling wordt momenteel toegepast op grond van een geregistreerde of door de rechter gehomologeerde overeenkomsten waarin uitdrukkelijk is vermeld dat de huisvesting van die kinderen gelijkmatig is verdeeld over beide ouders en dat zij bereid zijn de toeslagen van de belastingvrije som voor kinderen te verdelen onderling.⁴⁹⁶ Dat komt er dus op neer dat fiscaal gezien als de familierechter een co-ouderschapregeling uitspreekt dat die automatisch geldt voor beide ouders, dat is niet het geval als de ouders in onderling akkoord overeenkomen

⁴⁸⁹Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 26-27.

⁴⁹⁰<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 9.

⁴⁹¹Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 14 e.v.

⁴⁹²Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 14 e.v.

⁴⁹³Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 14 e.v.

⁴⁹⁴Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 14 e.v.

⁴⁹⁵Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 24-25.

⁴⁹⁶Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 24-25.

dat er een co-ouderschapregeling zou zijn.⁴⁹⁷ Vanaf 1 januari 2024 zal de fiscale regeling naar analogie met de uitspraak van de rechter enkel nog toegepast worden als het ook uitdrukkelijk de vermelding bevat dat de toeslagen op de belastingvrije som over beide ouders verdeeld wordt.⁴⁹⁸ Op die manier worden ouders en familierechters aangezet om hiermee tijdens hun echtscheiding rekening te houden.⁴⁹⁹

⁴⁹⁷Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 24-25.

⁴⁹⁸Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 24-25.

⁴⁹⁹Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023, p. 24-25.

Hoofdstuk V. Kunnen we iets leren van Zuid-Afrika?

A. What is the income tax system in South-Africa

101. *Inleiding* – Zoals beloofd in rnd. 4 ga ik ons Belgisch fiscaal en financieel systeem vergelijken met het fiscaal en financieel systeem in Zuid-Afrika. Ik heb gekozen voor Zuid-Afrika omdat ik er in de zomer van 2022 een internationale stage heb gedaan in de Law Clinic van Stellenbosch in Zuid-Afrika. Door die stage heb ik kunnen ervaren hoe anders een rechtssysteem in elkaar kan zitten op basis van een andere mentaliteit in de samenleving. In mijn analyse ga ik drie fiscale en financiële systemen in Zuid-Afrika vergelijken met ons Belgisch systeem, de “income tax, child support grant en de foster child grant”. Te beginnen met de Income tax.
102. *Income Tax in South-Africa* – Sinds 2001, worden Zuid-Afrikaanse inwoners belast op hun wereldwijde inkomens en winsten, alle niet-residenten worden belast op de winsten en inkomens die ze verkrijgen in Zuid-Afrika.⁵⁰⁰ Voor 2001 had Zuid-Afrika een belasting systeem dat geënt was op territorialiteit, wat wil zeggen dat inwoners van Zuid-Afrika enkel belast werden op het inkomen dat ze verdiend hadden in Zuid-Afrika. Deze beslissing werd gemaakt zodat er vanaf 2001 een grotere basis zou zijn voor het heffen van belastingen in Zuid-Afrika.⁵⁰¹ Zuid-Afrika heeft een individueel aangifte systeem dat uiteenvalt in twee formulieren enerzijds een formulier voor werkgevers (IRP5 document) en anderzijds een document voor belastingplichtigen (ITR12 document).⁵⁰² Werkgevers zijn in Zuid-Afrika verplicht om belasting certificaten te geven aan al zijn werknemers waarop staat aangegeven wat hun loon is maar ook wat hun extralegale voordelen zijn. Daarnaast is er ook nog een individueel aangifteformulier, hierop moeten belastingplichtigen alle andere inkomsten dan beroepsinkomsten aangeven.⁵⁰³
103. *Child support grant* – In Zuid-Afrika bestaat het systeem van de “child support grant”. Het gaat over een toelage van 750 ZAR per maand (37.21 euro) per kind die de ouders krijgen per kind om dat kind te kunnen voorzien in basismiddelen.⁵⁰⁴ Om deze toeslag te krijgen moet je in Zuid-Afrika voldoen aan een aantal criteria: 1. Je moet een Zuid-Afrikaanse inwoner zijn, met een permanente verblijfplaats in ZA of een aanvaarde vluchtelingstatus hebben onder Zuid-Afrikaans recht, 2. Zowel de persoon die voor het kind zorgt als het kind moeten verblijven in Zuid-Afrika, 3. De persoon die voor het kind zorgt moet de primaire verzorger zijn van het kind (de kan een ouder, grootouder maar ook eender welke persoon die de leeftijd van 16 jaar bereikt heeft en voor het kind zorgt), 4. Je mag geen enkele andere toeslag ontvangen voor de opvoeding van het kind, 5. Het kind mag niet ouder zijn dan achttien jaar, 6. Het kind moet naar school gaan, 7. Je moet voldoen aan de “middelen-

⁵⁰⁰ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/14cc1a3a-en/index.html?itemId=/content/component/14cc1a3a-en>.

⁵⁰¹ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/14cc1a3a-en/index.html?itemId=/content/component/14cc1a3a-en>.

⁵⁰² <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/14cc1a3a-en/index.html?itemId=/content/component/14cc1a3a-en>.

⁵⁰³ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/14cc1a3a-en/index.html?itemId=/content/component/14cc1a3a-en>.

⁵⁰⁴ <https://www.sassagrants.co.za/types-of-sassa-grants/child-support-grant/#:~:text=The%20value%20of%20the%20basic,for%20an%20orphans%20basic%20needs>.

test”.⁵⁰⁵ Deze middelen-test is een methode om te evalueren of kandidaten voor de toeslag hiervoor ook kwalificeren in hun middelen. In Zuid-Afrika dient deze middelen-test om na te gaan of de middelen die je ter beschikking hebt schaars genoeg zijn zodat je deze extra toeslag echt nodig hebt om je kinderen te kunnen onderhouden. Voor de “child support grant” mag de primaire verzorger per jaar niet meer verdienen dan 60.000 ZAR (2976, 03 euro) (niet meer dan 5000 ZAR per maand (284 euro)) als je alleenstaande bent, en niet meer dan 120.000 ZAR (5952,05 euro) (niet meer dan 10.000 ZAR per maand (496 euro)).⁵⁰⁶

104. *Foster child grant* – In Zuid-Afrika is er een aparte toeslag per pleegkind van 1120 ZAR (55.57 euro), net zoals de gewone “child support grant” moet je ook voldoen aan een aantal voorwaarden: 1. Je moet een Zuid-Afrikaanse inwoner zijn, met een permanente verblijfplaats in ZA of een aanvaarde vluchtelingstatus hebben onder Zuid-Afrikaans recht, 2. Je moet ingeschreven zijn als pleegouder en het pleegkind in kwestie moet onder jouw primaire verzorging vallen, 3. Zowel de pleegouders als het pleegkind moeten verblijven in Zuid-Afrika, 4. Het pleegkind moet door het Hof in de verzorging van de pleegouder geplaatst zijn onder één van de volgende redenen: verwezing van het kind, verlating van het kind, risicovolle thuissituatie voor het kind, misbruik van het kind of verwaarlozing van het kind en als laatste voorwaarde 5. Het pleegkind mag niet ouder zijn dan achttien jaar.⁵⁰⁷
105. Hoe staan beide systemen tegenover elkaar? – In Zuid Afrika is de SARS (South-African Revenue Service) is verantwoordelijk voor het innen van de belastingen in Zuid-Afrika. Volgens statistieken van de SARS betaalde in 2020 ongeveer 15 miljoen inwoners belastingen, dat is slechts ¼ van het totaal aantal inwoners in Zuid-Afrika (56 miljoen). The child support grant en de foster child grant worden overzien door dezelfde organisatie in Zuid-Afrika namelijk de SASSA (South African Social Security Association). Hieruit blijkt dus dat het systeem omtrent de ondersteuning van kinderen in de maatschappij niet gelinkt is aan belastingvoordelen voor de ouders, dit is in België wel zo (met uitzondering van het systeem omtrent het groeipakket) Child support grant is niet gelinkt aan het systeem omtrent de personenbelasting. Beide systemen worden overzien door verschillende organisaties.
106. *Hoe zit het dan in België? Zijn er verschillen?* – Zoals hoger aangehaald (zie supra rnd. 10-15) worden kinderen op verschillende punten betrokken in de berekening van de personenbelasting. We zien dit in het regime van de verhoging van de belastingvrije som maar ook de vermindering voor de kosten aan kinderopvang, In Zuid-Afrika worden kinderen helemaal niet betrokken in de berekening van de personenbelasting. In Zuid-Afrika moet je kunnen bewijzen dat je niet genoeg verdient om te kwalificeren voor een toeslag voor de opvoeding van je kind(eren). Als je in België geen of slechts lage belastbare inkomsten hebt kun je niet volledig genieten van de belastingvrijstelling voor kinderen ten

⁵⁰⁵<https://www.sassagrants.co.za/types-of-sassa-grants/child-support-grant/#:~:text=The%20value%20of%20the%20basic,for%20an%20orphans%20basic%20needs.>

⁵⁰⁶<https://www.sassagrants.co.za/types-of-sassa-grants/child-support-grant/#:~:text=The%20value%20of%20the%20basic,for%20an%20orphans%20basic%20needs.>

⁵⁰⁷https://www.sassagrants.co.za/types-of-sassa-grants/foster-child-grant/#DOCUMENTS_REQUIRED_WHEN_APPLYING_FOR_A_FOSTER_CHILD_GRANT.

laste. Je kan wel aanspraak maken op een terugbetaalbaar belastingkrediet, zelfs als u geen belastingen moet betalen. Dit terugbetaalbaar krediet bedraagt maximum 470 euro per kind per aanslagjaar (geïndexeerd voor aanslagjaar 2023 is dit 480 euro). Een kind met een beperking telt voor twee kinderen. Daarnaast is dit belastingkrediet voor kinderen ten laste ook vrijgesteld van de berekening van de bestaansmiddelen voor het leefloon.

107. *Kunnen we iets leren van Zuid-Afrika?* – Is het opportuun om in ons eigen land ook de kinderen volledig te onttrekken aan ons belastingsysteem. Zuid-Afrika heeft een fiscaal systeem dat volledig los staat van de ondersteuning van kinderen door de overheid. In België zijn kinderen hevig verankerd in onze fiscale wetgeving en kan het hebben van kinderen aanleiding geven tot fiscale voordelen. In mijn overtuiging komt het Zuid-Afrikaanse systeem het dichtst bij een absolute neutraliteit. In de voorgaande hoofdstukken is duidelijk geworden dat door kinderen te betrekken in je fiscaal systeem je een heel ingewikkeld fiscaal systeem krijgt maar ook dat de regels niet voor alle kinderen dezelfde uitwerking krijgen waardoor kinderen op een ongelijke manier ondersteunt worden door de overheid. In België kan het systeem omtrent het groeipakket uitgebreid worden (omdat dit ook een systeem is dat los staat van de fiscaliteit), het groeipakket is op dit moment toegankelijk voor elk kind in Vlaanderen, ongeacht in welke samenlevingsvorm dat kind opgroeit. Dit zou alle vooropgestelde (in de voorgaande hoofdstukken) problemen wegwerken, dan krijgen zowel pleegkinderen, biologische kinderen en kinderen in een nieuw samengesteld gezin hetzelfde bedrag in ondersteuning en dan zou het niet uitmaken in welke samenlevingsvorm deze kinderen zich bevinden het zijn gewoon kinderen in Vlaanderen. Op termijn zou dit dan ook doorgetrokken kunnen worden naar kinderen in heel België. In de toekomstvisie is hier nog geen aandacht voor, in de memorie van toelichting wordt er nog overwegend gesproken van het gelijktrekken van de verschillende samenlevingsvormen zonder daarbij rekening te houden met de positie van de kinderen.

Hoofdstuk VI. Besluit

108. *Besluit* – Mijn onderzoek peilde naar de neutraliteit van de financiële ondersteuning van de overheid voor kinderen in eender welke samenlevingsvorm het kind opgroeit. Het is belangrijk om door deze bril eens te kijken omdat we in een constant veranderende samenleving leven. Uit de statistieken van de Vlaamse overheid blijkt dat in de laatste jaren het aantal echtscheidingen en het aantal alleenstaande ouders is met 6% gestegen in de voorbije drie jaar (zie supra rnd. 3). Daarnaast zien we ook een verjonging in ouders met inwonende kinderen, maar liefst 76% van de jongere gehuwde paren heeft inwonende kinderen. Bij jonge ongehuwde paren is dit 58 %, dat is nog steeds meer dan de helft. Eén op de tien jongere huishoudens. Gemiddeld gezien is er 1.8 kind per gezin (zie supra rnd. 3). We zien dat bij eenoudergezinnen dat percentage hoger ligt, zes op de tien eenoudergezinnen heeft minstens één inwonend kind. De wetgeving moet meekunnen in deze veranderende maatschappij. In het verleden zijn er verscheidene onderzoeken geweest naar de neutrale behandeling van de verschillende samenlevingsvormen. In geen enkel van deze onderzoeken of teksten wordt er gekeken naar de positie van de kinderen in deze verschillende samenlevingsvormen en net daarom is het belangrijk een overzicht te geven van de positie van de kinderen. Door middel van mijn onderzoek heb ik een aantal problemen aan het licht kunnen brengen.
109. *Huwelijksquotiënt* – Het belastingvoordeel met betrekking tot huwelijksquotiënt komt enkel toe aan gehuwden (Art. 86-89 WIB92). De huwelijksquotiënt wil zeggen dat voor de berekening van de personenbelasting bij de ene belastingplichtige een deel van zijn beroepsinkomen wordt weggehaald en verschoven wordt naar de andere belastingplichtige. Zoals ik hoger heb aangehaald (zie supra rnd. 21) hebben de ouders van elk type van kind dat opgroeit in een huwelijk eventueel (mits voldoen aan de voorwaarden, art. 86-89 WIB92) aanspraak op dit belastingvoordeel, dus voor de kinderen onderling die opgroeien in de samenlevingsvorm van het huwelijk is er geen ongelijke behandeling, maar er is wel een verschil in behandeling voor elk kind dat niet opgroeit in een huwelijk. De regering heeft dit ook ingezien en beoogt het belastingvoordeel van de huwelijksquotiënt te schrappen uit ons fiscaal recht (zie supra rnd. 95). Een goede beslissing volgens mij.
110. *Verhoging van de belastingvrije som en de vermindering voor kinderopvang* - De biologische kinderen in eender welke samenlevingsvorm geplaatst zijn altijd het startpunt van mijn onderzoek geweest. Een eerste probleem waar ik op stootte was dat alleenstaande ouders van biologische kinderen minder makkelijk kunnen genieten van de extra verhoging van de belastingvrije som voor kinderen onder de drie jaar oud (zie supra rnd. 14 en 24). Dat is problematisch omdat een verhoging van de belastingvrije som voor de progressieve schalen wordt afgehouden van het belastbaar inkomen terwijl de vermindering voor kinderopvang pas afgehouden wordt na de toepassing van de progressieve schalen (zie supra rnd 14 en 24). Deze redenering kan doorgetrokken worden voor elk kind dat opgroeit bij een alleenstaande ouder of ouder in een regeling van fiscaal co-ouderschap. De redenering voor biologische kinderen in eender welke samenlevingsvorm kan naar analogie worden

doorgetrokken naar de kinderen in een nieuw samengesteld gezin in eender welke samenlevingsvorm.

Voor kinderen die zich in een situatie van pleegzorg bevinden is er voor mij een probleem met de notie "ten laste", als we de wet moeten volgen en de vooropgestelde voorwaarden om als kind "ten laste" te zijn, dan vallen pleegkinderen hier doorgaans niet onder met als gevolg dat hun pleegouders niet kunnen genieten van de verhoging van de belastingvrije som (zie supra rnd. 17). Voor crisispleegzorg en de kortdurende pleegzorg (bijvoorbeeld in de gevallen dat het kind enkel zaterdagmiddag of enkel in de vakanties voor een paar weken moet opgevangen worden door pleegouders) is dat geen groot probleem, het kind verblijft in die gevallen toch maar zeer kort bij de pleegouders. Voor de langdurige pleegzorg is dit anders, dan verblijft het pleegkind gedurende enkele maanden bij de pleegouders, toch zouden deze pleegouders dan geen recht hebben op een verhoging van de belastingvrije som terwijl ze wel uitgaven hebben gedaan voor de opvoeding van het pleegkind (zie supra rnd. 53). Deze redenering geldt voor pleegkinderen in eender welke samenlevingsvorm geplaatst.

Daar komt dan ook nog bij dat uit onderzoek is gebleken dat de grootste groep pleegkinderen tussen de 0-8 jaar is, wat dus wil zeggen dat er ook een grote groep pleegkinderen nog geen drie jaar oud is en dus nog kinderopvang behoeft (zie supra rnd. 50). Hier speelt opnieuw datzelfde probleem, als het kind niet "ten laste" van de pleegouders is dan kunnen deze zich niet beroepen op de extra verhoging van de belastingvrije som. Daarnaast zal het vaak voor pleegouders zeer moeilijk zijn om vanaf het moment dat er een pleegkind is thuis te blijven zodat ze voor het pleegkind kunnen zorgen om dan aanspraak te maken op die extra verhoging. Dus voor pleegouders met kinderen onder de drie jaar is het dubbel zo moeilijk om aanspraak te maken op die extra verhoging van de belastingvrije som waardoor ze geforceerd worden om te kiezen voor de belastingvermindering voor de uitgaven aan kinderopvang, waarom dit laatste een probleem is staat hoger uitgelegd (zie supra rnd. 17 en 53).

In de toekomst zou dit opgelost moeten worden door een verhoging van het bedrag van de belastingvrije som, daarnaast worden ook de progressieve tarieven verlaagd van 40%, 45% en 50% naar 35%, 40% en 45% (zie supra rnd. 94). Er zal dan ook een nieuwe schijf van 50% worden ingevoerd voor inkomsten vanaf 84.740 euro (dat is een verdubbeling van het bedrag van vandaag in de hoogste schijf). Daarnaast wil minister van Peteghem ook een gelijke toeslag voor elk kind invoeren, in ons huidige systeem stijgt per extra kind de toeslag en verhoogt zo de belastingvrije som per kind (zie supra rnd. 96). In de toekomst zou dit volgens de memorie van toelichting een gelijke toeslag moeten zijn die per kind bij de belastingvrije som komt. Ik vind het verhogen van de belastingvrije som een goede beslissing, maar de ouders van elk kind moeten op dezelfde manier toegang krijgen tot deze verhoging anders mag je de belastingvrije som verhogen zoveel je wil, als belastingplichtigen er geen toegang toe hebben lost dat niets op. Om te remediëren aan het probleem dat zich stelt op vlak kinderopvang wil minister van Peteghem de fiscale aftrekbaarheid van de opvangkosten verhogen (zie supra rnd. 97). In de toekomst zou geen enkele ouder het

belastingvoordeel nog mogen mislopen. Dit laatste lost natuurlijk het toegankelijkheidsprobleem voor de pleegouders, alleenstaande ouders en de ouders in een regeling van fiscaal co-ouderschap niet op. Als laatste is er een aanpassing die in de memorie van toelichting staat van de voorwaarden om als kind "ten laste" te worden beschouwd (zie supra rnd. 17). Helaas gaat deze aanpassing enkel over de maximumbedragen van de netto-bestaansmiddelen van het kind (omdat de netto-bestaansmiddelen van het kind niet te groot mogen zijn, anders is het niet meer "ten laste" van zijn/haar ouders). Deze aanpassing zal het probleem van de pleegouders en hun toegang tot de verhoging van de belastingvrije som niet oplossen. Daarnaast wordt er verschillende keren in de memorie van toelichting aangehaald dat de verschillende samenlevingsvormen nog meer gelijkgetrokken moeten worden dus ook hier is er geen specifieke aandacht voor de positie van het kind in deze samenlevingsvormen.

111. *Onderhoudsgelden* - Iets over onderhoudsgelden omdat iedereen wel gelijke toegang heeft maar het is een fraudegevoelig systeem dat dus in de toekomst dient aangepast te worden. Ouders in een fiscaal co-ouderschapsregeling zouden volgens minister van Peteghem twee keer aan de kassa kunnen passeren enerzijds door middel van het fiscaal voordeel van de aftrek van de onderhoudsgelden en anderzijds door de verhoging van de belastingvrije som voor kinderen ten laste (zie supra rnd. 98). Daarentegen samenwonende ouders kunnen de kosten die zij maken voor het onderhoud en de opvoeding van hun kinderen niet fiscaal in rekening brengen. Verder is de techniek van de aftrekbare bestedingen van een onderhoudsuitkeringen een Mattheus-effect omdat bij z'n aftrek de belastingplichtige een voordeel geniet aan marginaal tarief. Dit resulteert volgens de memorie in een scheeftekening, de aftrek is effectief terwijl de belastingheffing theoretisch is. Deze asymmetrie is het gevolg van het herverdelende aspect van die onderhoudsuitkeringen omdat daaruit altijd voortvloeit dat de onderhoudsplichtige meer middelen heeft dan de onderhoudsgerechtigde. Daarom vindt minister van Peteghem dat in de toekomst dit belastingvoordeel geschrapt moet worden. Belangrijk is dat onderhoudsuitkeringen wel nog steeds bestaansmiddelen blijven en dus ook belast kunnen worden als bestaansmiddelen, tenzij de uitzondering in art. 143 WIB92. Dit systeem moet er dus uit en er zal overgeschakeld worden op een systeem waarin ouders de belastingvoordelen voor hun kinderen (verhoging belastingvrije som,...) onderling verdelen in functie van de zorg voor het kind (de ouder die het kind 75% ten laste heeft zal dan ook 75% van de belastingvoordelen krijgen). Ik ben van mening dat dit een doeltreffende oplossing is, onder het nieuwe systeem zal de ouder die het kind effectief ten laste heeft het grootste voordeel genieten en zo gaan er ook meer financiële mogelijkheden naar het kind.
112. *Groeipakket en Zuid-Afrika* - Andere systemen zijn dan wel weer al zeer neutraal zoals het systeem omtrent het groeipakket, ieder kind in Vlaanderen heeft hier recht op en er zijn zelfs extra toeslagen voor gezinnen met een laag inkomen (zie supra rnd. 13, 25 en 107). Net daarom is het opportuun om te kijken naar een land als Zuid-Afrika waar het systeem rond ondersteuning van kinderen volledig los staat van hun fiscaalrechtelijk systeem. Door kinderen te onttrekken aan het fiscale systeem creëer je een neutrale behandeling van

kinderen omdat er dan louter gekeken wordt naar, of het kind ondersteuning door de overheid nodig heeft. Op dit moment kent onze Belgische overheid fiscale voordelen toe aan ouders om zo de opvoeding van de kinderen te ondersteunen maar eigenlijk zou de overheid de kinderen rechtstreeks moeten ondersteunen. Dit laatste kan enkel als we ook in België de notie "kinderen" volledig uit ons fiscaal systeem onttrekken.

Lijst van geraadpleegde werken

A. WETGEVING

a) Artikelen

- Art. 172 GW
- Art. 10 GW.
- Art. 11 GW.
- Art. 5 WIB92.
- Art. 6 WIB92.
- Art. 86 WIB92
- Art. 87 WIB92.
- Art. 88 WIB92
- Art. 89 WIB92.
- Art. 104, 1° WIB92.
- Art. 130 WIB92.
- Art. 131 WIB92.
- Art. 132 WIB92.
- Art. 145/35 WIB92.
- Art. 170 WIB92.
- Art. 355 OBW.
- Art. 356-1 OBW.
- Art. 356 -2 OBW.
- Art. 4.10 BW.
- Art. 2.3.56 BW.
- Art. 2.30.57 BW.
- Art. 2.7.1.0.1 VCF.
- Art. 2.7.1.0.4 VCF.
- Art. 2.7.2.0.1 VCF
- Art. 2.7.3.1.1 VCF.
- Art. 2.7.3.2.1 VCF e.v.
- Art. 2.7.3.4.1 VCF e.v.
- Art. 2.7.3.5.1 VCF e.v.
- Art. 2.7.4.1.1 VCF.
- Art. 2.7.5.0.1 VCF.
- Art. 2.7.5.0.2 VCF.
- Art. 2.7.6.0.6 VCF.
- Art. 131/1 com.ib/92.
- Art. 104/60 com.ib/92.
- Art. 136/2 com.ib/92.
- Art. 136/2 com.ib/92.
- Art. 57 Groeipakketdecreet.
- Art. 64 Groeipakketdecreet.

b) Wetgeving en parlementaire voorbereidingen

- Memorie van toelichting – fiscale hervorming, 2023.
- Art. 64 Decr. VI. 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin, *BS* 18 juni 2021, 63.851.
- Ontwerp van decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, *Parl.St.* VI. Parlement 2017-18, 1450, nr. 1.
- Wetsontwerp betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie, 11 december 2017.
- Wet van 3 augustus 2016 betreffende de belastingvrije som voor kinderen in geval van co-ouderschap, *BS* 11 augustus 2016, in werking vanaf 1 januari 2016: wijziging art. 132bis WIB92.
- Wet van 19 maart 2010 tot objectivering van onderhoudsbijdragen.
- *Parl. St. kamer* 2000-01, nr. 1270/001.
- Wet houdende hervorming van de personenbelasting, 31 Januari 2002.

B. RECHTSPRAAK

a) Hof Van Cassatie

b) Gewone Hoven en Rechtbanken

- Cass. 16 september 2022, nr. C.21.0544.N.
- Cass. 6 februari 1987, *AFT* 1987, p. 232.
- Cass. 21 december 1982, *RW* 1982-1983, p. 1810.
- Cass. 20 november 1975, *Pas.* 1976, I, p. 347.
- GWH 12 oktober 2017, nr. 112/2017.
- GWH 25 mei 2016, nr. 80/2016.
- GWH 3 oktober 2011, nr. 152/2011.
- GWH 2 april 2009, nr. 65/2009 BS 20 mei 2009, *NJW* 2009, p. 893.
- GWH 7 Maart 2007, nr. 36/2007, p7, B.5.
- GWH 11 december 2002, 185/2002, p. 9-10, B.4-B.6, BS 24 Februari 2002.
- GWH 6 november 2001, *TFR* 214/2002, p. 75.
- Antwerpen Hof van Beroep, 2/04/2019, *TFR* 2021/608, p. 862-866.

C. RECHTSLEER

- AYDOGAN, A., *Handboek Vlaamse erfbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2020, p 238.
- BUUNK, B. P., "De keuze voor een leefvorm. Een sociaal psychologisch model", in BUUNK, B. P., (Ed.), *Andere leefvormen*, Deventer, Van Loghum Slaterus, 1982, p. 186-198.
- COUTURIER J.J., en PEETERS, B., *Belgisch belastingrecht in hoofdlijnen*, Maklu Antwerpen-Apeldoorn, 2021, p. 1496.
- DANIELS, L., CALLEBAUT, E., en DEFRANCO, R., "Deel III. Kinderalimentatie bij de jeugdrechter: buikgevoel of objectiviteit?", in DANIELS, L., (ed.), *Ouders en kinderen*, Mortsel, Intersentia, 2013, p. 181-226.
- DE GROOT, D., *Handboek successierechten*, 3de editie, Mortsel, Intersentia, 2016, p. 218.
- DE VRIESE, L., *Echtelijke moeilijkheden & Fiscale aspecten van de verblijfsregeling voor de kinderen*, Brussel, Larcier 2018, p. 5-21.
- DEBOOSERE, P., en LODEWIJCKX, E., "Huishoudens en families: Stabiliteit en snelle veranderingen gaan hand in hand", GGP Belgium paper Series nr. 6, 2011, p. 31.
- DELANOTE, M., MAUS, M., DESMYTTERRE, F., en KIZILKILIC, A., *Basisbegrippen fiscaal recht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2019, p 252.
- DELANOTTE, M., *De erfbelasting*, Brugge, die Keure/la Charte, 2022, p. 288.
- F. VANISTENDAEL, "De rechtsbescherming van de belastingplichtige onder de Belgische Grondwet : het gelijkheidsbeginsel", in *Liber Amicorum A. Tiberghien*, Antwerpen, Kluwer, 1984, p. 436.
- GHYSELS, J., en VAN LANCKER, W., Het mattheuseffect onder de loep: over het ongelijke gebruik van kinderopvang in Vlaanderen, Oktober 2009, Centrum voor Sociaal Beleid UA, https://medialibrary.uantwerpen.be/oldcontent/container2453/files/CSB-Berichten%202009/CSB%20Bericht_11_10_2009_2.pdf.
- GHYSELS, J., VANHILLE, J., en VERBIST, G., Herwaardering van kindertijd in het tweeverdienertijdperk: sociaal-economische evaluatie van een alternatief beleidspakket, Juni 2010, Centrum voor Sociaal beleid UA, <https://repository.uantwerpen.be/docman/irua/871674/70485f24.pdf>.
- HENDRICKX, C., *Rechtspraakoverzicht inkomstenbelasting 2014-2017*, Mortsel, Intersentia, 2020, p. 700.

- HEYLEN, D., MERTENS, C., OPGENHAFFEN, T., VAN LOOIJ J., en WIJNANTS, W., *Socialezekerheidsrecht toegepast*, Antwerpen, Intersentia, 2021, p. 366.
- KESTEMONT, L., en SCHOUKENS, P., *rechtswetenschappelijk schrijven*, ACCO Leuven, p. 143.
- MAES, L., SMETS, E., en DE MEY, M., "personenbelasting" in DEBRUYNE, E., (e.a), *belastingrecht in kort bestek*, Antwerpen, Intersentia, 2012, p. 626.
- MAUS, M., *Personenbelasting. Materiële en formele beginselen*, Brugge, die Keure / la Chartre, 2018, p. 254.
- PEETERS, B., en DE TROEYER, K., Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de Vlaamse fiscale maatregelen meer samenlevingsvormneutraal te maken, September 2017, Antwerp Taks Academy, <https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>.
- PLETS, N., "De fiscale behandeling van betaalde en ontvangen onderhoudsgelden in de personenbelasting" in ALOFS, E., (ed.), *Samenleving en recht: huwelijk, wettelijke en feitelijke samenwoning (Verslagboek Vijfde Antwerps Juristencongres)*, Antwerpen, Maklu 2012, p. 234.
- R. CLIQUET (ed.), *Gezinnen in de verandering Veranderende gezinnen in CBGS Monografie 1996/2*, Brussel, Centrum voor bevolkings- en Gezinsstudie, 1996, p. 52.
- SCHOUKENS, P., K. HENDRICKX, K., en E. TERRYN, (red.), *juridisch schrijven in de praktijk*, ACCO leuven, 2018, p. 194.
- SEANAEVE, P., en VERSCHULDEN, G., *wetgeving en rechtspraak familie(proces)recht 2017*, Mortsel, Intersentia, 2017, p. 319.
- SENAEVE, P., "De rechtspleging inzake kinderalimentatie" in SENAEVE, P., (e.a), *Handboek familieprocesrecht*, Mechelen, Kluwer, 2020, p. 1053-1092.
- SENAEVE, P., "Deel I. De wet van 19 maart 2010 aangaande de objectivering van onderhoudsbijdragen voor kinderen en andere wijzigingen in het alimentatierecht" in SENAEVE, P., en DU MONGH, J., (eds.), *Onderhoudsgelden voor kinderen tussen echtgenoten*, Mortsel, Intersentia, 2010, p. 3-71.

- STIJNS, S., *Leerboek verbintenissenrecht - Boek 1*, Brugge, die Keure / la Charte, 2022, p. 728.
- TREMMERY, J., *Samenleven of huwen?*, Heule, INNI publishers, 2010, p. 220.
- VAN CROMBRUGGE, S., *De grondregels van het Belgisch fiscaal recht*, Roularta Media Group, 2018, p. 83.
- VAN DE WOESTEYNE, I., "Hoofdstuk 17. Van het totale netto-inkomen aftrekbare bestedingen", in I. VAN DE WOESTEYNE, I., *Handboek personenbelasting, 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 643-655.
- VAN DE WOESTEYNE, I., "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in VAN DE WOESTEYNE, I., *Handboek personenbelasting 2021-2022*, Intersentia, 2021, p. 653-882.
- VAN DE WOESTEYNE, I., "Hoofdstuk 19: De berekening van de hoofdsom", in VAN DE WOESTEYNE, I., *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Intersentia, 2022, p. 661-898.
- VAN DE WOESTEYNE, I., "Hoofdstuk 2: De berekening van de personenbelasting", in VAN DE WOESTEYNE, I., *Handboek personenbelasting 2021-2022*, Intersentia, 2021, p. 17-36.
- VAN DE WOESTEYNE, I., "Hoofdstuk 2: de berekening van de personenbelasting", in VAN DE WOESTEYNE, I., *Handboek personenbelasting 2022-2023*, Mortsel, Intersentia, 2022, p. 13-33.
- VAN DE WOESTEYNE, I., *Fiscaal recht in essentie 2018*, Mortsel, Intersentia, 2018, p. 432.
- VERSCHULDEN, G., *Handboek Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure/la Charte, 2021, p. 1207.
- VERSCHUERE, B., en HERMANS, K., "Hoofdstuk 2: Gezinsbeleid" in VERSCHUERE, B., en HERMANS, K., *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Die Keure/La Charte, 2020, p. 31-52.
- VERSCHUERE, B., en HERMANS, K., "Hoofdstuk 8: het algemeen welzijnsnetwerk" in VERSCHUERE, B., en HERMANS, K., *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen*, Die Keure/La Charte, 2020, p. 163-176.
- WELLEMANS, N., *Alternatieve verloning – 2022*, Limal, Anthemis, 2022, p. 846.

D. TIJDSCHRIFTEN

- AERTS, C., noot- "moet de keuze van samenlevingsvormen fiscaal neutraal zijn?" *T. FAM*, 2009/6, Kluwer, p. 100-103.
- BEERNAERT, J., "Bijkomende belastingvrije som voor kinderen ten laste in het kader van een gelijkmatig verdeeld verblijf: artikel 132bis WIB92 of het fiscaal co-ouderschap verduidelijkt", *T. FAM.*, 2020, nr. 8-9, p. 254-262.
- BROUWERS, S., "Wet van 19 maart 2010 ter bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen", *RW* 2010-2011, p. 258-280.
- DEFOOR, W., "De hervorming van de personenbelasting – Beknopte analyse van een fiscaal meerjarenplan", *TFR* 2002/223, p. 551-565.
- DELBOO, M., en VAN TONGERLOO, E., "Erfbelasting in complexe dossiers: is een belastingverhoging onvermijdelijk?", *TFR* 2022, nr. 617, p. 219-223.
- DESMET, K., "Wegwijs in de nieuwe taxatieregels inzake de Vlaamse registratie- en erfbelasting", *TFR* 2015, nr. 484, p. 549-562.
- GABRIËL, S., en RUELL, M., "Fiscaal co-ouderschap, een (verplicht) automatisme?", *TFR* 2021/608, p. 868-872.
- GEELHAND DE MERXEM, N., "Het nieuwe erfrecht en de schenk- en erfbelasting", *TvRF* 2017/3-4, p. 1-105.
- MAUS, M., VAN WEST, J-P., en VANVELTHOVEN, P., "Belastingen in de metaverse", *TFR* 2023, nr. 636, p. 142-160.
- MORTIER, F., "De gewestelijke personenbelasting", *TFR* 2014, nr. 465, p. 581-607.
- MOSSELMANS, S., "Actualia inzake kinder- en partneralimentatie", in DECLERCK, C., BOONE, I., VERTOMMEN, E., MOSSELMANS, S., WUYTS, T., QUINA, T., en CERULUS, U., *Themis 2022-2023 nr.123 Personen- en familierecht*, Morstel, Intersentia, 2023, p 111-146.
- NIESTEN, H., "Draagwijdte "persoonlijke en familiale belastingvoordelen" onder Schumacker -doctrine ruim ingevuld door Antwerpse hof van beroep", *TFR* 2019/566, p. 698-707, rnd. 1-39.
- PEETERS, B., "Naar een grondige hervorming van de inkomstenbelastingen?", *AFT* 2013, p. 9-10.
- PIGNOLET, D., "fiscale regeling bij co-ouderschap", *AFT* 2007/5, p. 36.

- VAN DE VELDE, E., "Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit", in VERBEKE, A., L., en BUYSENS, F., *Notariële actualiteit 2017-2018*, Mortsel, Intersentia, 2019, p. 97-118.
- VAN DE VELDE, E., en NIESTEN, H., "Impact van (echt)scheiding met kinderen op de Belgische inkomstenbelastingen: intern en over de grens", *T.Not.* 2015, p. 526-563.
- VANHEESWIJCK, L., "Het kind van de fiscale rekening", *TFR* 2021/612, p. 1019-1020.
- VANISTENDAEL, F., "Fiscale draagkracht van familie en alleenstaanden", *AFT* 2017, p. 25-28.
- X., "Kinderopvang. Belastingvermindering. Aanrekening van echtgenoten", *Fiscoloog* 2018, afl. 1572, p. 1-65.

E. ONLINE BRONNEN en HYPERLINKS

<https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2020/12/Onderzoeksrapport-Samenlevingsvormneutraliteit-final-12-september.pdf>

https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/gezinssituatie/alleenstaande_ouder#q2;

<https://repository.uantwerpen.be/docman/irua/871674/70485f24.pdf>

[https://medialibrary.uantwerpen.be/oldcontent/container2453/files/CSB-Berichten%202009/CSB%20Bericht_11_10_2009_2.pdf;](https://medialibrary.uantwerpen.be/oldcontent/container2453/files/CSB-Berichten%202009/CSB%20Bericht_11_10_2009_2.pdf)

[https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Fiscaal-co_ouderschap.aspx;](https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Fiscaal-co_ouderschap.aspx)

https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/gezinssituatie/alleenstaande_ouder#q2;

[https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Default.aspx;](https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/onderhoudsgeldcalculator/Paginas/Default.aspx)

[https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/Documents/Onderhoudsgeldcalculator/instructies.pdf,](https://www.gezinsbond.be/Gezinspolitiek/Documents/Onderhoudsgeldcalculator/instructies.pdf)

[https://www.oecd.org/els/soc/CO_2_1_Income_inequality_by_household_type.pdf;](https://www.oecd.org/els/soc/CO_2_1_Income_inequality_by_household_type.pdf)

[https://www.oecd.org/els/soc/CO_2_2_Child_Poverty.pdf,](https://www.oecd.org/els/soc/CO_2_2_Child_Poverty.pdf)

[https://www.oecd.org/els/soc/SF_1_2_Children_in_families.pdf,](https://www.oecd.org/els/soc/SF_1_2_Children_in_families.pdf)

<https://www.demorgen.be/politiek/n-va-wil-een-belastingvrije-som-voor-elk-kind~b0d17cd4/>

<https://www.myfamily.be/uit->

[elkaar/#:~:text=Als%20de%20rechter%20van%20de,geval%20het%20volledige%20Groeipakket%20ontvangen](https://www.myfamily.be/uit-elkaar/#:~:text=Als%20de%20rechter%20van%20de,geval%20het%20volledige%20Groeipakket%20ontvangen)

<https://www.groeipakket.be/faq/betaling/ik-ga-scheiden-wat-met-de-betaling-van-het-groeipakket>

<https://www.parentia.be/nl-VL/scheiding-en-echtscheiding>

[https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket;](https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket) <https://www.vlaanderen.be/de-sociale-toeslag-groeipakket>

[https://www.vlaanderen.be/pleegzorgtoeslag-groeipakket.](https://www.vlaanderen.be/pleegzorgtoeslag-groeipakket)

<https://vanpeteghem.belgium.be/nl/minister-van-peteghem-wil-belasting-op-arbeid-stevig-verlagen-met-blauwdruk-voor-een-bredere-fiscale>.

<https://vanpeteghem.belgium.be/sites/default/files/articles/Blauwdruk%20NL.pdf>, p. 9.

<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/14cc1a3a-en/index.html?itemId=/content/component/14cc1a3a-en>.

<https://www.sassagrants.co.za/types-of-sassa-grants/child-support-grant/#:~:text=The%20value%20of%20the%20basic,for%20an%20orphans%20basic%20needs>.

https://www.sassagrants.co.za/types-of-sassa-grants/foster-child-grant/#DOCUMENTS_REQUIRED_WHEN_APPLYING_FOR_A_FOSTER_CHILD_GRANT

<https://www.kindengezin.be/nl/kind-en-gezin-diensten>

<https://www.kindengezin.be/nl/professionelen/sector/consultatiebureau>

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/echtscheidingen>

<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/13444>

<https://nl.icotokenfund.com/fiscal-neutrality>

https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2

https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/personen_ten_laste/kinderen#q2

<https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>.

<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>

<https://www.jaarverslagjeugdhulp.be/thematische-cijfers/pleegzorg>

<https://www.pleegzorg.be/files/Documenten/Algemeen/Pleegzorg-in-cijfers-2021.pdf>

<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/voorwaarden>

https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/kinderopvang/kinderen_jonger_dan_3_jaar

<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld/betaald>

<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/onderhoudsgeld/ontvangen>

<https://www.vlaanderen.be/het-groeipakket>